

2019

ÅRSRAPPORT

SPAREBANK 1 GUDBRANDSDAL SKAL VÆRE EN
LØNNSOM, SELVSTENDIG ENHET OG ET LOKALT
ALTERNATIV TIL NASJONALE FINANSKONSERN

SpareBank 1
GUDBRANDSDAL

04	BANKSJEFEN HAR ORDET
06	SAMFUNNSANSVAR
20	BANKENS UTVIKLING I 2019
23	SPAREBANK 1 - ALLIANSEN
24	LOKAL UTVIKLING I 2019
28	REGNSKAPET FOR 2019
30	RISIKOVURDERING AV BALANSEN
34	DRIFTSRESULTATET OG DISPONERING AV OVERSKUDD
36	OPPSUMMERING
39	NØKKELTALL
40	RESULTATREGNSKAP OG BALANSE
42	KONTANTSTRØMOPPSTILLING
44	NOTER
78	ERKLÆRING FRA STYRET OG ADM. BANKSJEF.
79	STYRET I SPAREBANK 1 GUDBRANDSDAL
80	REVISORS BERETNING

Banksjefen har ordet

Kjære leser av SpareBank 1 Gudbrandsdals årsrapport for 2019!

Årsrapporten gir et innblikk i bankens utvikling det siste året, hovedsakelig basert på den økonomiske og finansielle utviklingen, men den gir også et bilde på hvordan våre kunder og ansatte har det. Vi tar også temperaturen på bank- og finansbransjen og samfunnsutviklingen både lokalt og nasjonalt.

Bankens strategi

I bankens strategi heter det om formålet med banken at «Vi skal sikre og skape verdier for kunder og lokalsamfunn». Banken har ingen eiere som krever avkastning på egenkapitalen. Dette innebærer at vi kan pløye våre overskudd tilbake til lokalsamfunnet i form av ny vekst, talentstipend, gaver og prosjektmidler til allmenntilrette formål. Det gir vår oppgave et høyere formål, men også et ansvar i forhold til å forvalte bygdas egenkapital på en skikkelig måte.

Jeg mener at vi løser dette oppdraget best ved å bidra til at innbyggerne i Gudbrandsdalen kan få kjøpt, finansiert og forsikret egne boliger i trygge lokalsamfunn, og at arbeidsgiverne kan få hjelp til å finansiere drift, investeringer og forretningsutvikling.

Skal vi lykkes med dette, må vi være den beste relasjonsbanken og den beste småbedriftsbanken. Dette betyr å være «fysigale». Vi skal være fysisk tilgjengelige for kundene våre i kontoret, i tillegg til at vi legger til rette for at kunden på en enkel måte skal oppleve at digitalbanken er et attraktivt sted for å løse bankoppdrag.

For bedriftseierne betyr dette at det skal være enkelt å starte bedrift digitalt. For bedriftene skal enkelthet i digitalbanken og tilgjengelighet i kontorene frigjøre tid til kjernevirksomheten.

Vi kan slå fast at vi har lykkes med vår vekststrategi. Vi har aldri stått sterkere

lokalt og aldri hatt mer muskler og utviklingskraft enn vi har nå ved inngangen til et nytt tiår.

Denne utviklingskraften har vi tenkt å bruke til å fortsette å vokse til glede for kunder og lokalsamfunn i Gudbrandsdalen.

Tilbakeblikk på 2019

Vi ser fra tid til annen at konjunktturene skifter også lokalt. Vi har nå en lang periode bak oss med vedvarende vekst i Gudbrandsdalen. Hovedsakelig drevet av gode tider i primærnæringene, store offentlige infrastrukturprosjekter og høy etterspørsel etter fritidseiendommer. Dette har gitt høy sysselsetting og gode tider i landbruket, bygg og anleggsbransjen og ikke minst i «rekreasjonsbransjen», som bidrar til et stort utvalg av opplevelser og tjenester som både vi som bor her og tilreisende kan dra nytte av.

Landbruket i Gudbrandsdalen, med kjøtt- og melkeprodusentene i spissen, er ryggraden i Gudbrandsdalen. Vi tror at investeringstakten i landbruket vil avta i det korte perspektivet og at vi vil få en fase med konsolidering. De store landbrukssamvirkene sliter med lønnsomheten og dette vil prege næringen. Tine varsler om nedbemanning på 400 årsverk og det vil være naivt å tro at dette ikke vil påvirke lokal virksomhet. Nortura legger fra høsten 2020 ned slakteriet på Otta, noe som vil ramme ikke bare ansatte, men også en service- og tjenesteytende næring rundt slakteriet. I slike situasjoner ser vi heldigvis at engasjementet rundt lokale virksomheter blomstrer opp. Dette er et godt tegn for lokalsamfunnet, så gjenstår det å se om de lokale initiativene kan realiseres. Vi har tro på at gardbrukerne i Gudbrandsdalen vil fortsette å produsere kvalitetsprodukter på høyt nivå.

Innenfor bygg og anleggsbransjen, er det å håpe at E6 parsellene Frya – Elstad

og Sjøa – Otta blir igangsatt så snart som mulig. Disse prosjektene har stor samfunnsmessig effekt, ikke bare trafikksikkerhetsmessig, men også i nærings-sammenheng. Den direkte effekten på lokale og regionale bransjeaktører kan være begrenset, men for servicenæringene rundt store infrastrukturprosjekter betyr disse prosjektene mye. Redusert reisetid fra Oslo til rekreasjonsområdene i Gudbrandsdalen betyr antakelig mest.

Det er mange saker som har preget nyhetsåret 2019, men få saker engasjerer så mange som sykehusdebatten. Dette er en viktig sak for hele Gudbrandsdalen. Det handler om trygghet for innbyggerne, det handler om arbeidsplasser, opprettholdelse av sterke fagmiljøer, og ikke minst betyr det mye for en service- og tjenesteytende næring rundt den viktigste arbeidsgiveren i regionen.

Vi mener at den politiske ledelsen i kommunene må engasjere seg tungt i denne debatten og ivareta innbyggerne i Gudbrandsdalen sine interesser før «sentraliseringstoget» forlater perrongen sørover.

Fremtidsutsiktene

I mange av våre bygder er hytteeierne og deltidinnbyggerne blitt en viktig del av lokalsamfunnet. Deltidsinnbyggeren i Gudbrandsdalen er ikke en del av den offentlige statistikken, men står bak en betydelig verdiskaping i Gudbrandsdalen. Mitt håp er at merkevaren Gudbrandsdal skal være så sterk at vi fortsetter å tiltrekke oss flere deltidinnbyggere som kan bidra til at vi kan opprettholde attraktive lokalsamfunn til glede både for fastboende og deltidinnbyggere.

Det omsettes brukte fritidseiendommer i Gudbrandsdalen for betydelige verdier årlig. I tillegg bygges det som aldri før. Ringvirkningene av denne aktiviteten er trolig et sted mellom 1,5 og 2 milliarder kroner i året. Det er registrert 46.000 hytteeiere fra Sjusjøen og nordover Gudbrandsdalen. Mer enn

30.000 av disse har adresse utenfor Gudbrandsdalen.

Vi tror at å vinne slaget om fritidsmarkedet og kampen om deltidsinnbyggerne kan være muligheten for regionen til å ha en vekst som gir grunnlag for å opprettholde folketall og verdiskaping på linje med det sentrale Østlandet for øvrig.

Våre strategiske initiativ

Vår største satsing de neste tre årene er å bli banken for fritidsmarkedet. Dette skal vi gjøre gjennom å øke aktiviteten i EiendomsMegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS slik at vi oppnår en større markedsandel i kjernemarkedet. Samtidig skal vi øke samhandlingen mellom bank, forsikring og megling, slik at vi beholder en større del av verdiskapingen i eget hus.

Vår andre store satsing er Regnskapshus. I banken ønsker vi å bidra til å sikre at næringslivet har tilgang til fremtidsrettede økonomitjenester lokalt.

Det er viktig å understreke at vi i Gudbrandsdalen har mange kompetente regnskapskontorer med mange flinke folk. Regnskapsbransjen består i dag av mer enn 200 registrerte virksomheter i Oppland. Dette er i all hovedsak små kontorer med i snitt fire ansatte.

Vi er ikke bekymret for dagens kompetansenivå i disse virksomhetene, som hver dag leverer gode råd til sine kunder. Vår bekymring går i retning av om disse virksomhetene over tid vil ha mulighet til å henge med i en utvikling som er preget av digitalisering og høye krav til teknologisk kompetanse og kompetanseutvikling.

Derfor ønsker vi å tilby de regnskapskontorene som ønsker det en mulighet til å være med på en satsing som innebærer at kompetansen forblir tilgjengelig for kundene i et lokalt kontor, akkurat slik som vi i dag tilbyr

banktjenester. Dette gjør vi gjennom å være eier i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS.

Vårt viktigste mål er å fortsette å vokse mer enn markedet, og det skal vi gjøre gjennom disse to strategiske initiativene, som skal sikre rekruttering av nye kunder til Banken, Eiendomsmeglerselskapet og Regnskapshuset.

Sentrale utviklingstrekk

2019 ble et godt år for norske banker, også for SpareBank 1 Gudbrandsdal. Gode resultater gjør oss robuste. Vi har aldri vært så komfortable med risikonivået i banken sett i forhold til å kunne møte det nye tiåret med optimisme.

Vi skal imidlertid merke oss noen sentrale utviklingstrekk som vil utfordre oss det neste tiåret:

Verden blir stadig mer globalisert

Dette innebærer at uro i de internasjonale markedene vil forplante seg i kornkurs og oljepris, noe som også vår hjemlige økonomi vil merke.

Konkurransen øker

Utflating i boligprisveksten og konkurransen i boligfinansieringsmarkedet vil fortsette å presse utlånsmarginene nedover. Dette vil forsterkes av at konkurransen presses over i SMB-markedet. Vi må forvente at presset på bankenes marginer vil fortsette å øke.

Bærekraft

Bærekraft vil sette et tydelig preg på retning og fart i den globale økonomiske utviklingen. Dette vil tvinge frem endringer i samfunns- og økonomiske strukturer. Når vi tenker på bærekraft, så tenker vi ofte klimaendringer og miljø, men definisjonen på bærekraft inkluderer også sosiale forhold og ikke minst økonomi og fordeling av velstand. Bærekraft vil etter hvert prege alt vi gjør i banken. Dette er en positiv mulighet til å bidra til utvikling som imøtekommer da-

gens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.

Ny innovasjon

Open Banking og digitalisering vil kreve store investeringer fremover.

Hvordan opprettholde konkurransekraften

Disse utviklingstrekkene vil bety at vi må være villige til å fortsette å investere i produkt- og tjenesteutvikling, noe vi i all hovedsak gjør på alliansearenaen.

Vi må tørre å bruke vår soliditet til å satse på egne strategiske initiativ for å bygge en virksomhet som vokser mer enn markedet.

Vi skal fortsette å samarbeide med SamSparbankene om fokuserte betjeningskonsepter, hvor data og analyse gir oss økt evne til å skape innsikt i egen kundeportefølje og gjennom dette økt digitalt salg.

Vi må akseptere at vi i perioder har høyere kostnadsvekst enn den generelle lønns- og prisveksten, da dette henger sammen med at vi rigger banken for videre vekst. Vi kan imidlertid ikke la være å kontinuerlig sørge for at banken vokser kontrollert og med en kostnadseffektivitet som ikke avviker fra bransjesnittet.

Avslutningsvis vil jeg rette en takk til våre lojale kunder, gode samarbeidspartnere, styret og ikke minst mine medarbeidere, som aldri sier nei til å ta i et ekstra tak når situasjonen krever det.

Lykke til i 2020.

Per Ivar Kleiven
administrerende banksjef

Samfunnsansvar

Banken har siden etableringen i 1860 drevet sin virksomhet med tanke på å dekke lokalsamfunnets behov for bank-tjenester. Vi ser på oss selv som en viktig bidragsyter til at folk vil leve og bo i vårt dekningsområde.

Vår forretningside er å være en lønnsom, selvstendig enhet og et lokalt alternativ til nasjonale finanskonsern. I bankens strategidokument synliggjør denne forretningsideen, målbildet og hvordan banken definerer sin rolle i lokalsamfunnet.

Sparebankene i Norge har sitt fundament i de lokalsamfunnene de er en del av og har derfor et spesielt ansvar i forhold til disse. For SpareBank 1 Gudbrandsdal er det avgjørende å kunne bidra til å sikre og skape verdier for kundene og lokalsamfunnene i Gudbrandsdal og Lillehammer.

Banken er involvert i en rekke prosjekter og samarbeider med organisasjoner både lokalt og regionalt som jobber aktivt med å fremme innovasjon og vekst i næringslivet. Vi er også en pådriver overfor relevante miljøer i forhold til lokal nyskaping. Eksempler på dette er bankens engasjement i Skåppå Kunnskapspark AS og Midt-Gudbrandsdal Næringsforening.

I 2019 besluttet banken å styrke arbeidet knyttet til virksomhetens samfunnsansvar og rekrutterte en egen samfunnskontakt. Denne medarbeideren har ansvar for å både synliggjøre, utvikle relevante relasjoner og få mest mulig ut av vårt samfunnsengasjement til det beste for banken, kunder og samarbeidspartnere.

Etter regnskapsloven §3-3c skal virksomheten rapportere sitt arbeid med menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, likestilling og ikke-diskriminering, sosiale forhold, det ytre miljø og bekjempelse av korrupsjon.

Menneskerettigheter

SpareBank 1 Gudbrandsdal har ikke egne, eksplisitte retningslinjer for menneskerettigheter. Risikoen for brudd på menneskerettighetene er liten ettersom vår forretningsdrift er i Norge og opererer under en rekke lover, forskrifter, regler og konvensjoner.

I henhold til våre etiske retningslinjer i SpareBank 1 Gudbrandsdal og regler for hvitvasking skal disse fungere som et rammeverk for bankens ansatte for å sikre bekjempelse av kriminell aktivitet og korrupsjon.

Som bank er vi helt avhengig av tillit fra kunder, offentlige myndigheter og samfunnet for øvrig. De etiske retningslinjene i banken angir hovedprinsipper for hvordan ansatte og tillitsvalgte i konsernet skal opptre og hvilke holdninger som skal ligge til grunn for beslutninger i gitte situasjoner.

Medarbeidere i SpareBank 1 Gudbrandsdal skal kjennetegnes ved en høy etisk standard. Adferden skal være i henhold til gjeldende lover, forskrifter, bransjenormer, interne retningslinjer og de normer som ellers gjelder i samfunnet.

Autorisasjonsordningen for finansielle rådgivere (AFR) er en nasjonal autorisasjonsordning som fremmer og sikrer nødvendig kunnskap, holdninger og ferdigheter hos finansielle rådgivere. Dette gjøres ved at rådgiverne må dokumentere sin kompetanse gjennom en kunnskapsprøve og en omfattende praktisk prøve. Målet er å styrke kvaliteten på finansiell rådgivning overfor kunder. At alle som arbeider innenfor feltet finansiell rådgivning har den nødvendige kompetanse og etterlever god rådgivningsskikk er av avgjørende betydning for både kundene og banken.

Sparebank 1 Gudbrandsdal har i dag 28 autoriserte rådgivere.

Tilsvarende godkjenningsordning finnes også for selgere av skadeforsikring. Banken har i dag 22 rådgivere som har gjennomført godkjenningsordningen. Autorisasjonsordningen i Kreditt er en nasjonal autorisasjonsordning som fremmer og sikrer nødvendig kunnskap, holdninger og ferdigheter hos kredittmedarbeidere. Målet er å styrke kvaliteten på kredittrådgivningen og kredittvurderingen overfor kunder. Vi har i autorisert 22 saksbehandlere innen Kreditt.

Utover dette har SpareBank 1 Utvikling på vegne av SpareBank 1-alliansen utarbeidet en egen innkjøpspolicy hvor alle samarbeidspartnere må forholde seg til krav om overholdelse av menneskerettigheter.

SpareBank 1 Utvikling har avtaler med 249 leverandører som leverer produkter og tjenester til SpareBank 1-bankene og SpareBank 1-selskapene. Det er utarbeidet verktøy for å risikovurdere leverandørenes negative påvirkning av miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet. På bakgrunn av vurderingen følger man opp leverandører med økt risiko for negativ påvirkning for å sikre at de jobber systematisk og praktisk med bærekraft. Dette gjelder så vel eksisterende som nye leverandører. Der vi finner mangelfulle forhold går man i en dialog med leverandøren for å sikre at kravene oppfylles.

SpareBank 1 Gudbrandsdal har ikke på nåværende tidspunkt en tilsvarende lokal innkjøpspolicy hvor det blir kartlagt om en leverandør har negativ påvirkning på miljø, sosiale forhold og/eller driver uetisk forretningsvirksomhet. Derimot er banken opptatt av å gjøre lokale innkjøp av varer og tjenester når disse ikke er omhandlet av den sentrale innkjøpsavtalen. Dette for å støtte opp om lokalt næringsliv.

En nærmere lokal kartlegging av virksomhetens påvirkning på miljø, sosiale forhold og /eller om det drives uetsisk

forretningsvirksomhet knyttet til leveranser til banken vil være aktuelt på et senere tidspunkt. Dog har vi ofte lokal kjennskap om lokalt næringsliv som gir oss noe kunnskap om eventuelle negative forhold ved virksomheten.

Vi har ambisjoner om å bedre vår kunnskap og kompetanse på dette området i tiden framover for å kunne bruke vår posisjon til å påvirke.

Arbeidstakerrettigheter

SpareBank 1 Gudbrandsdal ønsker å være en attraktiv og inkluderende arbeidsplass for medarbeidere i alle aldre og livsfaser. Vi legger ned betydelig innsats for å legge til rette for at balansen mellom arbeid, hjem og fritid skal være god for alle medarbeidere.

Vi bidrar også i stor grad til at alle medarbeidere skal opprettholde god helse og vi stimulerer til fysisk aktivitet, både gjennom tiltak på jobb og utenfor jobb.

Blant annet er det eget trimrom i lokalene på Vinstra samt at det arrangeres en rekke sosiale tiltak som fjellturer, deltakelse på Birkebeinerarrangement, Holmenkollstafetten og liknende.

Vi har et omfattende rammeverk på organisasjonsområdet som skal sørge for at arbeidstakerrettigheter blir oppfylt. Blant annet personalhåndbok, HMS-håndbok, sikkerhetshåndbok, vi har inngått IA-avtale, har etiske retningsslinjer og liknende.

Arbeidsmiljøet betegnes som godt og resultatene av medarbeidertilfredshet-

sundersøkelsen i 2019 viste bedring innenfor alle områder sammenlignet med 2018 (se figur under). Særs gledelig er at det er substansielle forbedringer innenfor områdene engasjement, jobbinnhold, kompetanseutvikling og kultur. 83 % av de ansatte deltok i undersøkelsen i 2019.

Det jobbes på ulike plan i virksomheten for både å følge opp undersøkelsen samt legge til rette for ulike oppfølgingsstiltak som har positiv innvirkning på arbeidsmiljøet. Det kan eksempelvis handle om bedret kommunikasjon, større grad av involvering, kompetanseløft, interne rekrutteringsmuligheter osv.

INDEKSOVERSIKT - SpareBank 1 Gudbrandsdal

ENGASJEMENT

GJENNOMFØRINGSEVNE

ENDRINGSVILLIGHET

JOBBINNHOLD

KOMPETANSEUTVIKLING

KULTUR

SAMSPILL

Selskap som viser til benchmark for selskapet men jobber i (banken, megleren eller regnskapshuset).

Ekstrem viser til benchmark for enten bankene, meglerne eller regnskapshusene i SamSpar.

Norge viser Kantar sin landrepresentative ALx måling.

Det utøves internkontroll i henhold til utarbeidede rutiner for området helse, miljø og sikkerhet og vi har avtale med Frisk HMS for oppfølging.

Det totale sykefraværet i SpareBank 1 Gudbrandsdal ble noe forbedret i 2019 sammenlignet med året før. I fjor var sykefraværet på 5,0 % mot 5,9 % i 2018. Det er spesielt fravær 4-16 dager og langtidsfraværet som drar opp det gjennomsnittlige sykefraværet.

Banken arbeider med å holde sykefraværet så lavt som mulig men både styret og administrasjonen er av den oppfatning at nivået for tiden er for høyt, både sett opp mot samfunnet for øvrig og i forhold til bransjen. Derfor vil dette området bli fulgt tettere opp av både styret og administrasjonen det kommende året slik at sykefraværet kommer ned mot ønsket nivå, som er 3,0 %. Vi har hatt tett oppfølging av de sykemeldte gjennom året. Videre legger vi til rette for at de ansatte gjennom muligheten for fysisk aktivitet skal få økt trivsel på arbeidsplassen. Også psykososiale tiltak og oppfølging av ledere med personalansvar er prioriterte områder, samt at der det er behov er arbeidet tilrettelagt på en slik måte at det skal være lettere for sykemeldte å komme tilbake i jobb.

I 2019 ble det innført fleksitidsordning i banken hvor det blir stilt krav om at medarbeiderne må være tilstede på jobb i en kjernetid i løpet av dagen, mens at det er mulig med en mer fleksibel bruk av arbeidstiden morgen og ettermiddag. En slik ordning gjør arbeidshverdagen mer fleksibel for en medarbeider som ønsker å komme tidlig og gå litt tidligere eller omvendt.

Vi har ikke hatt sykefravær som følge av ulykker på arbeidsplassen.

Tabellen viser sykefraværet, minus permisjoner og fravær på grunn av barns sykdom målt per kvartal i 2019.

Sykefravær i %	1-3 dager	4-16 dager	> 16 dager	I alt
1. kv.	1,6%	2,0%	1,7%	5,2%
2. kv.	0,5%	1,2%	1,8%	3,5%
3. kv.	0,8%	0,6%	2,3%	3,7%
4. kv.	1,1%	2,9%	3,2%	7,2%
Totalt	1,0%	1,8%	2,3%	5,0%

Styret legger til grunn at alle ansatte har like muligheter til personlig og faglig utvikling, og at ingen behandles i strid med diskrimineringsloven. Spesielle tiltak i denne forbindelse er ikke funnet nødvendig.

Samarbeidet med de ansattes tillitsvalgte fungerer godt. Det har vært avholdt samlinger og allmøter for bankens ansatte hvor fokus blant annet har vært bygging av bedriftskultur, strategiske initiativ, effektiviseringsprosjektet og datadreven kundedialog.

Likestilling og ikke-diskriminering

Finansbransjen har i lang tid vært opptatt av mangfold på arbeidsplassen. Også styret SpareBank 1 Gudbrandsdal er spesielt opptatt av dette og særlig gjelder det å fremme likestilling og hindre diskriminering på bakgrunn av kjønn, seksuell legning, nedsatt funksjonsevne, etnisk opprinnelse, hudfarge, språk, religion og livssyn.

Også når det kommer til rekrutteringer er vi opptatt av at mangfold gjennomsyrrer våre handlinger. I tillegg er begge kjønn i banken representert i utvelgelse og intervjuer ved rekruttering. Bankens har et eget ansettelsesutvalg bestående av begge kjønn som kvalitetssikrer arbeidet og foretar den endelige ansettelsen.

Banken har utarbeidet egen rutine for varsling av kritikkverdige forhold,

herunder alle former for trakassering og annen utilbørlig opptreden slik som mobbing og seksuell trakassering, diskriminering, kriminelle forhold og forhold der liv og helse er i fare.

Senhøsten 2019 ble det igangsatt et arbeid med å etablere et lederutviklingsprogram både for ledergruppens medlemmer og mellomledere. Dette programmet har til hensikt å utvikle lederkompetansen til hver enkelt person, men også som gruppe slik at våre ledere er best mulig rustet til å håndtere sin lederfunksjon. I dette programmet er det også lagt opp til å identifisere potensielle interne lederkandidater.

SpareBank 1 Gudbrandsdal tror de beste framtidige lederne er å finne i egen organisasjon og ser derfor viktigheten av å utvikle potensielle kandidater slik at de er faglig og menneskelig best mulig rustet til å kunne påta seg en lederjobb i selskapet, uavhengig av kjønn, alder og bakgrunn.

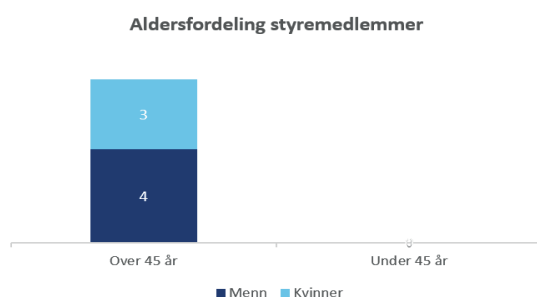
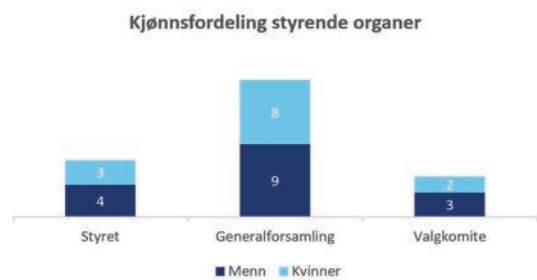
Ved utgangen av 2019 hadde banken en bemanning på 68 årsverk fordelt på 71 ansatte. Antallet inkluderer årsverk til vaktmester. I tillegg hadde banken seks vikarer som var ansatt på legitimasjonsprosjektet som ble avsluttet 31.12.2019 for fire av dem. De to siste sluttet 17.01.2020.

I 2019 har vi ansatt to rådgivere på bedriftsmarkedet, en rådgiver på personmarked, 50 % stilling på analyse samt en stilling som samfunnskontakt.

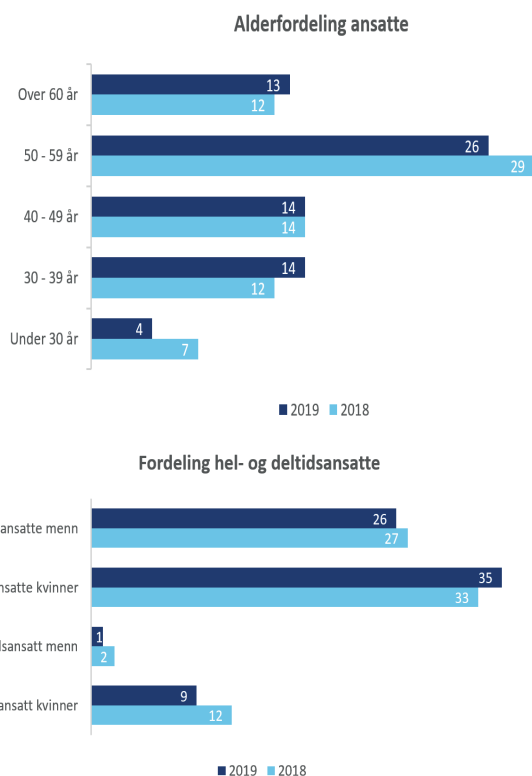
De ansatte fordeler seg på 44 kvinner og 27 menn. Bankens ledergruppe består av en kvinne og fem menn.

Nøkkeltall kjønnsfordeling i SpareBank 1 Gudbrandsdal:

Gjennomsnittlig alder på styret er 52,3 år. Ingen styremedlemmer er under 45 år.

Sosiale forhold

Banken har gjennom mange år hatt en sterk posisjon i lokalsamfunnet når det kommer til samfunnsengasjement. Gjennom flere tiår har banken bygget et omdømme som en betydningsfull samfunnsaktør hvor det å gi og stille opp for lokalmiljøene er en ønsket strategi og i tråd med vårt historiske grunnlag.

Vi har en lokal sponsorstrategi som er preget av at så mange som mulig skal oppleve at banken støtter og bistår det lokale laget og den lokale foreningen. Vi er i dag sponsor til mer enn 60 lag, foreninger og organisasjoner med smått og stort, og vi opplever at våre bidrag i mange sammenhenger er avgjørende for at økonomien i foreningene skal være sunn. Disse samarbeidspartnerne organiserer ulike former for aktiviteter for tusenvis av barn, unge og voksne innen særlig idrett og kultur. Våre lokale

sponsoravtaler skal fremme breddeidretten, kulturaktiviteter, sunn og aktiv fritid for barn og unge etc. Kort sagt alt som kan bidra til levende lokalsamfunn med attraktive aktivitetsmuligheter.

Vi er også med på noen få elitesatsinger. Dette er viktig for stoltheten og samhørigheten i våre bygder og byer. I tillegg deltar vi sammen med de øvrige SpareBank 1-bankene i et sponsorat med Norges Skiforbund hvor vi har rollen som hovedsponsor for eliteutøverne. Dette sponsorat utløper våren 2020 og er besluttet ikke videreført.

Det er helt avgjørende for omdømmebyggingen at sponsorobjektene og samarbeidspartnerne har verdier banken kan assosiere seg med og vi legger vekt på dette i relasjonen med ulike lag, foreninger og organisasjoner.

I 2019 ble det brukt til sammen 7,3 MNOK på ulike sponsorater og marked-

stiltak.

Gjennom et nært samarbeid med Ungt Entreprenørskap Oppland (nå Innlandet) har vi utarbeidet et undervisningsopplegg for ungdomsskoleelever som går på personlig økonomi og karrierevalg. Også for elever i den videregående skolen har vi et opplegg i samarbeid med UE som er mer rettet mot etablering av elevbedrift, hvor vi bistår i arbeidet med budsjett, markedsplaner osv. Her bidrar relevant kompetanse fra banken.

Både overfor ungdomsskoler og videregående skoler er våre medarbeidere ute i klasserommene for dele sin kunnskap. I 2019 har vi vært på skoler på Lillehammer, Ringebu, Sør-Fron, Nord-Fron og Otta, både ungdomsskoler og videregående skoler. Flere hundre elever har tatt del i vårt opplegg.

Både overfor ungdomsskoler og videregående skoler er våre medarbeidere ute i klasserommene for dele sin kunnskap. I 2019 har vi vært på skoler på Lillehammer, Ringebu, Sør-Fron, Nord-Fron og Otta, både ungdomsskoler og videregående skoler. Flere hundre elever har tatt del i vårt opplegg.

Gaver til allmennnyttige formål

Bankens styre gjør årlig en avsetning av midler som tildeles som gaver, prosjektmidler og talentstipend. Gavene deles ut til lag og foreninger som hovedsakelig tilrettelegger for aktiviteter for barn og unge. Prosjektmidlene skal gå til større og konkrete prosjekter med varig verdi.

Hensikten med talentstipendene er å stimulere unge lokale talenter til å ut-

vikle eller videreutvikle seg innenfor kultur, musikk, idrett, utdanning, kunnskap eller forskning, på en slik måte at det kommer vårt distrikt til gode i fremtiden. I 2019 ble det delt ut til sammen 3 MNOK til allmennnyttige formål etter en søknadsprosess der alle gis anledning til å søke.

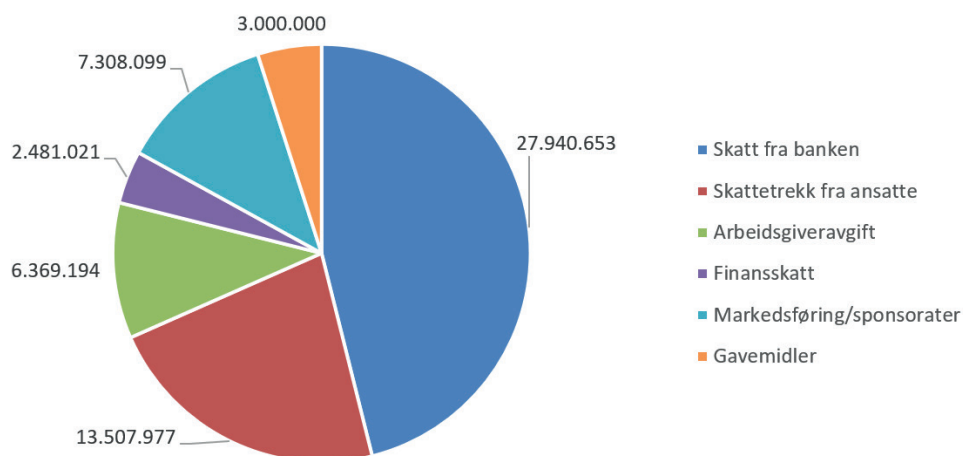
Hver jul gir banken en julegave til en organisasjon som har stor allmenn betydning. I 2019 var det Stiftelsen Norsk Luftambulanse som fikk 25.000 kroner i julegave.

Skatter og avgifter til kommune og stat I sum bidrar banken med 50,3 MNOK i skatter og offentlige avgifter i 2019 inkludert skattetrekk fra bankens ansatte.

Samfunnsregnskapet kan summeres til i alt 60,6 MNOK i bidrag fra bankens aktiviteter i 2019.

Samfunnsbidrag 2019

Det ytre miljø

Norsk finansnæring har som mål å være i front hva gjelder bærekraft og har lagt til grunn FNs bærekraftsmål i sitt arbeid. Også SpareBank 1-alliansen har en tydelig uttalt strategi om å integrere bærekraft i sine forretningsmodeller og i 2019 ble SpareBank 1 kåret til den mest bærekraftige banken av norske forbrukere.

Av de 14 bankene i SpareBank 1-alliansen er det ulikt nivå på hvordan bærekraft er integrert i organisasjonen og implementert i forretningsmodellene. Noen av de større bankene har i kraft av sin størrelse og ressurstilgang gått i front. Mindre og mellomstore banker i alliansen har i vekslende grad systematisert bærekraft i sine virksomheter, men dette står høyt på agendaen hos alle bankene og det jobbes på tvers av geografiske områder for å få mest mulig erfaringsutveksling. Det legger et godt grunnlag for at alle bankene i alliansen skal kunne innta bærekraft i sine lokale strategier i løpet av kort tid.

I 2019 ble det igangsatt et arbeid hvor representanter fra ulike banker i SpareBank 1-alliansen, deriblant en representant fra SpareBank 1 Gudbrandsdal, kartlegger hvor bærekraftige ulike fond er. Dette for å gi kunder et bedre beslutningsgrunnlag for sine fondsinvesteringer, samt at arbeidet signaliserer overfor fondstilbydere at det er forventninger om grønnere investeringsmuligheter i tiden framover.

Som arbeidsgiver, investor, långiver, tilrettelegger og leverandør av finansiell infrastruktur skal SpareBank 1 Gudbrandsdal skape verdier til det beste for lokalsamfunnet og legge grunnlaget for videre vekst. Slik har det alltid vært. Dette er også et vesentlig bærekraftarbeid. Vi er en arbeidsgiver som forholder oss til lover og regler og som driver en sunn og god virksomhet til det beste for våre

ansatte, kunder og lokalsamfunn.

2020 vil være et år hvor SpareBank 1 Gudbrandsdal setter bærekraft og det grønne skiftet enda mer på dagsorden, og hvor vi vil forplikte oss ytterligere til det grønne skiftet. Det handler eksempelvis om interne, organisatoriske forhold hvor særlig klima og miljø er sentrale områder. Her vil banken vurdere både sertifiseringer og samarbeid med aktører som kartlegger klima- og miljøforhold ved vår organisasjon. Gjennom slike tiltak vil det bli en større bevissthet internt om hva vi som organisasjon kan gjøre for å bli mer bærekraftig, samt at vi gjennom et slikt arbeid vil kunne ta klima og miljø enda mer på alvor.

For 2019 har ikke banken et eget klimaregnestykke som eksempelvis viser et konkret nivå på årlig klimagassutslipp per ansatt. Banken har imidlertid gjort en del tiltak uten å strukturere dette i et klimaregnestykke, som eksempelvis økt bruk av Skype-møter for å redusere kjøring mellom kontorene, kildesortering, øvrig sortering av søppel, økt grad av samkjøring mellom kontorene, tilgang på el-bil ladere og bevisstgjøring om å redusere bruken av papir gjennom større grad av digital kommunikasjon internt og eksternt. Alle disse tiltakene har en grønn effekt, men uten at dette er satt i et system og kartlagt, er det heller ikke mulig å dokumentere effekt. Det har vi til hensikt å gjøre noe med i 2020.

Det kommende året vil det også bli brukt betydelig med tid og ressurser på å identifisere bærekraftige forretningsmuligheter innen både personmarkedet og bedriftsmarkedet. Noen banker i SpareBank 1-alliansen har allerede gode erfaringer med ulike produkter og tjenester innen eksempelvis lån og fondsplasseringer og vi har til hensikt å lære mest mulig av andre, samtidig som vi ser etter egne lokale muligheter og tiltak.

Bærekraft-arbeidet innebærer også at banken inntar en påvirkende rolle over-

for lokalt næringsliv og privatpersoner. Gjennom å kartlegge behov og muligheter skal vi kunne tilby bærekraftige produkter og tjenester. Vi skal bruke vår kraft til å oppmuntre andre til å ta bærekraftige valg.

I forbindelse med årets Peer Gynt Stemne inviterte vi bedriftskunder til et faglig opplegg på Gålå med tittelen «Gull og grønne skifter» der spørsmålet var; «Gir bærekraftfokuset muligheter for nye næringer i våre fjellområder».

Foredragsholdere fra ulike fagmiljøer deltok som blant andre tidligere NHO-direktør Kristin Skogen Lund som snakket om «Et bærekraftig liv slik jeg ser det. Det var også en paneldebatt med temaet «bærekraft som en mulighet». Her deltok Amund Grytting, Frank Asle Mathisen, Rune Støstad, Odd Stensrud, Torill Landklopp og Pål Medhus.

Bærekraft i innkjøp, som også er omtalt tidligere i årsrapporten, omhandler leverandørenes arbeid med miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet. SpareBank 1 stiller krav til leverandørene om at de har retningslinjer innen bærekraft, og at disse skal omsettes til handling. Dette er det også naturlig at vi som bank og innkjøper gjør overfor lokale leverandører av tjenester og produkter.

Som en del av en allianse er det naturligvis en del sentrale avtaler om innkjøp og hvor alliansen sentralt har utarbeidet retningslinjer innen bærekraft. Disse retningslinjene omhandler derfor også SpareBank 1 Gudbrandsdal gjennom de innkjøp av tjenester og produkter og øvrige avtaler som inngås via alliansen og som er redegjort for tidligere i rapporten.

Bekjempelse av korrupsjon

Det er lagt ned et betydelig internt ar-

beid knyttet til antihvitvask for å forebygge og avdekke transaksjoner med tilknytning til ulike former for økonomisk kriminalitet eller terrorhandlinger.

SpareBank 1 Gudbrandsdal har egne dedikerte ressurser som jobber med antihvitvask-problematikk og som også bidrar til å styrke ansattes kompetanse på dette området. Arbeidet med antihvitvask er styrt gjennom policy, virksomhetsspesifikke retningslinjer og rutiner for tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering. Samtlige medarbeidere i virksomheten var i 2019 gjennom et eget e-læringskurs om antihvitvask.

Gjennom et utvidet samarbeid med andre banker gjennomføres det såkalt transaksjonsovervåkning som gjør det mulig å avdekke mistenkelige hendelser så raskt som mulig, samt dele denne informasjonen og erfaringene med ulike former for svindelforsøk. I en tid hvor ulike digitale angrep og svindelmetoder

er øker, er det en styrke å kunne utnytte hverandres erfaringer og kompetanse.

Et lovpålagt bransjekrav om at alle bankens kunder skulle være legitimert i bankenes arkiver innen 17. januar 2020, preget høsten 2019. Bakgrunnen for kravet var å hindre at norske banker ble brukt som ledd i hvitvasking, identitetsstyveri, terrorfinansiering og annen økonomisk kriminalitet. Det ble tatt i bruk store interne ressurser for å samle inn gyldig legitimasjon, blant annet ved ansettelse av en egen prosjektleder samt at seks personer ble leid inn i perioden for å jobbe direkte med legitimering. I tillegg til dette bidro samtlige kunderådgivere på alle kontorer daglig med denne problemstillingen. Banken hadde også flere kvelder og lørdager i denne perioden med utvidet åpningstid for å legge til rette for at kunder skulle kunne komme når det passet dem best mulig.

Av vår totale kundemasse manglet det gyldig legitimasjon fra ca. 8.500 kunder da prosjektet startet i oktober. Da fristen fra Finanstilsynet var passert 17. januar 2020 var det i overkant av 200 kunder som ikke var legitimert i henhold til kravene og hvor banken måtte sperre deres banktjenester.

Ovennevnte tiltak har bidratt til å profesjonalisere arbeidet, samt økt fokuset og forbedret kompetansen hos ansatte innenfor antihvitvaskområdet. Arbeidet vil fortsatt ha høy prioritet i 2020.

I 2019 sendte SpareBank 1 Gudbrandsdal sju antihvitvask-meldinger til Økokrim, mot ni meldinger i 2018.

Problemstillinger knyttet til antihvitvask har regelmessig vært tema i bankens ledermøter og styremøter gjennom 2019.

Vår støtte til lokal- samfunnet

Ga meg muligheten til å satse

Kristoffer Lie bor ikke langt fra løypene i Hafjell og er vokst opp i vinterland. Men for 20-åringen var det sommeridretten golf som fanget den store interessen.

Nå er han i full gang med å satse profesjonelt og takket være talentstipend på 20.000 kroner fra SpareBank 1 Gudbrandsdal ble det litt lettere å satse i fjor.

-Jeg har lyst til å se hvor god jeg kan bli og derfor ble jeg en del av en svensk proffserie som heter Feature Series. Da fikk jeg virkelig kjenne på profflivet, både på godt og vondt. Det var moro å reise rundt og spille, men det var også veldig kostbart. Særlig reise- og bokostnadene var høye. Derfor passet det veldig bra å få stipend fra banken, sier Kristoffer.

Etter sesongen var ferdig i høst begynte han å jobbe hjemme i Øyer for å spare opp penger til nok en sesong. Ifølge Kristoffer må han regne med å bruke mellom 200.000 og 250.000 kroner gjennom sesongen 2020.

-Når sesongen starter i april er jeg ett år eldre og tar med meg erfaringene fra fjoråret. Jeg har trua på et gjennombrudd i 2020, sier Kristoffer Lie.

Helt avhengig av støtte for å satse

Skøyteløper Arwen Szygenda fra Sør-Fron fikk i fjor talentstipend på 20.000 kroner av SpareBank 1 Gudbrandsdal.

Hun er et lokalt stortalent som har blitt vant til å stå på seierspallen og gjennom prestasjoner de siste årene har fått plass på det norske juniorlandslaget. Grunnet suksessen er lagt på skøytebanen på Sør-Fron.

-Selv om jeg har flyttet til Hamar for å gå på Wang toppidrett er det alltid like gøy å komme hjem til skøytemiljøet på Sør-Fron. Det er en fantastisk gjeng med trenere og ildsjeler som gjør alt for at vi skal lykkes. Samholdet er unikt, sier Arwen.

Også når det kommer til økonomisk støtte er det klubben og familien som i stor grad bidrar. Å nå toppen i norsk

skøytesport er ikke billig.

-Selv om jeg er en del av juniorlandslaget er det store kostnader til utstyr, reise og opphold. I tillegg kommer skole og en del annet. Satsingen min er ikke billig, men jeg håper og tror jeg vil lykkes så godt at jeg kommer på seniorlandslaget en gang. Da blir det ikke så kostbart lenger, sier 17-åringen.

Kristoffer Lie

Arwen Szygenda

Avgjørende å ha bank med på laget

Ungt entreprenørskap Oppland har vært en viktig samarbeidspartner med Spare-Bank 1 Gudbrandsdal i mange år.

Gjennom UEs programmer får elever og studenter prøve ut sine drømmer og ideer, samt bygd ulike kompetanser som er viktige for framtida.

Representanter fra banken er stadig ute på ungdomsskoler og videregående skoler i Gudbrandsdalen og Lillehammer for å bistå i opplæringen.

-Det handler om alt fra personlig økonomi til å igangsette en egen elevbedrift. For oss er det av stor viktighet at banker er med oss på dette arbeidet fordi kompetansen deres er avgjørende i forhold til det elevene skal lære, sier daglig leder i UE Innlandet Karin Rønning.

For UE er det viktigste formålet at organisasjonen bidrar til å utvikle unges kreativitet og skaperglede, gi dem forståelse for økonomi, ansvar og betydningen av samarbeid. Også for banken er det hensiktsmessig å bidra til å styrke disse kompetansene fordi elevene representerer morgendagens bankkunder.

-Både vi og banken har et samfunnsoppdrag som handler om å gi den oppvoksende generasjon kompetanse til å mestre framtidens mange utfordringer. Derfor er det også så viktig at vi samarbeider om denne oppgaven. Jeg er glad det er så stor grad av entusiasme for å være med å bidra, sier Karin Rønning.

Stephan Viger (LHK) og Truls Bjelke
(SpareBank 1 Gudbrandsdal).
Foto: Arild Åssveen

Viktig å støtte toppidretten

For SpareBank 1 Gudbrandsdal er det viktig å kunne dele ut sponsormidler til mange lokale lag og foreninger slik at vi kan være med å trygge eksistensgrunnlaget. Vi er opptatt av bredde og at flest mulig er med, men det er også viktig for

oss å bidra på elitenivå. Vi er stolte over å være en sentral bidragsyter til hele dalens stolthet, Lillehammer Ishockeyklubb.

-Og det er vi veldig glade for. Ingen

ting gjør oss mer stolt enn at vår hovedsponsor er en lokalt forankret virksomhet som betyr mye for mange. Det gjør SpareBank 1 Gudbrandsdal og vi har gjennom flere år samarbeidet nært og godt på mange områder, sier daglig leder i Lillehammer Ishockeyklubb, Atle Svendsrud.

Et elitesponsorat har andre krav på seg enn å sponse bredde. For banken er det viktig å vise at vi er entusiastiske lokalt. At vi er med å bidra til at den eneste eliteserieklubben i vår region har forutsetninger for å lykkes. Men et slik sponsorat betyr også verdifull synlighet og oppmerksomhet.

-Vårt inntrykk er at vi begge kommer styrket ut av samarbeidet. Vi er spesielt glade for at banken både er en krevende samarbeidspartner, men også en konstruktiv partner. Vi har dratt stor nytte av den kompetansen banken har og vi opplever den som veldig løsningsorientert. Særlig da vi var inne i en tung periode i fjor var det viktig å ha en hovedsponsor som både kunne støtte, hjelpe og stille krav til oss. Heldigvis står alltid døra åpen når vi har behov for noe, fortsetter Svendsrud.

Det er få sponsorrater i vårt område som treffer så godt i et markedsområde som Lillehammer Ishockeyklubb. De ønsker å være et lag for Lillehammer og Gudbrandsdalen og har tilhengere fra hele dalen, akkurat slik banken har det.

-Vi opplever SpareBank 1 Gudbrandsdal som en stolt sponsor med ansatte som engasjerer seg. Den entusiasmen de viser overfor oss betyr mye, avslutter Svendsrud.

Opptatt av både unge og eldre

I Kvam Idrettslag er det ikke så viktig hvor gammel du er. Bare du er aktiv.

-Vi er her et samfunnsoppdrag som strekker seg lenger enn bare å tilby idrettsaktiviteter til bygdas barn og unge. Vi er like opptatt av folkehelse for innbyggere i alle aldre, sier daglig leder i Kvam IL, Ole-Petter Brendstuen.

Om lag 670 personer er en del av idrettslaget, som er mer opptatt av bredde og glede enn spissing og resultater. Et idrettslag som driver stort både når det gjelder tradisjonelle idrettsaktiviteter, større arrangementer og som eiere av egne anlegg.

-Vi bruker veldig mye penger på aktivitet, men vi har også en del kostnader på anleggssiden som gjør at økonomien er helt avhengig av dugnadsinnsats og sponsorpenger. I så måte er vi veldig glad for at SpareBank 1 Gudbrandsdal er idrettslagets hovedsponsor. Vi har alltid hatt et godt forhold til banken og den har gjennom årene vært en

viktig bidragsyter til alt vi gjør, fortsetter Brendstuen.

I dag driver idrettslaget en rekke ulike aktiviteter. Det er all-idrett for de minste og en rekke lag innen håndball og fotball. I tillegg til en aktiv ski- og sykkelgruppe. Av Kvam IIs ca. 670 medlemmer, er drøyt 300 av dem aktive barn og unge. Men også folkehelsegruppa er stor.

-Det er en fantastisk gruppe bestående av 170 personer, i hovedsak eldre som

bedriver alt fra ulike former for mosjon til kulturelle begivenheter. Vi er stolte av å ha med så mange godt voksne mennesker som finner glede av være en del av vårt idrettslag og vårt folkehelse tilbud, sier Brendstuen.

I vinter har idrettslaget spurt sine mange medlemmer om veien videre. Er det en ting den daglige lederen er sikker på så er det at det blir enda mer fokus på folkehelsegruppa og hvordan idrettslaget kan motivere folk til å mosjonere.

Kvam IL

Støtter populær musikal

Ungdomsmusikalen i Nord-Gudbrandsdal har lange og stolte tradisjoner hvor unge og unge voksne får prøvet ut drømmen om å delta i en skikkelig musikal.

Regionkonsulent Kristin Haave i Regionrådet for Nord-Gudbrandsdal er ansvarlig for opplegget og legger ikke skjul på at dette er noe av det morsomste man kan drive med.

-At vi kan engasjere over 50 ungdommer, i hovedsak lokale, til å være med å lage en musikal som fyller Otta kulturhus ni ganger, det er bare helt mag-

isk. De er så glade og entusiastiske, sier Haave.

Musikalen arrangeres hvert andre år og i år er det premiere 20.mars. Da har deltakerne brukt ti helger siden oktober på å øve, med profesjonelle instruktører. Alle som har lyst til å bli med, får en eller annen rolle i oppsetningen.

-Alle skal med og vi er glade for at det er så mange som vil. Dette er et unikt tilbud og vi har en lang historie med kjente og populære musikaler som vi har spilt både på Otta og andre steder, fortsetter Haave.

Samarbeidet med SpareBank 1 Gud-

brandsdal beskriver hun som helt avgjørende. Foruten billettinntekter og støtte fra regionrådet, er blant annet sponsorpenger fra banken med å virkeliggjøre musikalen.

-Vi får mye bistand fra banken, ikke bare penger, men også gjennom hjelp til markedsføring. Dessuten merker vi at det betyr mye overfor andre sponsorer at banken er med oss. Det gjør det litt lettere å få inn ekstra kroner, sier Haave.

Musikalen i år er Rock of Ages. Et 80-tallsshow som garantert vil få både deltakere og publikum i storform.

Disse fikk talentstipend i 2019

Andreas Sletten
 Kristin F. Olsen
 Sondre Faanes
 Markus Nilsen
 Knut-Erik Kjøge
 Mette Strandlien
 Kristoffer Lie
 Anders Skaarseth
 Iver Skaarseth
 Arwen Szygenda
 Tormod Weydahl
 Mille Johnset
 Martine Hattestad Kveli
 Simen Aasmundstad
 Kristin Grøthe
 Othilie Nordfjæren
 Amalie Rød
 Marthe Sylte
 Magnus Klevstadberget
 Synne Emilie I. Madshus
 Johannes Staune-Mittet
 Lag Ramsfjell – Lillehammer Curlingklubb

Disse samarbeidet vi med i 2019

Countryfestivalen
 Dansefestivalen på Sel
 Destinasjon Sjusjøen
 DNT Gudbrandsdalen
 Dølajazz
 Faaberg fotball
 Follebu skiklubb
 Fron fotball 2010
 Fron håndballklubb
 Fron svømmeklubb
 Gausdal IL
 Gålå turløyper
 Gålå idrettsanlegg
 Gudbrandsdal gocartbane
 Heidal IL
 Emil Nyeng
 Harpefoss idrettslag

Kvam idrettslag
 Kristinspelet på Jørundgard
 Kåja camp
 LFH09
 Landsfestivalen 2020
 Lillehammer fotballklubb
 Lillehammer idrettsforening
 Lillehammer ishockeyklubb
 LKFK
 Lillehammer curlingklubb
 Lillehammer tennisklubb
 Lågen cykleclub
 Mattis Stenshagen
 Norsk Litteraturfestival
 Otta idrettslag
 Peer Gynt alpinklubb
 Peer Gynt AS
 Pillarguri badmintonklubb
 Rondaståk
 Roterud IL
 Rudi kultur AS
 Sel idrettslag
 Skåbu musikkorps
 Sportsen IL
 Stavsplassen SA
 Sør-Fron idrettslag
 Tormod skilag
 Ungdomsmusical Otta
 UKM Norddalen
 Ungt entreprenørskap
 Utsiktsbakken brassband
 Vestringen idrettslag
 Vinstra idrettslag
 Vinstra musikklag
 Vinstra skytterlag
 Ringebu og Fåvang fotballklubb
 Ringebu og Fåvang håndballklubb
 Ringebu og Fåvang jeger- og fiskeforening
 Ringebu-Fåvang skiklubb
 Sel jeger- og fiskeforening
 Sommerkonsert i Ringebu stavkirke
 Otta handels- og næringsforening
 Lillehammer handelsstandsforening
 Furusjøen Rundt Trippelen

Bankens utvikling i 2019

Forretningside

SpareBank 1 Gudbrandsdal skal være en lønnsom, selvstendig enhet og et lokalt alternativ til nasjonale finanskonsern.

Bankens formål

SpareBank 1 Gudbrandsdal skal sikre og skape verdier for kunder og lokalsamfunn i Gudbrandsdalen og Lillehammer. Vi er banken for gudbrandsdøler, lillehamringer og andre med tilhørighet til vårt område. Deltidsinnbyggerne er også Gudbrandsdøler og de skal føle at vi kan være en bank også for dem.

Vi skal konkurrere med de beste aktørene i bransjen på avkastning, bidra til lokal verdiskaping og til å øke lokalsamfunnets attraktivitet. Vi skal hele tiden ha konkurransedyktige vilkår på våre tjenester og produkter.

Markedsområdet

Markedsområdet strekker seg langs E6 akse fra Otta i nord til Lillehammer i sør. Dette inkluderer kommunene Sel, Nord-Fron, Sør-Fron, Ringeby, Øyer, Gausdal og Lillehammer. Bankens hovedkontor er lokalisert på Vinstra.

Kundegrunnlaget i dette området består av snaut 60.000 innbyggere, i tillegg til et næringsliv med en bredde som strekker seg fra primærnæringer til høyteknologi og fra enkeltpersonforetak til store aksjeselskap og offentlig forvaltning.

Våre forretningsområder

Personmarkedet

Banken har avdelinger på Otta, Vinstra, Sør-Fron, Ringeby og Lillehammer. I tillegg er bankens kundesenter organisert under personmarked og fysisk etablert på Vinstra. Kundesenteret er servicesenter for hele markedsområdet og betjener kunder fra person- og

bedriftsmarkedet. I tillegg er noe fagansvar lagt til kundesenteret.

Avdelingene har stor grad av selvstendighet slik at beslutninger som har betydning for kunden tas så nær kunden som mulig. Avdelingene betjener lag, foreninger og næringsdrivende i tillegg til personmarkedet.

Vi er opptatt av å gi gode kundeopplevelser, og prioriterer tilgjengelighet, servicegrad og responstid. Da er det hyggelig å oppleve at vi gjentatte ganger har hatt av landets mest fornøyde kunder i kundetilfredshetsmålinger foretatt i bransjen.

Vi ser at kundedadferd og krav til tilgjengelighet endrer seg med økt etterspørsel etter tjenestetilbud og produkter på digitale flater. Nettmøte er en mulighet for våre kunder til å snakke med våre rådgivere. Vi er opptatt av at utflytta døler skal ha samme servicegrad som fastboende døler.

2019 ble et år med stor kundetilgang og sterk utlånsvekst. Utlånsveksten endte på 8,6 %, mens innskuddsveksten ble på 8,3 %. Vi tar markedsandeler!

Utlån til personkunder er i stor grad relatert til boligfinansiering og kvaliteten på porteføljen er god. Stort press i boligmarkedet og boliglånsforskriften fra Finanstilsynet har medført mye fokus på boligfinansiering, noe som har preget både mediebildet og henvendelsene vi får fra våre kunder. I vårt markedsområde er det flotte hytteområder som Sjusjøen, Hafjell, Kvitfjell, Skei og Gålå. Den store aktiviteten i disse områdene gjør det naturlig for oss å se på finansiering av fritidsboliger framover.

Innen sparing og plassering ser vi det som viktig å motivere de unge til å starte sparing til fremtidig bolig så tidlig som mulig. I tillegg er rådgivning innen pensjonssparing viktig for mange av

våre voksne kunder.

Gode forsikringsdekninger er av stor betydning for våre kunder og gjennom vårt samarbeid med Fremtind Forsikring leverer vi forsikringsløsninger som gir våre kunder trygghet i hverdagen.

Vår samlokalisering med Eiendomsmegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal er til stor nytte både for banken og meglerforetaket og bidrar til at vi kan yte god rådgivning og service til de av våre kunder som skal selge eller kjøpe eiendom.

Stor kundepågang har bidratt til et år med stor aktivitet i alle avdelinger. Våre ansatte har på en mesterlig måte tatt godt vare på nye og gamle kunder!

Bedriftsmarkedet

Etterspørselen i bedriftsmarkedet var litt mer moderat i 2019 enn året før. Utlånene til næringslivet økte med 120 MNOK, en utlånsvekst på 4,8 %. Innskuddene økte omtrent tilsvarende som utlån med 117 MNOK, en vekst på 4,6 %. Det har vært moderat investeringsvilje i næringslivet i 2019, men vi vokser videre på stadig nye kunder. Porteføljekvaliteten er i god utvikling, og avdelingen gir et sterkt bidrag til bankens resultat.

Vi er levende opptatte av Ungt Entreprenørskap i Oppland, nå Innlandet, og holder kurs i «Hvordan lage forretningsplaner» på skolene i Gudbrandsdal og Lillehammer. Vi har tro på at den lærdommen ungdommene får gjennom UE-arbeid vil bidra til at det vokser frem nye gründere og ledere gjennom disse programmene.

Vi har gjennom året bidratt til gode arrangementer for viktige næringer, Finansdag med bærekraftstema på Gålå ved navn "Gull og grønn skifter" i samarbeid med Peer Gynt og Verdiskapingskonferansen i regi av Midt-Gudbrandsdal Næringsforening (MGNF) der Verdiskapningsprisen gikk til Krible

Design AS. På sistnevnte arrangement hadde vi også den hyggelige rollen å dele ut pris til gasslebedrifter i Midt-Gudbrandsdalen. Skåppå Kunnskapspark AS og kraftselskapene kom i fjor med initiativet Krafttak for grønn vekst der vi har deltatt på samlinger og banken har støttet opp om initiativet.

Lønnsomhet

Resultat før skatt i 2019 ble på 182,2 MNOK. Dette gir en egenkapitalavkastningen før skatt på 18,4 %. Resultat før skatt utgjør 2,12 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital ekskl. boligkreditt.

Resultat etter skatt endte på 154,4 MNOK og tilsvarer en egenkapitalavkastning etter skatt på 15,6 %.

Vekst

Bankens forvaltningskapital pr. 31.12.2019 er 8.758 MNOK og økte i 2019 med 552 MNOK eller 6,7 %. Inkludert vår eksponering mot SpareBank 1 Boligkreditt AS har banken en forretningskapital på 11.276 MNOK etter en økning i 2019 på 816 MNOK. Økningen i prosent er 7,8 %.

Soliditet og kapitaldekning

Bankens egenkapital er på 1.063,8 MNOK ved utgangen av 2019. Dette utgjør 12,2 % av bankens balanse. Vårt minimumsmål for egenkapitalandelen er 10 %.

Vår viktigste styringsparameter er:

«Vi skal bygge kapitaldekning gjennom å levere egenkapitalavkastning som over tid er høyere enn veksten.»

Ved beregning av kapitaldekning benytter banken standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko.

Banken foretar forholdsmessig konsolidering for eierandeler i SpareBank 1 Boligkreditt AS, SpareBank 1 Kredittkort AS og SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS.

Forholdsmessig konsolidert har banken en ren kjernekapitaldekning på 20,4 %, kjernekapitaldekning på 20,8 % og kapitaldekning på 23,1 %. Uvektet kjernekapitaldekning (LR) forholdsmessig konsolidert er på 9,0 %.

For morbanken er ren kjernekapitaldekning på 20,4 %, kjernekapitaldekning på 20,4 % og kapitaldekning er på 22,6 %. Differansen mellom ren kjernekapital og kapitaldekning er effekten av våre ansvarlige lån på tilsammen 100 MNOK. Uvektet kjernekapitaldekning (LR) for morbanken er på 10,4 %.

Regulatoriske myndigheters bransjekrav til ren kjernekapitaldekning pr. 31.12.2019 er på 12,5 %. Bankens mottok Finanstilsynets Pilar II påslag i Q4 2017. Pilar II påslaget er et bankspesifikt soliditetskrav som legges til bransjekravet til ren kjernekapital. Bankens Pilar II påslag ble fastsatt til 2,2 %. I tillegg har banken besluttet en egenpålagt buffer på 1,0 %. Det samlede kravet til ren kjernekapital for SpareBank 1 Gudbrandsdal er

dermed på 15,7 %. Kravet til kjernekapitaldekning er på 17,2 % og kravet til kapitaldekning er på 19,2 %. Vi innfrir de regulatoriske kravene med god margin.

Fullimplementering av CRDIV/CRR i norsk rett medførte bortfall av Basel 1- gulvet, samt innføring av SMB-rabatten på risikovektene for mindre engasjementer. De isolerte effektene av endringene på bankens forholdsmessig konsoliderte rene kjernekapitaldekning ble på + 2,0 %. For morbanken ble det en effekt på + 0,7 % på ren kjernekapitaldekning, ved innføring av SMB-rabatten.

Det vises for øvrig til redegjørelse om kapitaldekning i note 24.

Den sterke veksten banken har opplevd de siste årene har utfordret bankens soliditet i forhold til myndighetenes opptrapping av soliditetskravene. Dette er konsekvensen av en strategisk beslutning om at vi ønsket å bruke åpningen i markedet til å tilføre banken et større forretningsgrunnlag, noe som har styrket bankens lønnsomhet. Konsekvensene har vært grundig utredet i forkant av de strategiske beslutningene, med marginalt avvik i forhold til det faktisk oppnådde resultatet.

Veksten i 2019 er noe lavere enn snittet de siste årene. Det kan indikere overgang til en konsolideringsfase med vekst for banken som er mer i samsvar med den gjennomsnittlige kredittveksten i Norge. Hvis dette vedvarer vil det ha en styrkende effekt på bankens soliditet.

Kapitalkrav for SpareBank 1 Gudbrandsdal pr 31.12.2019	Krav	Morbank	Konsolidert
Bransjekrav til ren kjernekapital	12,5 %		
Pilar II påslag	2,2 %		
Egenpålagt buffer	1,0 %		
Krav til ren kjernekapital	15,7 %	20,4 %	20,4 %
Krav til Tier I kapital	1,5 %		
Krav til kjernekapital	17,2 %	20,4 %	20,8 %
Krav til Tier II kapital	2,0 %		
Krav til kapitaldekning	19,2 %	22,6 %	23,1 %

Kundetilfredshet

Bankene i SpareBank 1 alliansen gjennomfører hvert andre år en landsomfattende kundetilfredshetsundersøkelse i regi av Kantar TNS Gallup. SpareBank 1 Gudbrandsdal har høyeste score blant bankene i alliansen på både personmarkedsområdet og i bedriftsmarkedet i undersøkelsen som ble foretatt i 2018. Ny undersøkelse vil bli gjort i 2020. Det er svært gledelig at vi klarer å opprettholde så sterke kunderelasjoner. Det som er mest gledelig er at kundetilfredsheten er høy i alle deler av virksomheten som jobber med kunder. Dette underbygger at den høye scoren er et resultat av kultur og ikke av enkeltstående hendelser. Styret er svært godt

tilfreds med resultatene.

Eiendomsmegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS

Aktivitetsnivået har vært høyt, og har gitt salg og omsetning på samme nivå som foregående år. Resultatet etter skatt er 2,4 MNOK (3,5 MNOK). Årsaken til resultatnedgangen er ekstraordinære kostnader knyttet til overgang til nytt IT-system.

Banken eier ved utgangen av året 60 % av selskapet. Det strategiske rasjonale for investeringen er basert på at synergieffekten av å kunne tilby hele verdikjeden fra omsetning av fast

eiendom til distribusjon av boliglån og forsikring skal øke verdiskapingen. I tillegg vil større markedsandel i eiendomsmeglervirksomheten enn i banken, i et strategisk viktig vekstområde, gi grunnlag for økte markedsandeler totalt sett.

Eiendomsmegler 1 kjeden er Norges største eiendomsmegler de siste ti årene. De omsatte flest brukte bolig- og fritidsheter, i alt 19.777 enheter, av meglervirksomhetene i Norge i 2019. DNB Eiendom omsatte nest flest med 18.822 enheter.

I Oppland (nord) er DNB Eiendom størst med en omsetning på 673 enheter (46,1 %). Eiendomsmegler 1 er nest størst med en omsetning på 397 enheter (27,2 %).

SpareBank 1 - alliansen

SpareBank 1-alliansen er et bank- og produksamarbeid der SpareBank 1-bankene i Norge samarbeider gjennom de felleseide selskapene SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Utvikling DA.

SpareBank 1-alliansen er Norges nest største finansgruppering målt etter utlånskapital. Per 30.09.2019 hadde grupperingen 890 milliarder kroner i utlån.

Alliansen består av 14 selvstendige banker som er fullverdige leverandører av finansielle produkter og tjenester til privatpersoner, bedrifter og organisasjoner.

Kundene skal oppleve at SpareBank 1-alliansen er den beste på nærhet, lokal forankring og kompetanse. Totalt har alliansen ca. 7.500 medarbeidere, hvorav ca. 1.200 er tilknyttet SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Utvikling med datterselskaper.

SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Utvikling utgjør alliansesamarbeidet.

Hensikten med alliansesamarbeidet er å levere attraktive produkter og tjenester med fokus på gode kundeopplevelser for å bidra til SpareBank 1-bankenes konkurransekraft og lønnsomhet, slik at de forblir sterke og selvstendige.

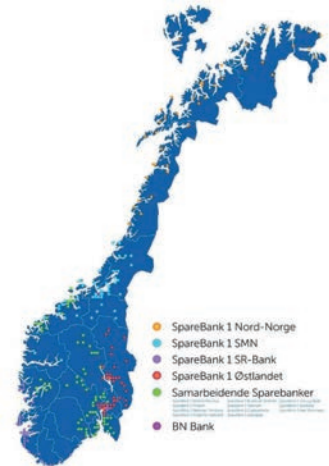
Alliansesamarbeidets visjon er: Attraktiv for kundene og bankene.

SpareBank 1 Utvikling leverer forretningsplattformer og felles

Av de 14 selvstendige sparebankene som inngår i SpareBank 1-alliansen er det både:

- ✓ Børsnoterte banker
- ✓ Egenkapitalbevisbanker
- ✓ Aksjesparebank

forvaltnings- og utviklingstjenester til alliansebankene som kunder, og bidrar til at felles utvikling og felles aktiviteter gir bankene stordrifts- og kompetansefordeler. Selskapet eier og forvalter også alliansens immaterielle rettigheter under det felles merkevarenavnet SpareBank 1.

SpareBank 1 Utvikling utvikler og leverer felles IT/mobilløsninger, merkevare- og markedsføringskonsepter,

forretningskonsepter, kompetanse, analyser, prosesser, beste-praksis-løsninger og innkjøp.

Lokal utvikling

Befolkningsutvikling

Befolkningsutviklingen i Norge per Q3 2019 viser en økning på ca. 28.600 personer. Dette tilsvarer en årlig vekst på 0,5 %. Befolkningsveksten er på samme nivå som i fjor. Nedgangen i veksten de to siste årene skyldes hovedsakelig re-

duisert nettoinnvandring og reduserte fødselsoverskudd. Befolkningen øker mer enn landsgjennomsnitt i Akershus, Oslo, Østfold, Buskerud, Rogaland og Vest-Agder. Ved utløpet av Q3 2019 bor det 5.357.000 personer i Norge.

Folketallet i Oppland gikk tilbake med 100 personer ved utløpet av Q3 2019.

Kommunene i vårt markedsområde har varierende befolkningsutvikling. Lillehammer, Øyer og Gausdal har befolkningsvekst, mens de øvrige kommunene har tilbakegang. Endringene er små, men indikerer en lite heldig utvikling.

Kommune	Folketall								
	31.12.14	31.12.15	31.12.16	31.12.17	31.12.18	30.09.19	Endring fra i fjor		
Lillehammer	27.028	27.476	27.781	27.960	28.023	28.304	281	1,0 %	
Nord-Fron	5.765	5.741	5.723	5.721	5.742	5.720	- 22	- 0,4 %	
Sel	5.974	5.935	5.916	5.872	5.789	5.755	- 34	- 0,6 %	
Sør-Fron	3.191	3.154	3.163	3.159	3.127	3.110	- 17	- 0,5 %	
Ringebu	4.495	4.464	4.502	4.445	4.425	4.370	- 55	- 1,2 %	
Øyer	5.090	5.072	5.082	5.154	5.119	5.132	13	0,3 %	
Gausdal	6.237	6.227	6.204	6.139	6.112	6.113	1	0,0 %	
Sum	57.780	58.067	58.371	58.450	58.337	58.504	167	0,3 %	

Konkurser

I 2019 er det registrert i alt 4.969 konkurser i Konkursregisteret. Det er en nedgang på fem konkurser sammenlignet med 2018. Størst økning finner vi innenfor varehandel og reparasjon av motorvogner. Bygg og anlegg er imidlertid næringen med flest foretakskonkurser på landsbasis.

I vårt markedsområde er det registrert 45 konkurser i 2019, noe som er to flere enn i 2018.

Over tre av fire konkurser er foretakskonkurser. Øvrige konkurser er konkurs i enkeltpersonforetak og personlig konkurser.

Nyetableringer

Det var i alt 590.810 (581.956) bedrifter i Norge pr. 1. januar 2020. Dette er en økning på 9.854 fra året før. 66 prosent av disse virksomhetene har ingen ansatte. Relativt sett øker antall virksomheter mest blant bedrifter med 250 eller flere ansatte. Det er spesielt at det er de største bedriftene som relativt sett øker mest i 2019. Dette kan ha en sammenheng med at større virksomheter bemanner opp etter en periode med tøffe omstillinger og nedbemanning. Det er liten økning i antall bedrifter med inntil 50 ansatte i 2019.

I Oppland er det registrert i alt 24.827 bedrifter, en liten økning på 167 virksomheter i forhold til samme tid i fjor, ifølge tall fra SSB. Fra 01.01.2020 er Oppland og Hedmark slått sammen til Innlandet fylke. Det er per nå registrert 46.127 bedrifter i Innlandet, hvorav 18.679 er privateide bedrifter med et forretningsmessig formål. I 2019 ble det registrert i alt 3.742 nye selskaper. Mange av disse bedriftene er enkeltmannsforetak og eller selskaper uten ansatte. I vårt markedsområde er det i

alt registrert 7.609 selskaper i 2019. Det er en økning på 117 virksomheter i forhold til 2018. Fordelingen i vårt område ligger ved under.

Kommune	2018	2019	Endring
Lillehammer	2.818	2.892	74
Gausdal	927	923	- 4
Øyer	714	723	9
Ringeby	794	818	24
Sør-Fron	500	517	17
Nord-Fron	910	916	6
Sel	829	820	- 9
Totalt	7.492	7.609	117

NHOs Kommune-NM rangerer kommunene etter attraktivitet og lokal vekstkraft basert på forhold ved næringsliv, arbeidsmarked, demografi, kompetanse og kommunal økonomi.

I undersøkelsen for 2019 rangeres nok en gang Oslo høyest av kommunene, før Sola, Bærum og Trondheim. Resultatet var identisk i undersøkelsen for 2018. Kommuner i Østlandsområdet og særlig rundt hovedstaden scorer høyt. Også byområdene langs hele kysten (Kristiansand, Stavanger, Bergen, Ålesund, Molde, Bodø, Harstad, Tromsø og Alta) er generelt blant de høyest rangerte. Hovedtyngden av de lavest rangerte kommunene finner vi i Nord-Norge og enkelte små kommuner på Østlandet, flere av dem i Innlandet fylke.

Kommunene rangeres i fem kategorier henholdsvis best, nest best, middels, nest dårligst og dårligst. I vårt markedsområde har alle kommuner, bortsett fra Sør-Fron, en tilbakegang. For kommunene med tilbakegang er det marginale forskjeller fra året før, bortsett fra Ringeby som faller fra 170.plass i 2018 til 225. plass i 2019.

I vårt markedsområde plasserer kommunene seg slik, med følgende rangering:

Kommune	Plassering	Kategori
Lillehammer	54	Best
Øyer	161	Nest best
Gausdal	204	Middels
Ringeby	225	Middels
Nord-Fron	248	Middels
Sør-Fron	279	Nest dårligst
Sel	287	Nest dårligst

I Innlandet rangeres de store bykommunene høyt, spesielt Hamar (26), Lillehammer (54), og Gjøvik (95). Samlet sett er resultatene fra årets Nærings-NM svakt negativt for Innlands-kommunene sammenlignet med i fjor. Lillehammer forbedrer posisjonen sin på indikatoren arbeidsmarked. For de øvrige kommunene er fellestrekket en positiv utvikling i demografi og næringsliv.

Sysselsetting

I 2019 var det en svak nedgang i antall arbeidsledige på landsbasis. Per utgangen av desember rapporterte NAV at 60.736 personer var helt ledige (2,2 % av arbeidsstyrken), noe som var i underkant av 3.000 færre enn på samme tid i 2018.

I Oppland var tallet på helt ledige per utgangen av 2019 1.826 personer, noe som tilsvarer 1,9 % av arbeidsstyrken. Dette er en økning i antall helt ledige på 80 personer sammenlignet med samme tid 2018.

Av de som er helt ledige i Oppland er 742 kvinner og 1.084 menn.

I vårt markedsområde er det kun Sør-Fron og Gausdal som har økning i andelen helt arbeidsledige. Øvrige kommuner har en positiv utvikling.

Kommune	2015	2016	2017	2018	2019	Endring	I % *
Lillehammer	238	181	188	198	188	- 10	1,3 %
Gausdal	43	40	38	27	28	1	0,8 %
Øyer	57	41	48	45	39	- 6	1,4 %
Ringebu	33	35	22	37	36	- 1	1,6 %
Sør-Fron	29	31	30	24	38	14	2,3 %
Nord-Fron	60	76	64	80	63	- 17	2,1 %
Sel	92	94	88	87	84	- 3	2,9 %
Total	552	498	478	498	476	- 22	

* Arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken. Helt ledige omfatter alle som søker inntektsgivende arbeid ved NAV samt har vært uten inntektsgivende arbeid de siste to ukene og er tilgjengelig for det arbeid som søkes.

Bygg og anlegg

Det har vært skrevet en del om at E6 utbyggingsetappe 2, som består av Elstad-Frya og Sjøa-Otta kan bli prioritert opp i Nasjonal transportplan 2018-2029 (NTP). Statens Vegvesen og Nye Veier AS har kommet frem til at etappen kan bygges ut vesentlig rimeligere enn tidligere antatt. Statens Vegvesen beskriver at Elstad-Frya i teorien kan fremskyndes fra 2029 til 2024 og Sjøa-Otta fra 2024 til 2022. Det er nå klart at AF Gruppen og Norconsult skal bygge ny E6 fra Roterud ved Biri til Storhove på Lillehammer, en stor kontrakt til 3,9 MRD som bør gi ringvirkninger til området.

Av nye næringsbygg ble ny Biltemabutikk ferdig og er nå en del av handelssenteret i Lomoen på Vinstra. Det planlegges leiligheter både på øst og vestsiden

på Vinstra, det blir spennende å se om de blir realisert. Ett prosjekt i Øvregata er under oppføring. På Fåvang og Ringebu er det også planer om flere leilighetsbygg.

På Lillehammer har det vært stor aktivitet i Storhoveområdet siste par år. Det er mange som ønsker tilgang til nye næringsarealer for flere aktører. Det er flere leilighetsprosjekter under bygging og planlegging og det forventes stor aktivitet også i 2020.

Det er flere store reiselivsdestinasjoner i vårt markedsområde med overnattingsbedrifter og et stort antall private fritidsboliger. Dette genererer betydelig byggevirkksomhet hvert år, i tillegg kjøp og salg av fritidsboliger i det åpne markedet. Banken har ambisjoner om å være mer delaktig framover i den verdiskapningen som dette tilfører vårt markedsområde.

Reiseliv

Utviklingen i hotellovernatting på landsbasis økte med 5,2 % fra 2018 til 2019 fra januar til november. Oppland har hatt en nedgang i samme periode på -4,7 %, inkl. camping/hyttetrend er nedgangen -1,8 %. Camping hyttetrend har en økning på 1,8 %.

Gudbrandsdalen og Lillehammer har samme trend som Oppland, alle med litt sterkere nedgang enn Oppland (kilde: Statistikknett.no).

Iflg. Statistikknett.no ble det 810 flere hytter i Oppland i 2019, opp fra 674 året før, så farten er fortsatt stor.

I vårt område er det stor aktivitet i fritidsmarkedet og vi får flere og flere deltidsinnbyggere. De største destinasjonene, som Hafjell og Kvittfjell

bygger ut i stort tempo og alpindestinasjonene investerer og utvider med nye traseer og heiser som bidrar til å øke attraktiviteten til Gudbrandsdalen. I tillegg gjør løypelagene i alle deler av Gudbrandsdalen en formidabel innsats som gjør at vi kan tilby et fantastisk løypenett for langrenn.

Landbruk og skogbruk

Melkeproduksjon er bærebjelken for jordbruket i Gudbrandsdalen. Store deler av melken

produseres fortsatt i båsfjøs, og mange melkebønder sitter på gjerdet når det gjelder valg om ombygging fra bås til løsdrift. Melkebrukenes gjennomsnittlig størrelse er i minste laget for å kunne forsvare større investeringer i produksjonsapparatet uten at det gis offentlig støtte. I tillegg ser man også at gjennomsnittsalder for eier av landbrukseiendom er høy, denne var 59 år i 2018. Overproduksjon av melk, reduserte forhåndstall og økt omsetningsavgift er også faktorer som påvirker investeringslysten. For å tilpasse den nye markeds-situasjonen kjøper staten i 2020 ut 40 mill. liter melk, hvor deler av utkjøpet finansieres over omsetningsavgiften.

For samtlige kjøtt salg er det fortsatt utfordringer knyttet til overproduksjon med bakgrunn i endrede forbruksmønstre, selv om markedet samlet sett er i bedring sammenliknet med 2018. Utviklingen avhenger også av om melkebøndene kompenserer for nedgang i melkeproduksjon med økt satsning på storfe kjøtt. På landsbasis økte antall ammekyr med ca. 1.600 dyr fra 2018 til 2019.

For både sau og gris er det bedring i markedsbalansen ved at produksjonen er noe redusert sammenliknet med 2018, flytting av telledato vanskeligjør imidlertid sammenligning av tall mellom årene. Bortfall av reguleringseksport fra

2021 gjør at kjøttproduksjonen må tilpasses det norske markedet.

I skognæringen har det vært rekordstor aktivitet med samlet total avvirkning på 11,017 mill. m³, hvilket representerer en økning på 230.000 m³ fra 2018. Samlet økning i tømmerprisene var 6 % fra 2018 til 2019, med gjennomsnittlig pris for alt virke på kr. 436,- pr. m³. Fremover knyttes det større usikkerhet til marked og pris.

Landbruket slipper ut sin andel av klimagasser, og det vil fremover være stort fokus på at det drives bærekraftig. Presisjonslandbruket vil spille en enda viktigere rolle for at landbruket skal nå sine mål om utslippsreduksjon.

Industri

2019 ble et år med dårlige nyheter for industrien på Otta. Nortura sitt styre meddelte etter lang tids usikkerhet at de hadde besluttet å legge ned slaktelinja på Otta med ca. 70 årsverk. Ikke lenge etter kom nyheten om at Minera på Otta vurderer å flytte sin virksomhet med om lag 25 arbeidsplasser fra Otta til Oppdal. I sum nærmere 100 arbeidsplasser som potensielt kan bli borte fra Otta-samfunnet.

Nortura har i ettertid sagt at de ønsker å etablere ny virksomhet med utgangspunkt i slakterilokalene og har anslått ca. 30 arbeidsplasser. I prosessen ble det utvist stort engasjement for å bevare slakteriet på Otta med utgangspunkt i Facebook-siden «Kua mi får dere aldri». Medlemsmassen kom opp i nesten 14.000 følgere. Det offentlige engasjerte seg også aktivt og har etablert en arbeidsgruppe som har hatt møter med flere aktører, som Nordfjordkjøtt, Fatland og Jæder, som alle har signalisert interesse for å enten kjøpe slakteriet eller bygge nytt. Det jobbes fortsatt med

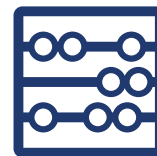
planer om nytt slakteri.

Det har ikke bare vært dårlig nytt i 2019. Det er mange industribedrifter i Gudbrandsdalen og Lillehammer som går svært godt. Blant annet TINE som flytter mer virksomhet til Frya, som følge av distribusjon til 14 flere kommuner og en økning av melketapping. Nyheten skisserte nesten 30 nye arbeidsplasser. På nyåret kom nyheten om at TINE også bygger ut meieriet på Dovre for 50 millioner og dobler kapasiteten for hvitmuggostproduksjon. Med flytting av Jarlsbergproduksjon ut av landet så har TINE også annonsert at de skal nedbetanne med 10 % og kutte 400 årsverk. Hvilken effekt dette vil ha for bl.a. de store anleggene på Frya og Tretten er ikke kjent på nåværende tidspunkt.

Det ble i 2019 blåst nytt liv i Gudbrandsdal Industrinettverk og Skåppå Kunnskapspark AS arrangerte den 17. oktober inspirasjonsdag med mange påmeldte på Fabrikken på Lillehammer. SpareBank 1 Gudbrandsdal støttet og deltok på dette arrangementet. Det etterlatte inntrykket viser at det er stor interesse for både samarbeid og også innovere innen industrien i vår region.

Regnskapet for 2019

Inntektsutviklingen

De samlede inntektene i 2019 ble i alt 69,6 MNOK høyere enn i 2018. Denne økningen i samlede inntekter skyldes i all hovedsak to hendelser:

- Realiserte eiendeler i Sparebank 1 Bankinvest og Sparebank 1 Næringskreditt AS i 2019.
- Et ekstraordinært utbytte som banken mottok fra Samarbeidende Sparebanker AS som bankens andel av gevinst ved salg av eiendeler i Sparebank 1 Forsikring til DNB ASA i 2018. Disse utgjør til sammen en økning i inntekter på 49,8 MNOK.

Inntektene fra den ordinære bankdriften økte med 12,8 MNOK sammenlignet med 2018.

Inntektsveksten er sterk på kjernevirksomheten, og netto rente- og kredittprovisjonsinntekter økte med 9,9 MNOK hovedsakelig som følge av økte utlånsvolum.

Netto provisjonsinntekter økte med 3,8 MNOK i 2019 sammenlignet med 2018. Dette skyldes i all hovedsak økte inntekter fra betalingsformidling, Boligkreditt og provisjon fra forsikringstjenester. Til sammen utgjør dette 4,8 MNOK. Provisjon fra Sparebank 1 Boligkreditt AS økte med 1,1 MNOK i 2019 sammenlignet med 2018. Øvrige provisjonsinntekter økte med til sammen 0,4 MNOK. I tillegg økte provisjonskostnadene med 1,1 MNOK i 2019 sammenlignet med 2018.

Utbytte og andre verdipapirer med variabel avkastning ble på 53,5 MNOK i 2019. Dette var 25,5 MNOK mer enn budsjettet. Sett i forhold til 2018 er dette en positiv endring på 27,3 MNOK. Den viktigste årsaken til denne økningen er at banken har mottatt et ekstraordinært utbytte fra Samarbeidende

Sparebanker AS. Dette var bankens andel av gevinst ved salg av eiendeler i Sparebank 1 Forsikring til DNB ASA som ble utført i 2018. Dette ga en gevinst på 23,4 MNOK.

Verdiendring og gevinst/tap på bankens verdipapirer ble økt med 29,5 MNOK til 30,1 MNOK i 2019. Dette skyldes i all hovedsak at banken realiserte eiendelene i henholdsvis Sparebank 1 Bankinvest AS og Sparebank 1 Næringskreditt AS i 2019. Dette ga en gevinst på 26,4 MNOK.

Andre driftsinntekter er 0,9 MNOK lavere i 2019 enn i 2018.

Kostnadsutviklingen

De samlede driftskostnadene før tap økte i 2019 med 9,8 MNOK sammenlignet med 2018.

De viktigste driverne bak kostnadsveksten var:

Lønn, pensjon og sosiale kostnader, hvor banken bokførte en samlet kostnadsøkning på 3,6 MNOK.

- Økningen i lønn og sosiale kostnader utgjorde til sammen 3,2 MNOK. Den generelle lønnsendringen i forbindelse med lønnsoppgjøret utgjorde om lag 1,0 MNOK, mens økt ressursbruk utgjorde den øvrige kostnadsøkningen.

- Pensjonskostnaden for 2019 er på 4,4 MNOK, en økning på 0,5 MNOK sammenlignet med 2018. Veksten i pensjonskostnadene er hovedsakelig relatert til flere årsverk.

Driftskostnadene i 2019 ekskl. lønn og tap øker med 6,2 MNOK.

- Kostnadene på fellesarenaen øker med i alt 1,4 MNOK. Økningen skyldes i stor grad høy aktivitet på prosjektsiden

både i SamSpar og i Gruppen der flere større prosjekter er kostnadskrevende. Utviklingen er i henhold til de forventninger som ligger i budsjettet fra alliansen i 2019.

- Kostnader til lokaler øker med 1,2 MNOK som følge av nødvendig fasaderenovering og skifte av tak på Vinstra.

- Markedskostnadene økte med 0,1 MNOK i 2019, og speiler både bankens vekst, men også den rollen vi har i vårt markedsområde etter at andre banker har trukket seg ut.

- Andre driftskostnader som ikke er spesifisert i punktene foran øker med 3,5 MNOK. Se noter for ytterligere spesifisering.

Avskrivningene i 2019 er på samme nivå som i 2018.

Tap på utlån ble i 2019 kostnadsført med i alt 3,0 MNOK. Sammenlignet med 2018 er dette en økning på 0,7 MNOK. Gruppeavsetningene er redusert med 1,0 MNOK gjennom 2019 og er på 18 MNOK med bakgrunn i anbefalinger fra Kompetansesenter for kredittmodeller (KFK). Samme reduksjon hadde vi også i 2018. Tapsavsetninger for fremtidige tap på enkeltkunder er bokført med i alt 12,7 MNOK.

Skattekostnaden for banken ble i 2019 27,8 MNOK, noe som er 1,9 MNOK høyere enn i 2018. Dette gir en effektiv skattesats på 15,3 % for 2019. Den effektive skattesatsen for 2018 var på 21,1%. Årsaken til forskjellen i skatteandelen er utbytter og gevinster på verdipapir med lavere skattegrunnlag, som vi hadde mer av i 2019 enn i 2018. Skattesatsen for 2019 er uendret sammenlignet med 2018. Avsetninger knyttet til finansskatten er bokført som en avgift under personalkostnader. Betalbar skatt utgjør 27,9 MNOK, herav utgjør formuesskat-

ten 1,7 MNOK jmf. note 11.

Eksklusiv utbytte, gevinst/tap på verdipapir og tap på utlån er cost/income økt fra 53,3 % i 2018 til 54,7 % i 2019. Relativt til gjennomsnittlig forvaltningskapital er kostnadsprosenten økt fra 1,43 % til 1,44 %.

Resultatutviklingen

Bankens resultat i 2019 er på 154,4 MNOK, noe som er 57,3 MNOK høyere enn for 2018.

Bankens resultat i 2019 er det beste gjennom tidene målt i nominelle kroner.

Den ordinære bankdriften etter tap korrigerert for utbytte, gevinster og tap på verdipapirer er 2,3 MNOK bedre enn fjoråret.

Balanseutviklingen

Bankens forvaltningskapital økte i 2019 fra 8.207 MNOK til 8.758 MNOK. Dette utgjør en vekst på 6,7 % mot 8,4 % i 2018.

Dette er vekst eksklusiv utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt. Hensyntar vi vekst inklusiv SpareBank 1 Boligkreditt er bankens forvaltning økt fra 10.460 MNOK i 2018 til 11.276 MNOK i 2019. Dette gir en vekst på 7,8 %.

Utlån

Brutto økte utlånene inklusive SpareBank 1 Boligkreditt med 702 MNOK eller 7,6 % i 2019. I 2018 var utlånsveksten 799 MNOK (9,4 %). Budsjettert utlånsvekst for 2019 var på 900 MNOK eller 9,7 %.

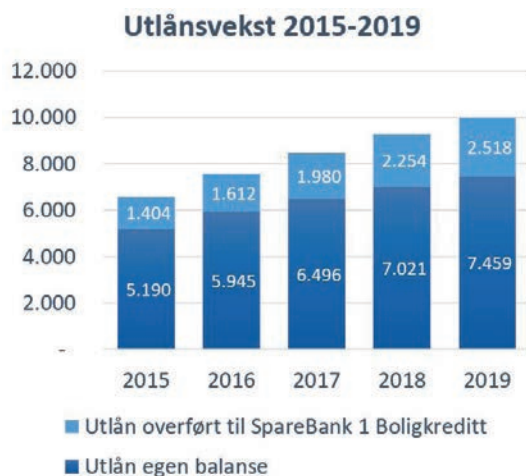
Personmarkedet økte sine utlån inklusiv SpareBank 1 Boligkreditt med til sammen 588 MNOK (8,6 %), mens bedriftsmarkedet økte sine utlån med 114 MNOK (4,6 %).

Av samlede utlån utgjør nå lån til personmarkedet (PM) 7.403 MNOK (6.816) og utlån til næringslivet (BM) 2.574 MNOK (2.459). Inklusiv i disse tallene er det netto overført 264,2 MNOK til SpareBank 1 Boligkreditt i 2019, slik at samlet volum i SpareBank Boligkreditt nå er 2.518 MNOK.

Samlet gjeldsvekst nasjonalt ble redusert til 5,1 % i 2019, ned fra 5,4 % i 2018. Detaljene viser at svakere gjeldsvekst blant husholdninger og ikke-finansielle foretak bidro til lavere hovedindikator. Norske husholdningers gjeldsvekst ble redusert med 0,5 % til 5,0 % i 2019. Veksten har avtatt over en lengre periode, og er nå på det laveste nivået siden 1996. Tolvmånedersveksten for ikke-finansielle foretak var 4,9 % i 2019, ned fra 5,1 % i 2018. I vårt markedsområde er det sannsynlig at gjeldsveksten er noe svakere enn den nasjonale gjeldsveksten. Vår utlånsvekst er større enn den nasjonale gjeldsveksten. Dette indikerer at banken også i 2019 øker sine marked-sandeler.

Innskudd

Ved utgangen av året var størrelsen på innskuddene fra bankens kunder 6.259,5 MNOK mot 5.867,5 MNOK året før. Dette er en vekst på 392 MNOK eller 6,7 % mot 500,2 MNOK eller 9,3 % året før. Budsjettert innskuddsvekst var 8,2 %. Innskuddsdekningen er lik for 31.12.18 og 31.12.19 på 84 %.

Risikovurdering av balansen

Kredittrisiko

Kredittrisikoen er den desidert største risikofaktoren knyttet til den virksomhet som banken driver.

Banken har siden 2008 gått i retning av en stadig større andel utlån til personmarkedet. Dette er i tråd med bankens strategiplan. Pr. 31.12.2019 er fordelingen av utlån til person- og bedrifts-markedet 74/26 inklusiv eksponeringen

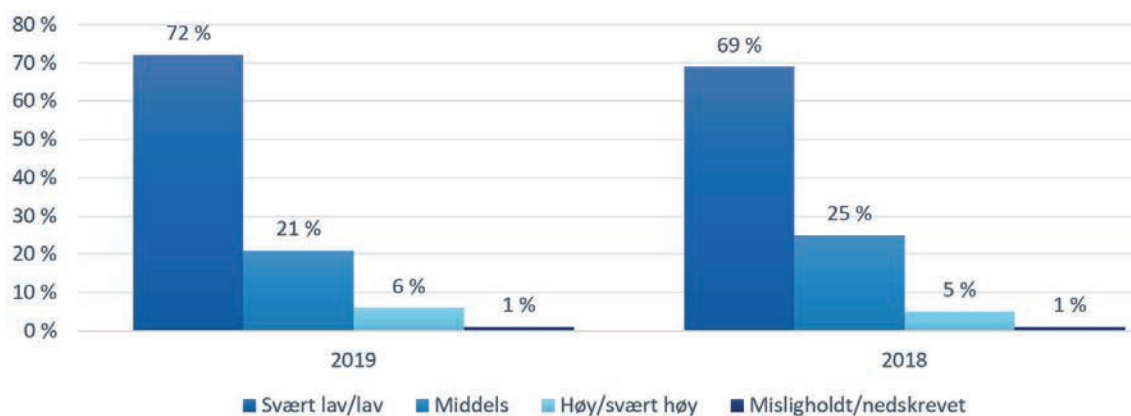
mot Boligkreditt. Dette er godt innenfor målet i strategiplanen. Banken har per 31.12.2019 ingen engasjement i henhold til Finanstilsynets retningslinjer om store engasjement. Bankens interne målsetting er at summen av store engasjement ikke skal utgjøre mer enn 80 % av ansvarlig kapital.

Porteføljesystemet, Porto, måler utviklingen av kredittrisikoen i bankens portefølje, jmf. note 14 G. Noten viser at kredittrisikoen i porteføljen er signifikant

forbedret de siste årene. Andel utlåns-volum i de tre beste risikoklassene utgjør 93 % som er det samme nivået som i 2018. Dermed blir andelen for de tre dårligste risikoklassene 7 % ved utgangen av 2019.

Styrets vurdering er at kredittrisikoen ligger godt innenfor bankens evne til å bære tap basert på opparbeidet egenkapital.

Risikoklassifisering av utlån, garantier og kreditter

Mislighold, tap på utlån og garantier

Misligholdte engasjement utgjør pr. 31.12.2019 33,1 MNOK. Pr. 31.12.2018 var misligholdte engasjement på 29,1 MNOK. Dette utgjør en økning i forhold til brutto utlån fra 0,41 % til 0,44 %.

Banken har kvartalsvis gjennomgått misligholdte, tapsutsatte og større engasjement både på person- og bedriftsmarked med henblikk på å avdekke tap i porteføljen. Det har vært ført løpende avsetninger for slike tap.

Individuelle nedskrivninger pr. 31.12.2019 utgjør 12,7 MNOK. Av disse utgjør 5,7 MNOK tapsavsetninger på ikke misligholdte engasjement. Individuelle nedskrivninger utgjør 0,17 % av brutto utlån. Gjennomsnittet for norske sparebanker av sammenlignbar størrelse var pr. 30.09.2019 0,15 %.

De gruppevise nedskrivninger er på 18 MNOK og er redusert med 1 MNOK i 2019. Ved fastsettelse av størrelsen på gruppevise nedskrivninger legger banken til grunn beregninger gjort av SpareBank 1 Kompetansesenter for kredittmodeller (KFK). KFK hensyntar i sine modeller negativ migrasjon mellom risikoklasser uttrykt som forventet tap, hvor all kundeinformasjon hentes fra bankens risikoklassifiseringsmodeller som baserer seg på historiske liknings- og regnskapsdata. I tillegg vektlegges endringer i de økonomiske rammebetingelsene. På bakgrunn av endringer i disse faktorene estimerer KFK bankens gruppevise nedskrivninger. De gruppevise nedskrivningene utgjør 0,24 % av brutto utlån. Gjennomsnittet for norske sparebanker av sammenlignbar størrelse var pr. 30.09.2019 0,26 %.

Samlede tapsavsetninger utgjør nå 0,41 % av brutto utlån, tilsvarende for 2018. Gjennomsnittet for norske sparebanker av sammenlignbar størrelse var pr.

30.09.2019 0,41 %. Innføring av IFRS 9 trer i kraft med virkning fra 1.1.2020. For ytterligere informasjon se note 28.

Tap på utlån er bokført med 3,0 MNOK mot 2,3 MNOK i 2018. Det utgjør 0,03 % av brutto utlånsportefølje pr. 31.12.2019 (0,03 % pr. 31.12.2018).

Gjennomsnittet for norske sparebanker av sammenlignbar størrelse var pr. 30.09.2019 0,03 %.

Tapsgraden i banken har de siste fem årene vært i intervallet 0,03 % til 0,30 % av brutto utlån. Banken har historisk hatt en noe høyere tapsgrad enn sammenlignbare banker. Tapsgraden har hatt en fallende tendens de siste årene og er nå klart lavere enn gjennomsnittet for sammenlignbare banker. Dette har klar sammenheng med bedre porteføljekvalitet og lavere mislighold.

Vi er i tillegg eksponert for bransjer hvor historisk lønnsomhet har vært svak. Landbruket har vært gjennom en sterk effektivisering uten at dette har bedret lønnsomheten vesentlig. I tillegg er reiselivsbransjen i kraftig omstilling, og har måttet tilpasse kostnadsnivået til en lavere omsetning. Lav kronekurs og det internasjonale trusselbildet har imidlertid vært gunstig for norsk reiselivsnæring. Slik vi ser de økonomiske fremtidsutsiktene, kan det forventes et tapsnivå innenfor normaltapp de neste årene, men med en viss usikkerhet knyttet til utviklingen i de to nevnte bransjene.

Misligholdet i banken viser i 2019 en stabil, men svakt stigende utvikling. 30 % av misligholdet er yngre enn 6 måneder. Vi følger utviklingen i misligholdet tett. Med bakgrunn i den høye gjeldsgraden for norske husholdninger og den sterke veksten i forbrukslånsmarkedet, kan en negativ utvikling i husholdningenes økonomi medføre en vekst i misligholdte lån.

37 % av misligholdet er eldre enn 9

måneder. Dette er engasjement der arbeidet med realisasjon av sikkerhetene tar lang tid. Vi forventer at den positive utviklingen i den eldre delen av misligholdet skal fortsette.

Tapsnedskrivningene er bedret i forhold til brutto utlån. Sammenlignet med andre banker på vår størrelse har våre tapsavsetninger historisk sett vært høyere når det gjelder individuelle nedskrivninger. Dette har endret seg og vårt avsetningsnivå er nå under gjennomsnittet for sammenlignbare banker. Når det gjelder gruppevise nedskrivninger er vi på omtrent samme nivå.

Styret vurderer at de foretatte avsetninger er tilstrekkelige.

Overtatte eiendeler

Banken har i forbindelse med engasjementssikringsarbeid overtatt eiendeler til en verdi av 11,4 MNOK. Samme tid i fjor var tilsvarende eksponering på 11,5 MNOK, jmf. note 14 k. Det forventes at overtatte eiendeler vil bli redusert ytterligere i løpet av 2020.

Markedsrisiko verdipapirer

Oobligasjonsbeholdningen er redusert fra 154 MNOK til 139 MNOK gjennom året. Reduksjonen skyldes hovedsakelig at en obligasjon hadde forfall i løpet av 2019 og beløpet ble ikke reinvestert.

Beholdningen av aksjer, andeler og egenkapitalbevis er økt fra 444 MNOK i 2018 til 501 MNOK i 2019. I all hovedsak skyldes dette at vi har kjøpt aksjer i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS og ved økning av aksjekapitalen i flere av våre strategiske selskaper. Kjøp av eierandeler i SpareBank 1 Regnskapshuset AS har både en finansiell og strategisk hensikt i tråd med bankens ambisjoner i årene som kommer. Våre anleggsaksjer er i all hovedsak strategiske aksjeposter i selskaper innenfor SpareBank 1 Alliansen.

Det er inntektsført utbytte på 46,8 MNOK fra Samarbeidende Sparebanker AS i 2019. Dette er utbytte fra SpareBank 1 Gruppen AS for regnskapsåret 2018 samt et ekstraordinært utbytte som følge av salg av SpareBank 1 Bankinvest AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. Bankens eierandel i SpareBank 1 Gruppen AS utgjør indirekte 1,38 % ved årsskiftet.

Utbytte fra investeringer i felleskontrollert virksomhet kommer fra investeringer i Samarbeidende Sparebanker AS.

Utbytte fra investeringer i aksjer, andeler og egenkapitalbevis utgjør i alt 5,6 MNOK, og kommer fra investeringer i

SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS, SB1 Regnskapshuset SMN AS, SpareBank 1 Næringskreditt, Sparebank 1 Kredittkort og Visa Norge AS.

Avkastning på investeringer i datterselskaper utgjør i alt 1,0 MNOK, og kommer fra investeringen i Eiendomsmegler 1 Lillehammer. Dette er inklusive negative verdiendringer (avskrivning på goodwill) på til sammen 0,4 MNOK.

Renterisikoen ved innlån og plasseringer er holdt på et lavt nivå ved at posisjonene i hovedsak er korte renter (3 måneders NIBOR).

Volumet av fastrentelån er økt fra 695 MNOK i 2018 til 798 MNOK i 2019.

Fastrentelån fordelt på restløpetid	2019	2018
0 - 3 mnd	20.083.017	15.740.757
3 - 12 mnd	50.630.454	48.886.589
12 - 36 mnd	351.271.493	281.248.524
36 - 60 mnd	254.429.419	270.493.378
over 60 mnd	122.050.890	78.783.675
SUM	798.465.272	695.152.923

Dette volumet er rentesikret med rentebytteavtaler på til sammen 800 MNOK, jmf. Note 22.

Likviditetsrisiko

Det er i de senere år lagt vekt på å redusere likviditetsrisikoen i banken. Dette særlig ved at låneforfall og motparter ved innlån er spredt og at kredittlinjer er etablert hos flere aktører.

Pengemarkedet og kredittmarkedene både nasjonalt og internasjonalt er preget av usikkerhet knyttet til høy statsgjeld både i Eurosonen og USA. Likviditeten i markedene er imidlertid god. På den andre siden medfører de nye "Bail-in" reglene at investorene har fått en dårligere posisjon i forhold til dekningsrekkefølgen ved en eventuell konkurs. Refinansieringsrisikoen vurderes derfor

som uendret og som lav i en kort horisont og som moderat i et lengre perspektiv.

Likviditetsstyringen tar utgangspunkt i bankens likviditetsstrategi vedtatt i styret. Strategien gjennomgås årlig, og skal sikre banken evne til å håndtere kritiske situasjoner.

En finansieringskilde som reduserer refinansieringsrisikoen er overføring av boliglånsportefølje til SpareBank 1 Boligkreditt AS, som er direkte eid av alliansebankene. Økningen i overføringer til SpareBank 1 Boligkreditt er på 264 MNOK. I sum har banken overført 2.518 MNOK.

Balanseveksten i 2019 er på 552 MNOK. Finansieringsbehovet er primært drevet av utlånsveksten, som har vært på i alt 438 MNOK. De viktigste finansieringskildene har vært innskuddsveksten på 392 MNOK og netto resultattilførsel for 2018 på 149 MNOK. I tillegg har øvrig gjeld økt med 11 MNOK.

Det er inngått en samarbeidsavtale i SpareBank 1 Alliansen som forplikter de enkelte bankene til å bistå øvrige banker i alliansen ved eventuelle finansieringsproblemer. I 2019 har denne avtalen ikke medført eksponering.

Vårt refinansieringsbehov i 2020 er på i alt 100 MNOK, jfr. note 21. Vi forventer at bankenes finansieringskostnader i obligasjonsmarkedet i et 3-5 års perspektiv, vil ligge på 80 - 150 basispunkter over 3 mnd. Nibor, avhengig av løpetid på obligasjonene. Prisen på ansvarlig lån vil trolig ligge i intervallet 175 - 325 basispunkter over 3 mnd. Nibor.

Operasjonell risiko

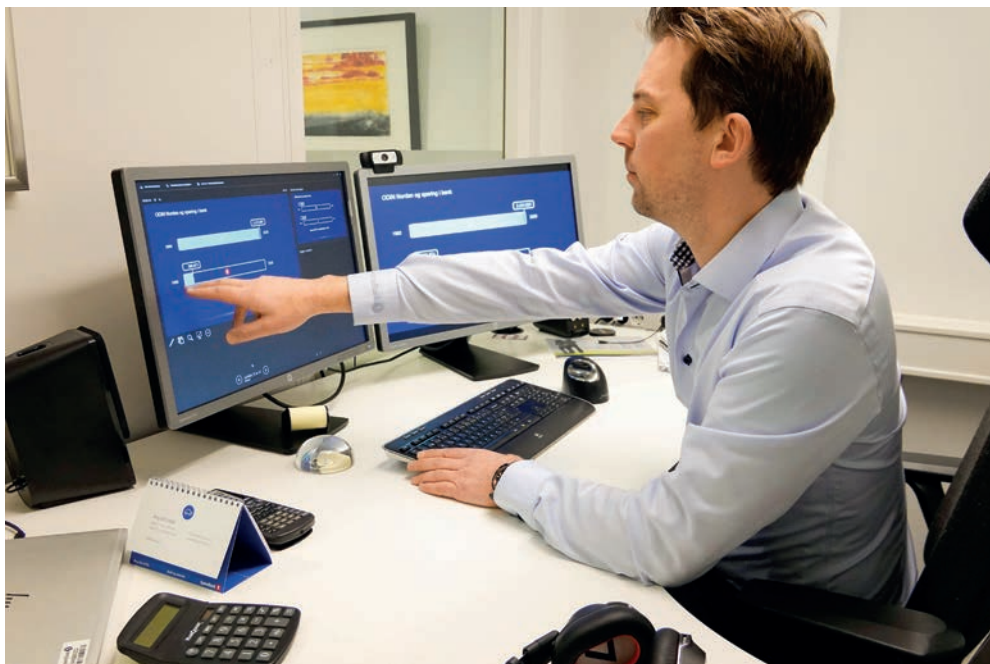
Operasjonell risiko er definert som "risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser".

Med bakgrunn i de nye kapitalkravsreglene er det utviklet en modell som er bankens verktøy for å kartlegge og vurdere bankens risiki.

Beregningsgrunnlaget for minstekravet til kapitaldekning er 15 % av gjennomsnittlig inntekt de tre siste årene multiplisert med 12,5.

Kapitalforskriften § 42-1 inneholder nærmere bestemmelser om hvilke poster som inngår i inntektsbegrepet.

Styrets vurdering er at bankens operasjonelle risiko er innenfor akseptable rammer.

Driftsresultatet

Resultatet etter skatt er på 154,4 MNOK. Dette utgjør 1,79 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Egenkapitalavkastningen etter skatt ble på 15,6 %.

Disponering av overskudd

Styret bekrefter at forutsetningene for fortsatt drift er lagt til grunn i utarbeidelsen av årsregnskapet. Styret foreslår slik disponering av årets overskudd på kroner 154.376.458,-.

Overført gavefond:
kr 5.000.000,-
Overført Sparebankens fond:
kr 149.376.458,-

Egenkapitalen blir ved årets slutt etter dette 1.063,8 MNOK mot 915,2 MNOK i fjor. For øvrige kommentarer til årets endring i Sparebankens fond, se note 23.

Kapitaldekningen er beregnet i hht. EU's kapitaldekningsregelverk for banker og verdipapirforetak CRD IV/CRR, jmf. note 24.

Oppsummering

Banken fortsetter å oppleve positiv kundetilstrømning og vekst. I løpet av de siste ti årene er bankens forretningskapital økt fra 3,7 MRD til 11,5 MRD, og egenkapitalen har i samme periode økt fra 382 MNOK til nærmere 1,1 MRD.

Det er flere årsaker til en slik framgang, men for å peke på noen hovedområder;

Konkurranseskraft

Vi har gjennom tid evnet å skape gode relasjoner til kundene gjennom kompetente, serviceinnstilte og tilgjengelige rådgivere. Kampen om å vinne kundene handler å levere på flere ulike områder, ikke utelukkende om å være konkurransedyktig på pris, selv om dette er en viktig forutsetning.

Allianseamarbeidet

Allianseamarbeidet har vært og er fortsatt en forutsetning for vår konkurranseskraft og som gjør at vi kan konkurrere med de store nasjonale og internasjonale konkurrentene i vårt eget markedsområde. I allianseamarbeidet har vi et forpliktende samarbeid om teknologi, produktutvikling, innkjøp og merkevarebygging. Det gjør oss innovative og robuste.

Uten dette samarbeidet ville vår konkurranseskraft vært redusert som totalleverandør av finansielle tjenester.

Fokus på de viktigste driverne av kundetilfredshet

Vi skal være best på tilgjengelighet, responstid og service. Vi har alltid holdt dette høyt og våre medarbeidere blir målt på dette. Selv om vi på flere områder oppnår gode resultater, jobber vi kontinuerlig for å forbedre prestasjonene våre på disse områdene.

Ambisjoner og konkurranseinstinkt

Vi har satt oss høye mål og stimulerer hverandre hver dag til å måle oss mot de beste. Vi har en organisasjon med offensive ansatte som liker å konkurrere og som er stolte av arbeidsplassen sin.

Fremtidsutsiktene

Vi forventer at den økonomiske veksten i 2020 og 2021 vil være på samme nivå som 2019. Fra 2021 vil innslaget i norsk økonomi av et antatt globalt tilbakeslag medføre en lavere vekst i 2021 og 2022 enn vi har sett på mange år.

En mer volatil og lav oljepris, sammen med overgangen mot et grønt og bærekraftig samfunn, vil trolig medføre at investeringene i norsk oljeindustri ikke vil øke vesentlig i 2020. Sammen med en lav kronekurs vil det trolig bidra til økt turisme og eksport av norske varer og tjenester. Samlet sett forventes relativt små endringer i arbeidsmarkedet og vi forventer en liten vekst i forbruket. Norges Bank økte renten 3 ganger i løpet av 2019 og har signalisert at styringsrenten skal holdes uendret i 2020.

Vi tror at 2020 blir et godt år for husholdningene i Gudbrandsdalen. Relativt lave renter vil kompensere for en litt økende prisvekst eksklusiv strømpriser. Stabilitet i arbeidsmarkedet vil gi trygghet og kjøpekraft.

Boligbyggingen vil fortsette en periode til i den sørlige delen av Gudbrandsdalen og gi gode vekstimpulser til næringslivet. I midt-dalen og nord-dalen vil den demografiske utviklingen bli enda mer krevende.

Hyttebygging og fritidsmarkedet kan bidra til å kompensere noe for et fallende folketall og en aldrende befolkning.

For banken vil endret kundeadferd over tid bety reduserte inntekter på flere av bankens kjerneprodukter. Dette innebærer at effektiv drift og distribusjon er viktigere enn noen gang.

Samtidig ser vi betydelig vekstpotensial i fritidsmarkedet, hvor flere av de største og mest populære hyttedestinasjonene i Norge ligger i vårt markedsområde. I 2020 vil vi satse i dette markedet, både gjennom økt samhandling mellom bank

og eiendomsmegler, men også ved å kapre en større andel av kjøp, salg og finansiering av nye og brukte fritidsboliger. Et eget prosjekt er nedsatt for å jobbe med dette markedet og banken har store forventninger til arbeidet.

Myndighetenes ønske om å regulere bransjen betyr at vi må forholde oss til strenge krav til likviditet og soliditet. Dette mener vi er riktig strategi fra myndighetenes side for at kundene skal få kvalitativt gode produkter og tjenester levert av seriøse aktører i bank og finansbransjen. Fra årsskiftet 2020 trådte nye kapitalkrav i kraft. Kravene i sum representerer noe lettelse i en periode fram til 2023, hvor det er varslet at systemrisikobufferen for standardmetodebankene vil bli noe høyere enn i dag.

I vår forretningside heter det at «Spare-Bank 1 Gudbrandsdal er en lønnsom selvstendig enhet og et lokalt alternativ til nasjonale finanskonserner». Styret holder fast ved at dette er riktig kurs, og når selvstendighet er målet, så er lønnsomhet svaret.

Med utgangspunkt i høy kundetilfredshet har vi et godt utgangspunkt for å styrke relasjonene til våre eksisterende kunder samt vinne markedsandeler også i 2020.

Vår strategi bygger på langsiktighet og lokal tilstedeværelse. Dette betyr at vi skal være tilgjengelige for det lokale næringslivet og innbyggerne i Gudbrandsdalen. Vi har ambisjoner om å bidra til å utvikle det lokale næringslivet i Gudbrandsdalen slik at byene og bygdene våre blir attraktive å bo i.

Våre ansatte er vår viktigste ressurs i dette arbeidet. Vi må bygge kompetanse som kundene våre finner relevant å benytte seg av. Da vil vi klare å fylle verdiene våre, nær, dyktig og fremtidsretta med innhold.

Årsregnskapet er utarbeidet i henhold til

regnskapsloven, årsoppgjørskravet og god regnskapsskikk.

Slik styret vurderer det, er det etter regnskapsavslutningen ikke inntrådt forhold som bør kommenteres ytterligere.

Resultatet i 2019 er det beste resultatet gjennom tidene, og styret er godt fornøyd med bankens utvikling og underliggende drift.

Styret vil takke bankens ansatte for flott innsats. Takk også til bankens øvrige

tillitsvalgte i generalforsamling og komitéer.

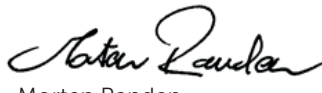
Sist men ikke minst en særlig takk til bankens kunder.

SpareBank 1 Gudbrandsdal

Vinstra, den 21. februar 2020

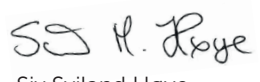
Pål Egil Rønn
styreleder

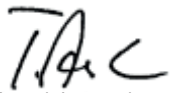
Morten Randen
nestleder

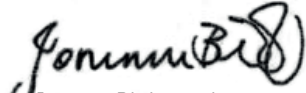
Guro Selfors Lund
styremedlem

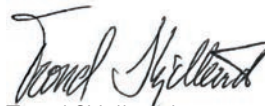
Siv Sviland Høye
styremedlem

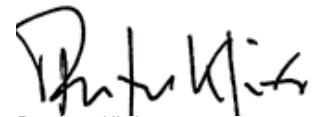
Trond Amundsen
styremedlem

Jorunn Blekastad
styremedlem

Trond Skjellerud
styremedlem

Per Ivar Kleiven
administrerende banksjef

Nøkkel tall (tall i 1000 kroner)	2019	2018	2017	2016	2015
Forvaltningskapital	8.758.300	8.206.692	7.572.524	7.047.642	6.193.682
Overført utlån til SpareBank 1 Boligkreditt (BK)	2.517.602	2.253.434	1.980.139	1.612.457	1.403.966
Forvaltningskapital inkl. BK	11.275.902	10.460.126	9.552.663	8.660.099	7.597.648
Brutto utlån til kunder	7.459.156	7.021.478	6.495.725	5.944.758	5.189.602
Brutto utlån til kunder inkl. BK	9.976.758	9.274.912	8.475.865	7.557.215	6.593.568
Innskudd fra kunder	6.259.495	5.867.458	5.367.263	5.186.659	4.343.218
Resultat underliggende drift eks. tap	101.578	98.573	99.860	81.537	70.378
Tap på utlån	2.985	2.306	5.868	6.612	11.590
Resultat underliggende drift inkl. tap	98.593	96.267	93.993	74.925	58.788
Resultateffekt fra verdipapirer	30.105	630	8.180	14.797	- 448
Resultat før skatt	182.175	123.060	142.118	113.065	66.076
Resultat etter skatt	154.376	97.120	116.272	93.134	47.326
Egenkapital	1.063.765	915.240	821.119	707.847	618.962
Rentenetto	1,84 %	1,87 %	1,95 %	1,96 %	1,94 %
Driftskostnader i % av GFK	1,44 %	1,43 %	1,36 %	1,42 %	1,57 %
Driftskostnader i % av driftsinntekter eks. kursgevinst	44,13 %	47,46 %	41,58 %	47,25 %	54,48 %
Tap i % av brutto utlån	0,03 %	0,03 %	0,09 %	0,11 %	0,22 %
Avsetning til tap i % av brutto utlån	0,41 %	0,41 %	0,46 %	0,67 %	0,94 %
Resultat etter skatt i % av GFK	1,79 %	1,22 %	1,59 %	1,41 %	0,79 %
Misligholdsprosent	0,44 %	0,42 %	0,33 %	0,91 %	1,65 %
Egenkapitalandel	12,15 %	11,15 %	10,88 %	10,04 %	9,90 %
Egenkapitalavkastning før skatt	18,41 %	14,18 %	18,60 %	17,03 %	11,00 %
Egenkapitalavkastning etter skatt	15,60 %	11,19 %	15,18 %	14,03 %	7,88 %
Kapitaldekning morbank	22,61 %	19,93 %	19,91 %	17,40 %	17,00 %
Kjernekapitaldekning morbank	20,40 %	17,67 %	17,67 %	16,60 %	16,10 %
Ren kjernekapitaldekning morbank	20,40 %	17,67 %	17,67 %	16,60 %	16,10 %
Uvektet kjernekapitaldekning morbank	10,37 %	9,46 %	9,58 %	8,84 %	8,08 %
Kapitaldekning konsolidert	23,06 %	19,84 %	-	-	-
Kjernekapitaldekning konsolidert	20,75 %	17,57 %	-	-	-
Ren kjernekapitaldekning konsolidert	20,43 %	17,25 %	-	-	-
Uvektet kjernekapitaldeknig konsolidert	8,97 %	8,46 %	-	-	-
LCR	175 %	207 %	226 %	177 %	197 %
Utlånsvekst egen balanse	6,23 %	8,09 %	9,27 %	14,55 %	9,99 %
Utlånsvekst inkl. BK	7,57 %	9,43 %	12,16 %	14,60 %	9,10 %
Innskuddsvekst	6,68 %	9,32 %	3,48 %	19,42 %	8,49 %
Innskudd i % av utlån	83,92 %	83,56 %	82,63 %	87,25 %	83,69 %
Endring i forvaltningskapital	6,72 %	8,37 %	7,45 %	13,79 %	7,87 %
Brutto utlån næring inkl. BK	25,99 %	26,51 %	27,00 %	26,40 %	28,70 %
Brutto utlån privat inkl. BK	74,01 %	73,49 %	73,00 %	73,60 %	71,30 %
Antall årsverk	68	64	62	60	61
Antall ansatte	71	74	67	63	65

Resultat

	Note	2019	2018
Renteinntekter		262.726	226.836
Rentekostnader		104.041	78.080
Netto renteinntekter	4	158.685	148.756
Provisjonsinntekter	5	67.675	62.836
Provisjonskostnader	5	4.814	3.761
Annen driftsinntekt	6	2.516	3.427
Netto provisjons- og andre inntekter		65.377	62.502
Utbytte	7	53.477	26.163
Netto verdiendring og gevinst/tap (-) på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler	8	30.105	630
Netto avkastning på finansielle investeringer		83.581	26.793
Sum inntekter		307.643	238.051
Lønn, pensjon og andre personalkostnader	9,18	59.475	55.842
Administrasjonskostnader	10	37.674	32.288
Ordinære avskrivninger	10,12	4.527	4.560
Annen driftskostnad	10	20.807	19.995
Sum driftskostnader		122.483	112.685
Driftsresultat før tap		185.160	125.366
Tap på utlån og garantier	14	2.985	2.306
Resultat av ordinær drift før skatt		182.175	123.060
Skattekostnad	11	27.799	25.940
Resultat av ordinær drift etter skatt	23	154.376	97.120
Overføringer og disponeringer			
Overført til sparebankens fond		149.376	94.120
Overført til gavefond og/eller gaver		5.000	3.000
Sum disponeringer	23	154.376	97.120

Balanse

	Note	2019	2018
EIENDELER			
Kontanter og fordringer på sentralbanker		70.744	66.586
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	13	526.919	460.894
Brutto utlån til og fordringer på kunder	14, 17	7.459.156	7.021.478
-Nedskrivninger på individuelle utlån	14	-12.694	-9.806
-Nedskrivninger på grupper av utlån	14	-18.000	-19.000
Sum netto utlån og fordringer på kunder		7.428.461	6.992.672
Overtatte eiendeler	14	11.355	11.480
Obligasjoner og sertifikater	15, 19	139.174	154.079
Aksjer, egenkapitalbevis og andeler i fond	16	433.330	372.166
Andeler i selskap med delt ansvar	16	696	696
Aksjer i felleskontrollert virksomhet	16	62.459	65.245
Aksjer i datterselskap	16	4.891	5.937
Aksjer i tilknyttede selskaper	16		
Utsatt skattefordel	11	3.395	2.929
Varige driftsmidler	12	60.389	63.982
Andre eiendeler		12.675	7.255
Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	18	3.812	2.771
SUM EIENDELER		8.758.300	8.206.692
GJELD OG EGENKAPITAL			
GJELD			
Innskudd fra og gjeld til kunder	17, 20	6.259.495	5.867.458
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	21	1.259.762	1.255.645
Betalbar skatt	11	27.941	27.691
Annen kortsiktig gjeld	17	26.393	23.214
Påløpte kostnader og mottatt ikke opptjente inntekter		15.678	13.598
Pensjonsforpliktelser	18	5.267	3.846
Ansvarlig lån	21	100.000	100.000
SUM GJELD		7.694.536	7.291.452
EGENKAPITAL			
Opptjent egenkapital:			
Sparebankens fond		1.063.764	915.240
SUM EGENKAPITAL	23, 24	1.063.764	915.240
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		8.758.300	8.206.692
Poster utenom balansen:			
Garantier	26	173.349	203.106
Andre forpliktelser og betingede forpliktelser	27	188.376	72.300

Vinstra, 31.12.2019/21.02.2020

Pål Egil Rønn
styreleder

Morten Randen
nestleder

Guro Selfors Lund
styremedlem

Siv Sviland Høye
styremedlem

Trond Amundsen
styremedlem

Jorunn Blekastad
styremedlem

Trond Skjellerud
styremedlem

Per Ivar Kleiven
administrerende banksjef

Kontantstrømoppstilling	2019	2018
Resultat fra ordinær drift	182.175	123.060
Ordinære avskrivninger	4.527	4.560
Gevinst ved avgang anleggsakjser	-26.482	-
Tap på utlån	2.985	2.306
Betalbare skatter	-27.981	-26.717
Endringer ført direkte mot Sparebankens fond	-1.136	-
Avsatt til gaver	-5.000	-3.000
Tilført fra årets drift	129.088	100.209
Endring kortsiktig gjeld	6.939	8.830
Endring kortsiktige fordringer	-6.460	13.280
Netto likviditetsendring i resultatregnskapet	129.567	122.319
Endring brutto utlån	-438.650	-528.288
Endring innskudd fra kunder	14.906	500.195
Endring kortsiktige verdipapir	392.037	58.338
Netto endring fra virksomheten (A)	97.860	152.564
Investering i varige driftsmidler	-945	-7.339
Salg av varige driftsmidler	-	-
Salg langsiktige verdipapir	36.299	-
Endring langsiktige verdipapir	-67.148	-176.670
Netto likviditetsendring fra investeringer (B)	-31.794	-184.009
Endring obligasjons- og sertifikatgjeld	4.117	31.023
Netto likviditetsendring fra finansiering (C)	4.117	31.023
Sum endring likvider (A+B+C)	70.183	-422
Likvidbeholdning 01.01.	527.480	527.902
Likvidbeholdning 31.12.	597.664	527.480
som består av:		
Konter og innskudd i Norges Bank	70.744	66.586
Innskudd fra andre finansinstitusjoner	526.920	460.894
Likvidbeholdning 31.12.	597.664	527.480

Noter

Note 1

Generell informasjon

SpareBank 1 Gudbrandsdal har forretningsadresse og hovedkontor på Vinstra. Banken har avdelingskontor på Hundorp, Lillehammer, Otta og Ringebu.

Bankens organisasjonsnummer i Foretaksregisteret er 937 888 104 og vi opererer i Norge og reguleres av norsk rett.

SpareBank 1 Gudbrandsdal har tre datterselskap; Eiendomsmegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS, Engasjementssikring AS og Gjestgiveren AS. Det henvises til note nr. 16 for mer informasjon.

Det er ikke utarbeidet konsernregnskap inkludert datterselskap. Begrunnelsen for dette er at de økonomiske størrelsene i datterselskapene ikke er av en slik størrelse at de vil påvirke bankens resultater eller balanse i vesentlig grad.

Bankens virksomhet er vurdert som en samlet virksomhet, dvs. ett segment.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner som også er bankens funksjonelle valuta. Alle beløp er angitt i tusen kroner med mindre noe annet er angitt.

Note 2

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er utarbeidet etter regnskapslovens regler samt årsregnskapsforskriften for bank og gjeldende norske regnskapsstandarder og forskrifter.

Inntektsføring og kostnadsføring

Renteinntekter- og kostnader

Innbetalte renter inntektsføres, mens

utbetalte renter bokføres på betalings-tidspunktet.

Opptjente renteinntekter inntektsføres og bokføres som eiendeler i balansen, mens påløpte ikke forfalte rentekostnader kostnadsføres og bokføres som gjeld i balansen.

Provisjonsinntekter- og kostnader

Provisjonsinntekter- og kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Honorar og gebyr ved formidling av finansielle instrumenter (garantier og lignende) som ikke genererer balanseposter i bankens regnskap, resultatføres løpende i perioden. Etableringsgebyr for slike poster resultatføres på transaksjonstidspunktet.

Prinsipper for omregning av poster i utenlandsk valuta.

Pengeposter i utenlandsk valuta vurderes til valutakurs pr. 31.12.

Utlån og garantier

Banken vurderer sine utlån etter utlånsforskriften av 21. desember 2004. Utlån vurderes til virkelig verdi. Utlån i senere perioder etter etableringstidspunktet vurderes til amortisert kost med anvendelse av effektiv rentemetode. Amortisert kost er anskaffelseskost med fradrag for betalte avdrag på hovedstol samt eventuelle nedskrivninger for verdifall gitt en inntruffet tapshendelse. Gebyr ved etablering av lån overstiger ikke kostnadene og inntektsføres løpende. Utlån vurdert til amortisert kost vil derfor være tilnærmet lik pålydende av lånet.

Fastrenteutlån til kunder regnskapsføres som øvrige utlån. Informasjon om beregnet markedsverdi på utlånene opplyses i egen note (se note 14 A).

Nedskrivning for tap på utlån foretas når det foreligger objektive indikasjoner for at et lån til kunde eller en gruppe av utlån til kunder har verdifall. Slike objektive indikasjoner kan være:

- Vesentlige finansielle problemer hos debitor
- Betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd
- Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller i andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor
- Det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debtors bo blir tatt under bobehandling

Før kvartalskifter blir bedriftsengasjement over nærmere angitt størrelse og i de tre dårligste risikoklasser vurdert. I tillegg kontrolleres engasjement uansett risikoklasse der det er vesentlig avvik mellom engasjementets størrelse og sikkerhetsverdier. De to dårligste risikoklasser omfatter engasjement som er misligholdt eller hvor det allerede er gjennomført individuell tapsavsetning.

For personengasjement blir vesentlige engasjement i de to dårligste klassene vurdert. I tillegg kontrolleres andre engasjement hvor det vurderes å foreligge usikkerhet.

Samlet engasjement fra en kunde regnes som misligholdt, og rapporteres som dette, når forfalte avdrag og renter ikke er betalt 90 dager etter forfall. Det samme gjelder for rammekreditter som er overtrukket. Utlån og andre engasjement som ikke er misligholdte, men hvor situasjon til selskapet gjør det sannsynlig at banken påføres tap, klassifiseres som tapsutsatte.

Individuelle nedskrivninger foretas dersom det foreligger en objektiv indikasjon på redusert kredittkvalitet hos kunden. Dersom banken har bevilget flere lån til samme kunde, vil en engasjementsvurdering være å betrakte som en individuell vurdering.

Nedskrivningen beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdi av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med lånets effektive rente. Verdi av pantesikkerhet fastsettes til antatt realisasjonsverdi på forventet fremtidig realisasjonstidspunkt. Den effektive renten som benyttes er lånets effektive rente før objektive indikasjoner på verdifall ble identifisert.

Nedskrivninger reverseres helt eller delvis når verdifallet anses å være helt eller delvis bortfalt. Når banken konstaterer tap på engasjement som det tidligere er gjennomført individuelle nedskrivninger på, blir hele tapet rapportert som konstatert i perioden, mens den individuelle nedskrivningen blir tilbakeført. Innkomne beløp på tidligere avskrevne engasjement, rapporteres som reduksjon i tap på utlån og garantier.

Utlån som ikke har vært gjenstand for individuelle vurderinger for verdifall vurderes samlet i grupper. Utlån som er vurdert individuelt, men hvor nedskrivning ikke er foretatt, blir også vurdert i grupper. Vurderingen baseres på objektive indikasjoner for verdifall som har inntruffet på balansedagen og som kan knyttes til gruppen. Gruppene er definert som utlån med like risiko- og verdiegenskaper basert på inndeling av kundene etter hovedsektorer eller hovednæringer samt risikoklasse. Beregning av nedskrivningsbehov foretas per kundegruppe med utgangspunkt i estimerer for konjunktursituasjonen samt tapserfaring for de respektive kundegruppene. Gruppenedskrivninger reduserer engasjementenes regnskapsførte verdi i balansen.

Individuelle og gruppevis nedskrivninger resultatføres som tap på utlån og garantier.

Overføring av låneporteføljer til SpareBank 1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS er etablert som kredittforetak etter konsesjon fra Finanstilsynet og er lokalisert i Stavanger. Hovedformålet med foretaket er å sikre eierne stabil og langsiktig finansiering til konkurransedyktige betingelser. Lov med forskrifter som gir foretaket anledning til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett ble ferdigstilt i juni 2007.

Låneporteføljen føres ut av balansen på det tidspunktet reell risiko vedrørende utlånene er overført og kontroll over rettighetene til utlånene er bortfalt.

Pr 31.12.2019 utgjorde porteføljen overført til boligkreditt 2.518 MNOK (2.253 MNOK ved forrige årsskifte).

Vår eierandel i SpareBank 1 Boligkreditt er ved årsskifte 1,33 % (1,22 % ved forrige årsskifte)

Aksjer i felleskontrollert virksomhet

Investering i felleskontrollerte virksomheter er regnskapsført til historisk kostpris. Nedskrivning til virkelig verdi skjer dersom verdifallet anses for å være varig, og virkelig verdi er lavere enn historisk kostpris. Eventuelle nedskrivninger blir reversert i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Utbytte fra felleskontrollerte virksomheter regnskapsføres det året det motas.

Aksjer, aksjefond og egenkapitalbevis

Ikke børsnoterte aksjer og andeler i deltagerlignede selskaper er klassifisert som anleggsmidler og vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi pr post. Eventuelle nedskrivninger blir reversert i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Aksjer, aksjefond og egenkapitalbevis som er notert på børs er klassifisert som

omløpsmidler. Disse behandles til laveste verdi av opprinnelig anskaffelseskost og børskurs pr 31.12. Vår beholdning består kun av papirer som er notert på Oslo Børs, og anses å være lett omsettelige og med god likviditet.

Obligasjoner og sertifikater

Obligasjoner og sertifikater er klassifisert som omløpsmidler. Hver av disse papirene behandles til laveste verdi av opprinnelig anskaffelseskost og børskurs pr 31.12.

Egenutstedte obligasjoner

Beholdningen av egne utstedte obligasjoner blir nettoført mot obligasjonsgjelden til pålydende verdi. Bankens har ved utgangen av året ingen beholdning i egenutstedte obligasjoner.

Eiendom, anlegg og utstyr

Investeringer i eiendom, anlegg og utstyr balanseføres til anskaffelseskost, fratrasket akkumulerte av- og nedskrivninger. Anskaffelseskosten inkluderer utgifter for å anskaffe eiendelen. Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som løpende vedlikehold, resultatføres. Øvrige utgifter som forventes å gi fremtidige økonomiske fordeler blir balanseført. Avskrivningene starter når eiendelene er klare for bruk. Avskrivningene er lineært fordelt over driftsmidlenes økonomiske levetid.

Overtatte eiendeler

Overtatte eiendeler som overtas i forbindelse med inndrivelse av engasjementer, og som er ment for rask realisasjon, regnskapsføres i balansen som omløpsmidler. Eiendelene vurderes til antatt realisasjonsverdi på overtakelsestidspunktet. Eventuelle tap/gevinster ved avhendelse eller revurdering av verdi på slike eiendeler føres som tap/reduksjon i tap på utlån.

Skatter

Overskuddsskatt blir beregnet etter ordinære skatteregler. Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring. Ved beregning av skatt pr 31.12.19 er det lagt til grunn en skattesats for betalbar skatt på 25 % og for utsatt skattefordel 25 %. Utsatt skattefordel vil bare bli balanseført i den grad det er sannsynlig at fordelene vil bli realisert i fremtiden.

I tillegg til overskuddsskatt betaler banken formuesskatt til staten med 0,15 %. Skatten inngår i betalbar skatt og skattekostnaden.

Gjeld

Verdipapirgjeld omfatter utstedte sertifikater og obligasjoner og disse er vurdert til pålydende justert for over-/underkurs.

Øvrig gjeld er bokført til opptakskurs (pålydende).

Pensjoner

Bankens tjenstepensjonsordning oppfyller lovens krav om tjenstepensjon.

Banken har ingen ordinær ytelsesbasert ordning da den tidligere ordningen ble avviklet 31.12.2016. Alle tidligere medlemmer omfattes nå av innskuddsbasert ordning gjennom Sparebank 1 Livsforsikring. For den innskuddsbaserte

ordningen vil årets pensjonskostnad tilsvare årets påløpte premie.

Banken har imidlertid en forpliktelse knyttet til nåværende og tidligere administrerende banksjefer. Premiefastsettelse og beregning av pensjonsforpliktelsene i denne avtalen skjer etter aktuarielle prinsipper. Beregning av pensjonsforpliktelse innebærer bruk av skjønn og estimater på en rekke parametere. Det henvises til note 18 for en nærmere beskrivelse av hvilke forutsetninger som er lagt til grunn.

AFP ordning i privat sektor

Fra 1.1.2011 ble det innført nye regler for AFP i privat sektor. Ny AFP-ordning skal finansieres med premier fra alle arbeidsgiverne med en prosentandel av lønn. Dette i motsetning til gammel ordning hvor den enkelte bank betalte en egenandel på 60-100 % ved AFP-uttak for bankens ansatte.

Ny AFP-ordning er ansett å være en ytelsesbasert ordning. Administrator har pr i dag ikke beregnet forventet over- eller underdekning for ordningen som helhet, og av den grunn behandles ny AFP-ordning som en innskuddsordning. Årspremien bokført som en kostnad i 2019 utgjør 2,5 % av et nærmere bestemt grunnlag. Det er anslått at satser vil være uendret i 2020.

Usikre forpliktelser

Banken utsteder finansielle garantier som ledd i den ordinære virksomheten. Tapsvurderinger skjer som ledd i vurderingen av tap på utlån og etter de samme prinsipper og rapporteres sammen med disse.

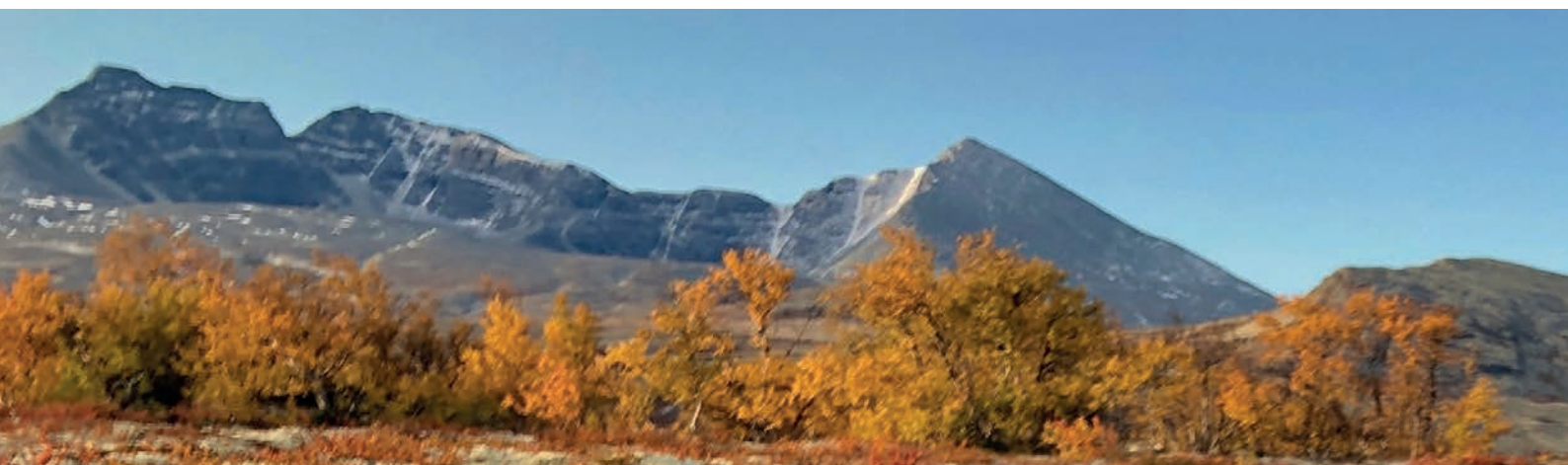
Det foretas avsetninger for andre usikre forpliktelser dersom det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen materialiserer seg og de økonomiske konsekvensene kan beregnes pålitelig. Det gis opplysninger om usikre forpliktelser som ikke fyller kriteriene for balanseføring dersom de er vesentlige.

Finansielle derivater

Banken har inngått sikringsforretninger som sikrer banken mot svingninger i rente på henholdsvis innlån og utlån med avtalt fast rente. De finansielle derivatene regnskapsføres derfor som sikringsinstrumenter. Virkelig verdi av sikringsinstrumentene balanseføres ikke så lenge sikringene anses som effektive. Netto oppgjør for de finansielle derivatene resultatføres på samme regnskapslinje som rente fra den balanseposten som instrumentet skal sikre (sikringsobjektet).

Bruk av estimat i utarbeidelsen av årsregnskapet

Ledelsen har brukt estimater og forutsetninger som har påvirket eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og opplysninger om potensielle forpliktelser. Dette gjelder særlig nedskrivninger på utlån. Fremtidige hendelser kan medføre at estimatene endrer seg. Estimater og de underliggende forutsetningene vurderes løpende. Endringer i regnskapsmessige estimater regnskapsføres i den perioden endringene oppstår. Hvis endringene også gjelder fremtidige perioder fordeles effekten over innværende og fremtidige perioder.

Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metode. Kontanter er definert som kontanter, fordringer på sentralbanker og fordringer på banker uten oppsigelsesfrist.

Note 3 Finansiell risikostyring

Overordnet ansvar og kontroll

Risikostyring i SpareBank 1 Gudbrandsdal er en prosess for å identifisere, håndtere og følge opp risiki slik at samlet risikoeksponering er i samsvar med bankens valgte risikoprofil. Risikostyringen skal støtte opp under strategisk utvikling og måloppnåelse for derved å medvirke til finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- En sterk bedriftskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- En god forståelse av hvilke risiki som driver inntjeningen
- Å tilstrebe optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi, dog slik at de til enhver tid strategiske kapitalmål oppfylles
- Å unngå at uventede enkelthendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad
- Utnyttelse av mulig synergi og diversifiseringseffekter

Styret skal påse at SpareBank 1 Gudbrandsdal har en ansvarlig kapital som er forsvarlig i forhold til ønsket risikoprofil og myndighetsfastsatte krav. Styret fastsetter de overordnede prinsippene for risikostyring, herunder mål, rammer, fullmakter og retningslinjer. Administrerende banksjef er ansvarlig for å etablere en forsvarlig risikostyring. Dette betyr at administrerende banksjef er ansvarlig for at det innføres effektive risikostyringsfunksjoner- og systemer, og at risikoeksponeringen overvåkes. De ulike avdelingene er ansvarlige for den daglige risikostyringen innenfor eget ansvarsområde og skal påse at risikostyring- og eksponering er innenfor de rammer og fullmakter som er fastsatt.

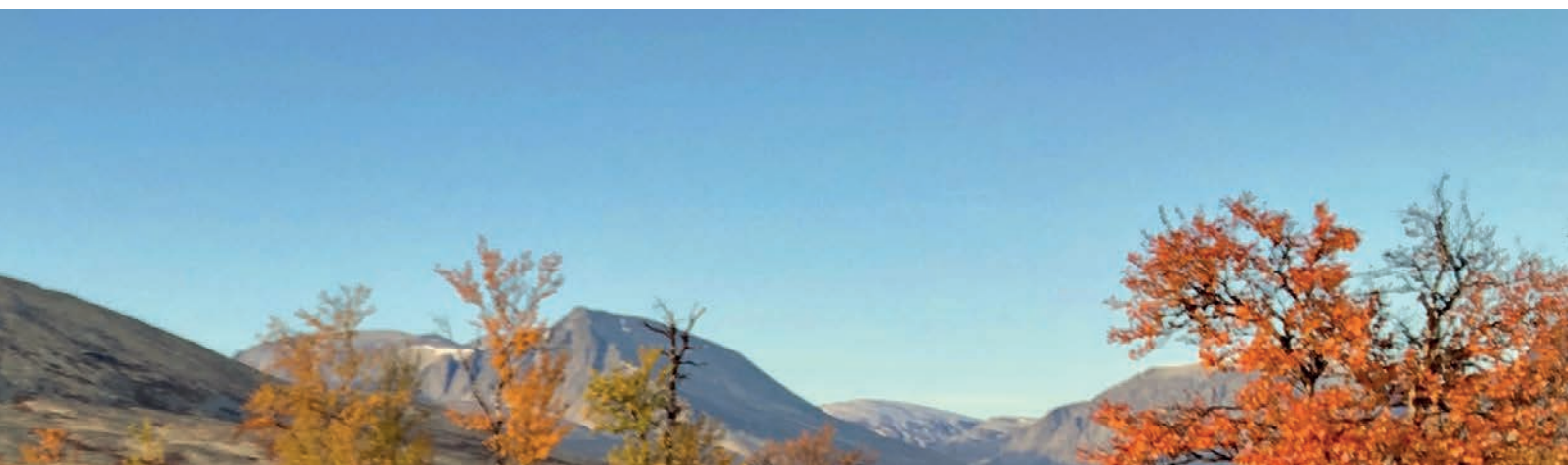
Controller er ansvarlig for å videreutvikle bankens rammeverk for helhetlig risiko- og kapitalstyring, herunder risikopolicy / -strategier, metoder, modeller og systemer i henhold til anerkjente prinsipper.

SpareBank 1 Gudbrandsdal sin risiko tallfestes blant annet gjennom beregning av forventet tap og risikojustert kapital. For beregning av kredittrisiko benyttes modell utviklet av SpareBank 1-alliansen. Modellen tar utgangspunkt i statistiske beregninger og baserer seg på at den risikojusterte kapitalen skal dekke 99,9 prosent av mulige uventede tap. Beregning av risikojustert kapital for øvrige risikotyper baserer seg i større grad på kvalitative metoder.

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring skal rammeverket baseres på de elementer som reflekterer måten styret og ledelsen styrer SpareBank 1 Gudbrandsdal på, så som:

- Strategisk mål bilde
- Organisering og bedriftskultur
- Risikokartlegging
- Risikoanalyse
- Stresstester
- Kapitalstyring (inkl avkastning og kapitaldekning)
- Rapportering
- Oppfølging
- Beredskapsplaner
- Compliance (etterlevelse)

På neste side er det gitt en nærmere beskrivelse av finansiell risikostyring knyttet til kredittrisiko, markedsrisiko og likviditetsrisiko.

Kredittrisiko

Den største finansielle risikoeksponeringen til SpareBank 1 Gudbrandsdal er kredittrisiko i utlånsporteføljen. Kredittrisiko er risikoen for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke har evne og/eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser overfor banken. Styret gjennomgår årlig bankens styringsdokumenter og bevilgningsreglement for utlånsvirksomheten. Gjennom styringsdokumentene defineres bankens kredittpolicy og det fastsettes overordnede mål for eksponering knyttet til portefølje, bransje og enkeltkunder. Samlet danner dette grunnlaget for fastsettelse av ønsket risikoprofil. Gjennom bevilgningsreglementet delegeres kredittfullmakt til administrerende banksjef innenfor visse rammer. Administrerende banksjef kan videredelegere fullmakter. De delegerte fullmaktene er relatert til enkeltengasjementers størrelse og risiko.

SpareBank 1 Gudbrandsdal bruker statistiske modeller utviklet i Sparebank 1-alliansen som grunnlag for beregning av risiko og kategorisering av kredittporteføljen. Med bakgrunn i modellene kategoriseres kundene i følgende undergrupper; svært lav, lav, middels, høy og svært høy risiko, samt misligholdte engasjementer. Banken etterstreber å prise kredittrisiko og har etablert prismatriser

basert på risikoklassifiseringssystemet. Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer påfører også banken kredittrisiko. Styret gjennomgår jevnlig bankens finansstrategi hvor det fastsettes rammer for maksimal portefølje av rentebærende verdipapirer, samt maksimalrammer for eksponering per bransje og per utsteder.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tap som skyldes endringer i renter og aksje-/verdipapirkurser. Markedsrisiko oppstår hovedsakelig i forbindelse med bankens investeringer i verdipapirer og som følge av fundingaktiviteten. Styring av markedsrisiko skjer gjennom styrevedtatte rammer.

SpareBank 1 Gudbrandsdal sine posisjoner i forhold til rammer rapporteres periodisk til styret og ledelsen. Styret har vedtatt rammer for den totale renterisiko. For aksjerisiko (utenom investeringer i strategiske plasseringer) er det etablert maksimalrammer mot aksjemarkedet.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at SpareBank 1 Gudbrandsdal ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler

uten vesentlige ekstrakostnader. Banken styrer sin likviditetsrisiko gjennom måltall for kundeinnskudd i forhold til brutto utlån til kunder, andel langsiktig kapitalmarkedsfinansiering og krav til egenkapital, samt krav til lengden på den tidsperioden hvor banken skal være uavhengig av ny finansiering fra markedet. I praksis skjer likviditetsstyringen gjennom likviditetsprognoser, valg av løpetid på bankens innlån, inngåelse av avtaler om trekkrettigheter, overføring til SpareBank 1 Boligkreditt AS og deponering av verdipapirer mot låneadgang i Norges Bank. Vi viser til note 25.

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for tap som følge av endringer i valutakurser. Bankens balanseposter i utenlandsk valuta utgjøres av kassebeholdningen. Denne er omregnet til norske kroner basert på kursen ved årets utgang. Risiko for valutatap anses å være uvesentlig.

Banken formidler for øvrig valutalån gjennom annen bank for kunder som ønsker lån i utenlandsk valuta. Samlet volum anses som lavt i forhold til bankens størrelse og risiko for tap i denne sammenheng vurderes som uvesentlig.

Note 4 Netto renteinntekter	2019	2018
Renteinntekter		
Renter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	8.546	3.550
Renter av utlån til og fordringer på kunder	252.276	222.866
Renter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende papirer	2.956	2.287
Andre renteinntekter og lignende inntekter	-1.052	-1.867
Sum renteinntekter	262.726	226.836
Rentekostnader		
Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	18	29
Renter på innskudd fra og gjeld til kunder	65.245	46.037
Renter på utstedte verdipapirer	31.198	25.428
Renter på ansvarlig lånekapital	3.676	2.957
Avgifter til bankenes sikringsfond	3.903	3.629
Sum rentekostnader	104.041	78.080
Sum netto renteinntekter	158.685	148.756

Note 5 Netto provisjonsinntekter	2019	2018
Provisjonsinntekter		
Garantiprovisjon	2.934	3.148
Verdipapiromsetning og forvaltning	1.671	1.781
Forsikringstjenester	15.174	13.599
Betalingsformidling	16.333	14.154
Provisjoner fra SpareBank 1 Boligkreditt AS	22.505	21.444
Provisjoner fra SpareBank 1 Kredittkort AS	3.537	3.560
Andre provisjonsinntekter	5.521	5.150
Sum provisjonsinntekter	67.675	62.836
Provisjonskostnader		
Betalingsformidling	4.188	3.309
Andre gebyrer og provisjonskostnader	626	452
Sum provisjonskostnader	4.814	3.761
Sum netto provisjonsinntekter	62.861	59.075

Note 6 Andre driftsinntekter

	2019	2018
Driftsinntekter faste eiendommer	1.395	1.521
Andre driftsinntekter	1.121	1.906
Sum andre driftsinntekter	2.516	3.427

Note 7 Utbytte

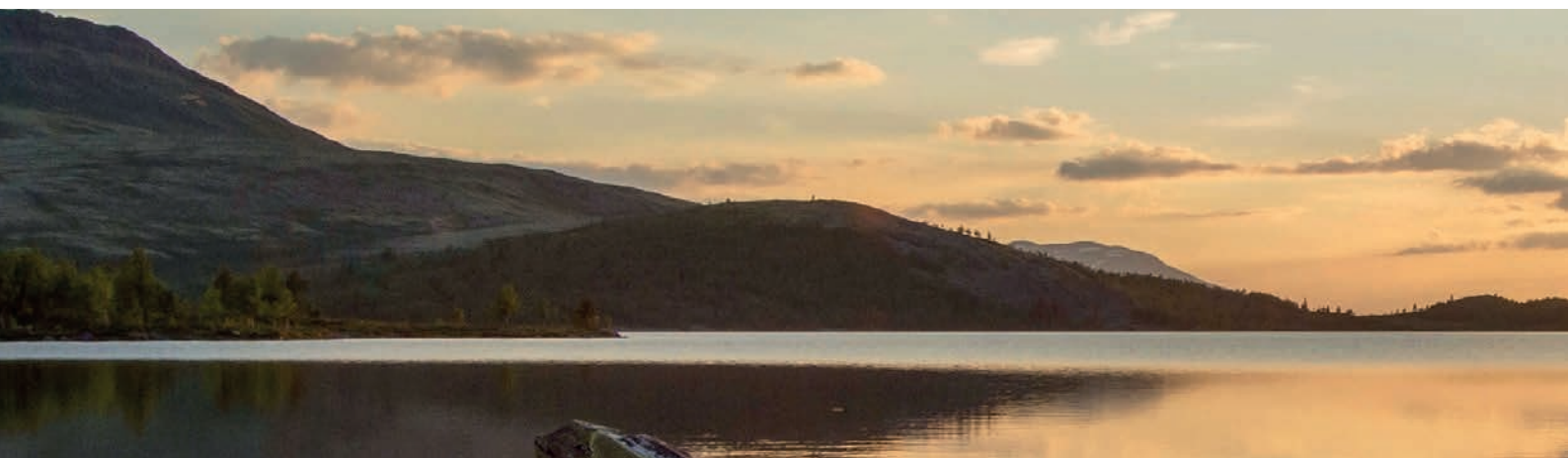
	2019	2018
Inntekter fra aksjer, andeler og egenkapitalbevis	5.621	4.287
Inntekter fra felleskontrollert virksomhet	46.815	20.217
Inntekter fra datterselskap	1.041	1.659
Sum utbytte fra verdipapirer med variabel avkastning	53.477	26.163

I 2019 har banken mottatt ekstraordinært utbytte fra Samarbeidende Sparebanker AS på 23,4 MNOK. Det ekstraordinære utbyttet er bankens andel av gevinst ved salg av eierandeler i SpareBank 1 Forsikring AS til DNB ASA i 2018. SpareBank 1 Forsikring AS har i denne prosessen endret navn til Fremtind AS.

Note 8 Netto verdiendring på verdipapirer

	2019	2018
Netto realiserte verdiendring på sertifikater og obligasjoner	-2	-1.094
Netto urealiserte verdiendring på sertifikater og obligasjoner	-	47
Netto realiserte verdiendring på aksjer, aksjefond og EK bevis	29.788	4.481
Netto urealiserte verdiendring på aksjer, aksjefond og EK bevis	135	-3.024
Netto inntekter/ kostnader (-) på valuta og finansielle derivater	184	220
Sum netto verdiendring på verdipapirer	30.105	630

Banken realiserte eierandelene i henholdsvis SpareBank 1 Bankinvest AS og Sparebank 1 Næringskreditt AS i 2019. Dette ga en gevinst på 26,4 MNOK.

Note 9

Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte

	2019	2018
Lønn	43.053	40.452
Pensjoner (note 18)	4.411	3.947
Sosiale kostnader	12.011	11.443
Sum personalkostnader	59.475	55.842

Ansatte	2019	2018
Antall årsverk pr. 31.12:	68	64
Antall ansatte pr. 31.12:	71	74

Ansatte i banken har en samlet rentesubsidiering på 0,069 MNOK av utlån for 2019 målt mot gjennomsnittlig kunderente. For 2018 var fordelen 0,222 MNOK. Ingen tillitsvalgte har i kraft av sine verv rentesubsidiering på utlån. Utlån til ansatte, se note 14. Alle ansatte er omfattet av en felles avtale om overskuddsdeling som gir lik utbetaling basert på utført årsverk. Overskuddsdelingen er begrenset oppad til en månedslønn (snitt for alle ansatte med unntak av adm. banksjef). For 2019 er gjennomsnittlig brutto månedslønn kr 43.782. Overskuddsdelingen blir utbetalt ved oppfyllelse av gitte resultatkriterier for banken. For 2019 er disse kravene oppnådd.

Ytelser til ledende ansatte i 2019

Tittel	Navn	Ordinær lønn	Andre godtgjørelser	Pensjonskostnad	Sum	Lån
Adm. banksjef	Per Ivar Kleiven	1.745,5	176,6	502,0	2.424,1	4.381,7
Ass. banksjef	Marit Kolstad	1.039,9	22,4	127,2	1.189,5	936,6
Ass. banksjef BM	Tore Lie	958,5	24,5	103,8	1.086,8	1.543,8
Ass. banksjef marked	Trond Slåen	856,9	23,0	78,9	958,8	2.075,9
Ass. Banksjef PM	Ivar Belle	856,9	22,4	78,7	958,0	3.377,6
Samfunnskontakt	André W. Arntzen	210,2	6,1	27,7	244,0	-

Vilkår for lån til ledende ansatte avviker ikke fra de generelle bestemmelsene som gjelder for øvrige ansatte. For adm. banksjef foreligger det to låneengasjementer med rentesats 31.12.19 på hhv. 2,41 % og 2,75 %.

Ansettelsesavtalen med adm. banksjef medfører ingen forpliktelse for banken ved fratreden. Adm. banksjef har rett til å fratre ved fylte 62 år med en pensjon på 70 % av lønn på fratredelsestidspunktet og frem til fylte 67 år.

Den øvrige ledergruppen har ikke rettigheter utover ordinær pensjon tilsvarende øvrige ansatte ref. omtale under regnskap-sprinsipper (note 2 og note 18). Samfunnskontakt André W. Arntzen tiltrådte stillingen 1. oktober 2019, og lønn og andre ytelser oppgitt over er derfor for perioden 01.10-31.12.

Ytelser til styret i 2019

Tittel	Navn	Honorar	Lån
Styreleder	Pål Egil Rønn	150,0	12.189,4
Nestleder	Morten Randen	100,0	2.036,2
Styrets medlemmer	Trond Skjellerud	90,0	4.200,7
	Siv S. Høye	90,0	5.635,1
	Guro Selfors Lund	90,0	2.638,6
Ansattes representant	Trond Amundsen	90,0	1.000,0
Ansattes representant	Jorunn Blekastad	90,0	790,0
	Varamedlemmer	-	2.157,5
Sum		700,0	30.647,5

Lån og garanti til selskap hvor de samme tillitsmenn er ansvarlige medlemmer eller styremedlemmer utgjør samlet 12.603,2

Vilkår for lån hvor fungerende medlemmer pr. 31.12.2019 har selskapsfunksjoner avviker ikke fra de generelle bestemmelsene som gjelder for øvrige kunder. For styreleder foreligger det avtale om kreditter og lån med rentesatser 31.12.2019 fra 2,60 % til 5,80 %. Styrets leder har betingelser for sitt engasjement som er i tråd med ordinære markedsmessige betingelser.

Ansattes representant i styret mottar også ordinær lønn, opptjener pensjonsrettigheter og mottar øvrig godtgjørelse som ikke er inkludert i tabellen over.

Styret har ikke avtaler om annet vederlag enn styre-/møtehonorer.

Generalforsamlingens medlemmer har ikke avtaler om annet vederlag enn møtehonorer og har i 2019 mottatt honorarer på kr. 1.500,- for deltagelse pr. møte. Det er ingen lederfunksjon av Generalforsamlingen, men møteleder velges ved åpning. Samlet honorar til medlemmer av Generalforsamlingen i 2019 er totalt kr. 18.000,-.

Samlet låneengasjement for medlemmer av Generalforsamlingen utgjør 40,8 MNOK.

Engasjement til generalforsamlingens medlemmer i 2019

Engasjement i mill. kroner	Antall medlemmer
0 - 1	10
1 - 2	6
2 - 3	3
3 - 4	3
Over 4	1

Det er i 2019 utbetalt honorar til valgkomiteen på til sammen kr. 17.000,-. Av dette beløpet utgjør honorar til leder Terje Sørli kr. 11.000,-.

Note 10 Andre driftskostnader

	2019	2018
Kostnader til banksamarbeidet i SpareBank 1	20.079	18.687
Markedsføring	7.327	7.214
IT-kostnader	8.181	7.458
Kostnader egne lokaler	6.639	5.698
Kostnader leide lokaler	1.702	1.434
Maskiner og inventar	2.371	2.294
Kostnader overtatte eiendeler	439	380
Honorarer	2.288	1.880
Telefon, kurs og overnatting	2.239	1.329
Øvrige driftskostnader	7.216	5.909
Avskrivninger	4.527	4.560
Sum driftskostnader	63.008	56.843

Banken leier lokaler for sin avdeling på Ringebu. Leieavtalen for nye lokaler har en varighet frem til 30.04.2025 med rett til fornyelse i ytterligere fem år.

Kostnadsførte honorarer til bankens eksterne revisor	2019	2018
Lovpålagt revisjon	737	662
Attestasjoner	31	38
Skatt/mva	21	16
Sum godtgjørelser til revisor	789	716
Merverdiavgift av ovennevnte tjenester	197	179
Totalkostnad	986	895

Note 11 Skatter

Utsatt skatt og utsatt skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende forskjeller vurderes mot hverandre innenfor samme tidsintervall. Dette innebærer at skattereduserende midlertidige forskjeller som forventes å reversere langt frem i tid, ikke kan utlignes mot skatteøkende forskjeller som forventes å reversere før.

Spesifikasjon av midlertidige forskjeller og beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel på balansedagen.

Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skatt

	2019	2018	Endring
Anleggsmidler	7.764	7.192	572
Verdipapirer	-51	-64	13
Pensjonsforpliktelse	5.267	3.846	1.421
Innskuddsfond	-2.294	-2.294	-
Obligasjoner	2.895	3.035	-140
Sum utlignbare forskjeller	13.581	11.715	1.866
Endring i midlertidige forskjeller			1.866
25 % utsatt skattefordel	3.395	2.929	467

Nedenfor er det vist hvordan man kommer fra regnskapsmessig resultat til skattegrunnlag for beregning av overskuddsskatt

	2019	2018
Ordinært resultat før skatt	182.175	123.060
Ikke fradragsberettigede kostnader	293	374
Skattefrie inntekter inkl utbytte og ikke skattemessige fradrag aksjer mv.	-51.841	-25.388
Permanente forskjeller aksjer og grunnfondsbevis	-26.494	-23
Endring av andre midlertidige forskjeller	735	3.106
Skattepliktig andel fra deltagende selskaper	-	-
Årets skattegrunnlag før konsernbidrag	104.868	101.129
Avgitt konsernbidrag	-	-
Årets skattegrunnlag etter konsernbidrag	104.868	101.129
Skattesats betalbar skatt	25 %	25 %
Skattesats midlertidige forskjeller	25 %	25 %
Beregnet overskuddsskatt av resultat før konsernbidrag	26.217	25.282
Skatteeffekt for avgitt konsernbidrag	-	-
Beregnet formuesskatt	1.724	1.484
Avsatt ikke utlignet skatt for 2017	-	925
Balanseført betalbar skatt	27.941	27.691

Kontroll årets skattekostnad	2019	2018
25 % av ordinært resultat før skatt	45.544	30.765
Effekt av endring i skattesats på midlertidige forskjeller	-	-
Effekt ikke fradragsberettigede kostnader	73	94
Effekt ikke skattepliktige inntekter inkl utbytte	-12.960	-6.347
Effekt permanente forskjeller aksjer og grunnfondsbevis	-6.623	-6
Forskjell avsatt og utliknet skatt tidligere år	40	-50
Formuesskatt	1.724	1.484
Resultatført skattekostnad	27.798	25.940
Effektiv skattesats	15,3 %	21,1 %

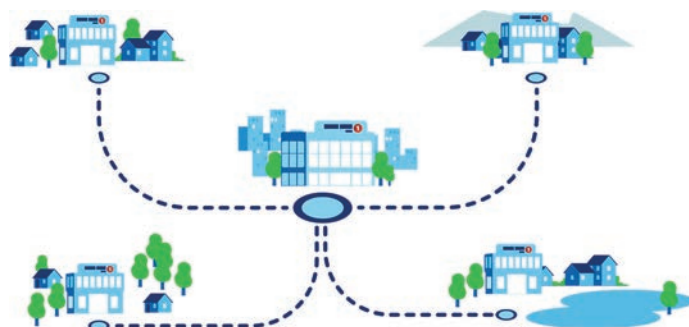

Note 12 Varige driftsmidler

	Maskiner, inventar og transportmidler	Tomter, bygninger og andre faste eiendommer	Sum
Anskaffelseskost 01.01	12.952	94.459	107.411
Tilgang	794	151	945
Avgang til kostpris	-	-	-
Anskaffelseskost 31.12	13.746	94.610	108.356
Samlede ordinære avskrivninger	8.483	39.484	47.967
Bokført verdi 31.12	5.262	55.127	60.389
Ordinære avskrivninger 2018	2.264	2.264	4.527
Avskrivningssatser	10 - 30 %	0 - 4 %	

Eiendommer	Kommune	Eiendomstype	Total areal m2	Herav utleid m2	Balanseført verdi
Nedregt 69	Nord-Fron	Bankbygg	1.848	-	8.573
Nedregt 63	Nord-Fron	Kontorbygg	1.138	878	5.501
	Nord-Fron	Tomt			1.750
	Sør-Fron	Bank- og forretningsbygg	614	-	294
Storgt 17	Sel	Bankbygg	326	-	2.623
Hanstadgt. 5	Ringebu	Bankbygg 1)			847
Storgt 54	Lillehammer	Bank- og forretningsbygg	1.260	568	29.554
	Lillehammer	Tomt			800
	Ringebu	Fritidseiendom			592
	Ringebu	Fritidseiendom			2.200
	Ringebu	Tomt			700
	Kristiansund	Fritidseiendom			1.515
					54.947
Kunst					180
Sum					55.127

1) Bankbygget er leid og foretatte påkostninger avskrives lineært over leieperioden

Note 13 Kredittinstitusjoner - fordring og gjeld

	2019	2018
Utlån til og fordringer på kred.inst.u.avtalt løpetid	526.919	415.894
Utlån til og fordringer på kred.inst.m.avtalt løpetid	-	45.000
Sum utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	526.919	460.894
Gjennomsnittlig rente	1,60%	0,85%

Note 14 a - Utlån til og fordringer på kunder

	2019	2018
Kasse-/drifts- og brukskreditter	385.172	389.558
Byggelån	98.797	235.106
Nedbetalingslån	6.975.187	6.396.814
Brutto utlån og fordringer på kunder	7.459.156	7.021.478
- Nedskrivninger på individuelle utlån	-12.694	-9.806
- Nedskrivninger på grupper av utlån	-18.000	-19.000
Netto utlån og fordringer på kunder	7.428.462	6.992.672
Ubenyttede kreditter	432.349	522.757
Garantier	173.349	203.106
Maksimal eksponering for kredittrisiko	8.034.160	7.718.535
Herav utlån til ansatte	113.164	124.047
Gjennomsnittlig rente brutto utlån	3,71 %	3,40%

Av nedbetalingslån utgjør utlån med fastrentebetingelser

Bokført verdi	798.465	695.153
Markedsverdi	798.623	699.884

Av bankens utlån er det utlån med avtalt fastrente som har en markedsverdi som kan avvike fra bokført verdi. For øvrige utlån med flytende rente anses bokført verdi å tilsvare markedsverdi når det tas hensyn til nedskrivninger som er gjennomført.

Sikkerhetsverdier

Banken benytter sikkerheter for å redusere kredittrisikoen. Av den grunn er bankens reelle maksimale kredittrisiko vesentlig lavere enn tabellen ovenfor gir uttrykk for. Sikkerheter kan være i form av fysisk sikkerhet, kontantdepot eller avtalt motregning samt avgitte kausjoner fra privatpersoner og selskaper. Fysiske sikkerheter skal som hovedregel være forsikret og kan for eksempel være bygninger, boliger, driftsmidler og/eller varelager.

	Sikkerhetsdekning pr. klasse	2019	2018
Sikkerhetsklasse 1	>120 %	888.665	821.816
Sikkerhetsklasse 2	100-120 %	886.170	801.189
Sikkerhetsklasse 3	80-100 %	1.875.384	2.032.515
Sikkerhetsklasse 4	60-80 %	3.432.209	3.158.334
Sikkerhetsklasse 5	40-60 %	684.012	637.822
Sikkerhetsklasse 6	20-40 %	97.795	128.906
Sikkerhetsklasse 7	0-20 %	200.620	167.855
Sum sikkerhetsverdier fra risikoklassifiseringer		8.064.854	7.748.437

Note 14 b 1 - Utlån og garantier fordelt etter sektor

(mill kr)	Brutto utlån		Garantier	
	2019	2018	2019	2018
Offentlig sektor	-	-		
Finansiell sektor	-	-		
Næringsdrivende	2.358,5	2.263,7	137,2	173,8
Lønnstakere	5.100,7	4.757,7	36,1	29,3
Sum	7.459,2	7.021,5	173,3	203,1
Offentlig sektor	-	-		
Finansiell sektor	-	-		
Næringsdrivende	31,6 %	32,2 %		
Lønnstakere	68,4 %	67,8 %		

Note 14 b 2 - Utlån og garantier fordelt etter sektor (med SpareBank 1 Boligkreditt)

(mill kr)	Utlån inkl Boligkreditt		Garantier	
	2019	2018	2019	2018
Offentlig sektor	-	-	-	-
Finansiell sektor	-	-	-	-
Næringsdrivende	2.573,5	2.459,2	137,2	173,8
Lønnstakere	7.403,3	6.815,7	36,1	29,3
Sum	9.976,8	9.274,9	173,3	203,1
Offentlig sektor	-	-		
Finansiell sektor	-	-		
Næringsdrivende	25,8 %	26,5 %		
Lønnstakere	74,2 %	73,5 %		

Note 14 c - Utlån og garantier fordelt etter geografisk område

(mill kr)	Utlån inkl Boligkreditt		Brutto utlån		Garantier	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Nord-Fron	1.738,3	1.660,2	1.393,5	1.367,3	53,8	55,2
Sør-Fron	868,4	847,8	725,7	728,2	20,5	18,3
Ringebu	763,1	712,8	593,6	563,4	14,4	10,9
Lillehammer	2.041,1	1.935,8	1.397,4	1.382,1	35,4	64,0
Øyer	507,3	435,3	428,1	359,4	7,9	10,6
Gausdal	356,9	323,8	261,5	229,7	3,3	5,0
Sel	1.120,6	1.078,5	867,1	848,0	12,3	17,5
Resten av landet	2.581,2	2.280,8	1.792,2	1.543,3	25,9	21,8
Sum	9.976,8	9.274,9	7.459,2	7.021,5	173,3	203,1

Note 14 d - Utlån, garantier med mer fordelt på næringer

(mill kr)	Brutto utlån		Garantier		Ubenyttede bevilgninger	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Lønnskakere	5.100,7	4.757,7	36,2	29,3	164,3	180,2
Primærnærings	819,1	788,6	13,9	15,1	93,4	98,0
Industri	30,9	38,5	10,0	10,4	10,6	8,6
Elektrisitetproduksjon	19,5	20,4	-	-	-	-
Bygg og anlegg	249,0	366,9	59,6	96,2	68,4	151,9
Varehandel	108,0	102,4	14,2	12,0	42,3	42,3
Overnatting og servering	51,7	53,0	0,8	0,4	8,6	6,4
Omsetning og drift av fast eiendom	656,7	543,2	16,7	18,7	16,8	16,8
Tjenesteyting	113,9	130,5	10,1	9,5	11,5	6,0
Annet	309,7	220,0	11,7	11,5	16,5	12,6
Sum	7.459,2	7.021,5	173,3	203,1	432,3	522,8

Note 14 e - Misligholdte og tapsutsatte engasjement med tapsavsetninger

(mill kr)	Misligholdte engasjement		Tapsutsatte engasjement		Individuelle nedskrivninger utlån	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Lønnskakere	20,2	16,7	-	-	2,2	1,2
Bygg/anlegg/kraft	1,8	1,7	-	0,5	1,6	0,5
Primærnærings	2,1	0,8	-	-	-	-
Industri	0,7	3,4	-	2,9	0,9	0,9
Handel	2,3	2,0	-	-	0,7	0,7
Tjenesteytende nærings	5,9	4,6	5,9	21,4	7,3	6,5
Andre nærings	-	-	-	-	-	-
Sum	33,1	29,1	5,9	24,8	12,7	9,8

Hendelser etter balansedagen der vi er kjent med utfallet, er innarbeidet ved vurderingen av utlån

Note 14 f - Oversikt misligholdte og øvrige tapsutsatte engasjement siste 5 år

(mill kr)	2019	2018	2017	2016	2015
Brutto misligholdte engasjement	33,1	29,1	21,7	54,0	85,9
- individuelle nedskrivninger	7,0	2,7	3,5	13,2	20,0
Netto misligholdte engasjement	26,1	26,4	18,2	40,8	65,9
Øvrige tapsutsatte engasjement:	2019	2018	2017	2016	2015
Brutto tapsutsatte engasjement	5,9	24,8	23,8	24,1	27,6
- individuelle nedskrivninger	5,7	7,1	6,1	6,2	8,4
Netto tapsutsatte engasjement	0,2	17,7	17,7	17,9	19,2
Aldersfordeling misligholdte engasjementer over 90 dager	2019	2018	2017	2016	2015
3 til 6 måneder	9,9	14,1	1,4	3,9	14,1
6 til 9 måneder	11,1	6,3	0,1	0,9	5,0
Over 9 måneder	12,1	8,8	20,2	49,2	66,8
Brutto misligholdte engasjement	33,1	29,1	21,7	54,0	85,9
Aldersfordeling misligholdte engasjementer over 90 dager med nedskrivning	2019	2018	2017	2016	2015
3 til 6 måneder	2,6	0,8	-	-	0,8
6 til 9 måneder	1,8	1,0	-	0,8	-
Over 9 måneder	7,3	1,7	9,1	22,1	38,5
Brutto misligholdte	11,6	3,5	9,1	22,9	39,3
Aldersfordeling misligholdte engasjementer over 90 dager uten nedskrivning	2019	2018	2017	2016	2015
3 til 6 måneder	7,3	13,3	1,4	3,9	13,2
6 til 9 måneder	9,4	5,3	0,1	0,1	5,0
Over 9 måneder	4,8	7,1	11,1	27,1	28,3
Brutto misligholdte	21,5	25,6	12,6	31,1	46,5

Det er i 2019 resultatført 1,4 MNOK i renter på utlån hvor det er foretatt nedskrivning for tap.

Note 14 g - Risikoklassifisering av utlån, garantier og kreditter

	Brutto nedbetalings- lån		Rammekreditter benyttet		Rammekreditter ubenyttet		Garantier	
(mill kr)	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Svært lav	2.338,9	2.159,5	250,9	274,1	262,6	255,7	66,2	68,9
Lav	2.723,1	2.353,8	87,3	121,9	66,8	82,6	26,9	33,0
Middels	1.455,0	1.460,1	85,8	191,8	89,4	174,7	60,7	88,2
Høy	231,1	190,3	16,0	9,8	6,5	4,1	11,3	7,7
Svært høy	188,3	180,1	36,5	19,6	7,0	6,1	5,8	4,4
Misligholdt/nedskrevne	38,8	53,1	7,5	7,5	0,0	0,7	2,4	0,8
Sum	6.975,2	6.396,8	484,0	624,7	432,3	523,9	173,3	203,1

Andelen for de tre beste klassene utgjør 93 % i 2019 som er det samme nivået som i 2018. Dermed blir andelen for de tre dårligste klassene 7 % ved utgangen av 2019. Risikoklassen for misligholdt og nedskrevne omfatter engasjementer i henhold til parametre i kredittrisikosystemet PorTo. De øvrige risikoklasser viser kredittkvaliteten på utlån som verken er forfalt eller nedskrevet.

Note 14 h - Oversikt over individuelle nedskrivninger

	2019	2018
Individuelle nedskrivninger pr. 01.01	9.806	9.566
- periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt ind. nedskrivninger	-	-
+/- økte/reduserte individuelle nedskrivninger i perioden	5.089	5.573
+ nye individuelle nedskrivninger i perioden inkl amortiseringseffekt	-	-
- tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	-2.201	-5.333
Sum individuelle nedskrivninger pr. 31.12	12.694	9.806

Det er kun foretatt individuelle nedskrivninger på utlån til og fordringer på kunder.

Individuelle nedskrivninger fordeles på;	2019	2018
Privatengasjement	2.228	1.725
Bedriftsengasjement	10.466	8.081
Sum individuelle nedskrivninger pr. 31.12	12.694	9.806

Note 14 i - Gruppenedskrivninger

	2019	2018
Gruppevis nedskrivninger pr. 01.01.	19.000	20.000
+/- periodens endring i gruppevis nedskrivninger	-1.000	-1.000
Gruppevis nedskrivninger pr. 31.12.	18.000	19.000

De gruppevis nedskrivningene er ikke tilordnet spesielle næringer, men avsatt ut i fra en total vurdering av engasjementene.

Note 14 j - Oversikt over årets kostnadsførte tap på utlån

	2019	2018
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	2.888	241
+/- periodens endring i gruppevisse nedskrivninger	-1.000	-1.000
+/- periodens endring i konstaterte tap som tidligere er avsatt som nedskrivning	513	-
+ periodens konstaterte tap som tidligere ikke er avsatt som nedskrivning	2.079	4.412
+/- periodens inngang på tidligere perioders kostnadsførte tap	-1.495	-1.347
Kostnadsført tap på utlån	2.985	2.306

Bankens tapsanslag fremover baserer seg på statistikk som er utarbeidet siden midten av 90-tallet. Påplusset margin for usikkerhet knyttet til dagens situasjon, forventer vi at årlig tap de nærmeste tre årene ikke vil overstige 0,10 % - 0,30 % av bankens forvaltningskapital.

Note 14 k - Overtatte eiendeler

	2019	2018
Bygg for kontor, utleie mm	1.821	1.821
Leilighetsbygg for fritidsmarkedet	536	541
Hotelleiendom med tilhørende områder	8.998	9.118
Andre eiendeler	-	-
Sum overtatte eiendeler pr. 31.12.	11.355	11.480

Som grunnlag for bokført verdi på samlet 11,4 MNOK foreligger det enten takst, verdivurderinger mottatt fra eiendomsmegler eller verdiberegningsmodeller. Intensjonen er at banken skal avhende eiendelene så raskt som mulig.

Note 15 Obligasjoner og sertifikater

	2019	2018
Sertifikater	-	-
Obligasjonsfond	-	-
Obligasjoner	138.826	153.829
Opptjente renter	348	251
Sum obligasjoner, - fond og sertifikater (inkludert opptjente renter)	139.174	154.080

Obligasjoner	Pålydende	Anskaffelseskost	Markedsverdi	Bokført verdi
Obligasjoner utstedt av staten	-	-	-	-
Obligasjoner utstedt av fylkeskommuner og kommuner	-	-	-	-
Obligasjoner utstedt av finansielle foretak *	153.744	153.829	154.271	153.829
Obligasjoner utstedt av andre	-	-	-	-
Obligasjonsfond utstedt av andre	-	-	-	-
Sum obligasjoner	153.744	153.829	154.271	153.829

*) inkl ansvarlig lån / fondsobligasjon, se note 19.

Alle obligasjoner er børsnoterte og i NOK. Ved fastsettelsen av virkelig verdi er børskursen pr. 31.12. lagt til grunn. Disse behandles regnskapsmessig som omløpsmidler til laveste verdi av opprinnelig anskaffelseskost og børskurs pr 31.12.

Obligasjonsfond er vurdert til laveste av markedsverdi og anskaffelseskost.

Gjennomsnittlig effektiv rente på obligasjoner og sertifikater utgjør 1,93 % mot 1,11 % i 2018. Renten er beregnet ut fra 12 måneders gjennomsnittlig beholdning.

Note 16 Aksjer, andeler og egenkapitalbevis

	2019	2018
Aksjer vurdert som omløpsmidler (a)	-	-
Aksjefond vurdert som omløpsmidler (b)	208.366	204.937
Egenkapitalbevis vurdert som omløpsmidler (c)	-	-
Aksjer vurdert som anleggsmidler (d)	224.963	167.229
Sum	433.329	372.166
Andeler i ansvarlige selskaper (e)	696	696
Aksjer vurdert som felleskontrollert virksomhet (f)	62.459	65.245
Aksjer vurdert som datterselskap (g)	4.891	5.937
Aksjer vurdert som tilknyttet selskap (h)	-	-
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis	501.375	444.044

Banken har ingen aksjer vurdert som omløpsmidler (a) eller tilknyttede selskap (h).

Selskapets navn	Beholdning antall	Eierandel i %	Anskaffelses- kost	Markeds- verdi	Bokført verdi
Aksjefond					
DNB Global Treasury	55.619		53.195	50.887	50.887
Holberg OMF	549.614		55.445	55.134	55.134
Fondsforvaltning Pluss Likviditet	51.222		51.391	51.338	51.338
Odin Likviditet A	51.044		51.288	51.007	51.007
Sum aksjefond vurdert som omløpsmidler (b)		*	211.319	208.366	208.366

*) Bankens eierandel er ubetydelig.

	Anskaffelses- kost	Markeds- verdi	Bokført verdi
Sum (a+b+c)	211.319	208.366	208.366

Bankens beholdning av omløpsaksjer, aksjefond og egenkapitalbevis i banker behandles regnskapsmessig til laveste verdi av opprinnelig anskaffelseskost og børskurs pr 31.12.

Selskapets navn	Beholdning antall	Eierandel i %	Anskaffelses- kost	Bokført verdi
Anleggsmidler				
988 738 387				
SpareBank 1 Boligkreditt AS	1.012.200	1,33 %	151.869	151.869
975 966 453				
SpareBank 1 Kredittkort AS	30.726	1,06 %	9.802	9.802
938 521 549				
SpareBank 1 SMN Finans AS	2.214	2,40 %	24.265	24.265
919 116 749				
SpareBank 1 Betaling AS	164.058	0,88 %	3.541	3.541
992 999 101				
Sparebank 1 Markets AS	21.118	0,67 %	4.216	4.216
936 285 066				
Sparebank1 Regnskapshuset SMN AS	11	4,62 %	29.811	29.811
Andre aksjer ikke spesifisert			1.460	1.460
Sum aksjer vurdert som anleggsmidler (d)			224.963	224.963

Ingen av våre anleggsaksjer er børsnoter

Beholdningsendringer av aksjer vurdert som anleggsmidler (eksl da og ts)	2019	2018
Inngående balanse	167.229	145.840
Tilgang	65.039	22.741
Avgang	7.305	1.352
Tilbakebetalt egenkapital	-	-
Reklassifisering	-	-
Nedskrivning (-) / Reversert nedskrivning (+)	-	-
Utgående balanse	224.963	167.229

Tap/gevinst på verdipapirer som er anleggsmidler	2019	2018
Gevinst (+) / tap (-) ved realisasjon av aksjer	73	29
Nedskrivning (-) / reversert nedskrivning (+) av aksjer	-	-
Tap (-) / gevinst (+) på verdipapirer som er anleggsmidler	73	29

Selskapets navn	Beholdning antall	Eierandel i %	Anskaffelses- kost	Markeds- verdi	Bokført verdi
Andeler i selskap med delt ansvar					
987 804 467					
Samarbeidene Sparebanker Utvikling DA		3,66%	696	696	696
Sum andeler i selskap med delt ansvar (e)			696	696	696

Selskapets navn	Forretnings- adresse	Eierandel i %	Anskaffelses- kost	Bokført verdi
Aksjer i felleskontrollert virksomhet				
977 061 164				
Samarbeidende Sparebanker AS	Oslo	7,06%	62.459	62.459
Sum aksjer i felleskontrollert virksomhet (f)			62.459	62.459

Beholdningsendringer av aksjer vurdert som felleskontrollert virksomhet	2019	2018
Inngående balanse	65.245	65.245
Tilgang	-	-
Avgang (reklassifisert til ordinære anleggsaksjer)	2.786	-
Tilbakebetalt egenkapital	-	-
Nedskrivning	-	-
Utgående balanse	62.459	65.245

Tap/gevinst på aksjer vurderes som er felleskontrollert virksomhet	2019	2018
Gevinst(+) / tap(-) ved realisasjon av aksjer	26.410	-
Nedskrivning (-) / reversert nedskrivning (+)	-	-
Tap (-)/ gevinst på verdipapirer som er anleggsmidler	26.410	-

For 2019 hadde de felleskontrollerte virksomhetene flg hovedtall	Årsresultat	Egenkapital
Samarbeidende Sparebanker AS	711.072	1.721.376

Selskapets navn	Forretnings- adresse	Eierandel i %	Anskaffelses- kost	Bokført verdi
Aksjer i datterselskap				
Eiendomsmegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS	Lillehammer	60,1 %	7.535	4.680
Gjestgivern AS	Nord Fron	100,0 %	100	19
Engasjementssikring AS	Nord Fron	100,0 %	30	192
Sum aksjer i tilknyttet virksomhet (g)			7.665	4.891

Resultat fra konsernselskap - Eiendomsmegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS	2019	2018
Inngående balanse 01.01.	5.726	5.380
Kostpris tilgang i året	-	-
Kostpris avgang i året	-	-
Inntektsført resultatandel	1.441	2.084
Mottatt utbytte	-2.087	-1.313
Avskrivning goodwill	-400	-425
Utgående balanse 31.12.	4.680	5.726

Resultat fra konsernselskap - Gjestgivern AS	2019	2018
Inngående balanse 01.01.	19	19
Inntektsført resultatandel	-	-
Utgående balanse 31.12.	19	19

Resultat fra konsernselskap - Engasjementssikring AS	2019	2018
Inngående balanse 01.01.	192	192
Kostpris tilgang i året	-	-
Inntektsført resultatandel	-	-
Utgående balanse 31.12.	192	192

Eiendomsmegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS, Gjestgivern AS og Engasjementssikring AS bokføres etter egenkapitalmetoden. Gjestgivern AS og Engasjementssikring AS er ikke revisjonspliktige.

Note 17 Nærstående parter

	2019	2018
Utlån til felleskontrollerte virksomheter	-	3.351
Utlån til datterselskap	3.399	3.992
Innskudd fra datterselskap	667	710
Konsernbidrag datterselskap	-	-

Selskaper, med eierandeler, fremgår av note 16. Internhandel med selskapene er gjort i henhold til egne avtaler og på forretningsmessige vilkår.

Note 18 Pensjonsforpliktelser

Banken har pensjonsordning for sine ansatte med innskuddspensjonsordning gjennom SpareBank 1 Forsikring AS.

Banken har inngått avtale om førtidspensjonsordning til adm. banksjef og to tidligere banksjefer basert på ytelsesmessige prinsipper. Forpliktelsen i balansen ved årets utgang er knyttet til disse avtalene.

Ved beregningene er følgende forutsetninger lagt til grunn:

	2019	2018
Diskonteringsrente	2,3 %	2,6 %
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	2,3 %	4,3 %
Årlig regulering av pensjoner	Inntil 3,0 %	0,4 %

Medlemmer i innskuddsbasert pensjonsordning

	2019	2018
Antall personer med innskuddsbasert pensjonsordning	71	74

Usikrede ordninger

	2019	2018
Estimert brutto verdi pensjonsforpliktelse banksjefer	-5.267	-3.846
Estimert brutto verdi av pensjonsmidler	-	-
Balanseført pensjon	-5.267	-3.846
Estimatavvik	-851	-

Usikrede ordninger

	2019	2018
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	-242	-242
Rentekostnad av påløpte pensjonsforpliktelser	-86	-86
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-	-
Lukking av ytelsesbasert ordning	-	-
Resultatført kostnad fripoliser	245	245
Omkostninger	-	-
Avsatt arbeidsgiveravgift (inkl i bruttobeløp)	-34	-34
Pensjonskostnad inkl arbeidsgiveravgift	-117	-117
Pensjonskostnad innskuddsbasert ordning *	-3.346	-3.346
Kostnad knyttet til ny AFP ordning *	-484	-484
Sum pensjonskostnad	-3.947	-3.947

*) kostnad eks. arbeidsgiveravgift

Note 19 Ansvarlig lån / fondsobligasjoner i andre foretak

	2019	2018
SpareBank 1 Finans AS	2.808	2.808
SpareBank 1 Kredittkort AS	936	936
Sum ansvarlig lån/ fondsobligasjoner	3.744	3.744
Bokført under obligasjoner	3.744	3.744
Bokført under utlån	-	-
Sum ansvarlig lån/ fondsobligasjoner	3.744	3.744

Note 20 a - Innskudd fra kunder

	2019		2018	
	Beløp	Gj.snittlig rentesats %	Beløp	Gj.snittlig rentesats %
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	1.662.012	0,5 %	1.593.174	0,3 %
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	4.597.483	1,5 %	4.274.284	1,1 %
Sum innskudd fra kunder	6.259.495	1,2 %	5.867.458	0,9 %

Gjennomsnittlig rente er beregnet som et gjennomsnitt for de respektive balansepostene pr. 31.12.

Note 20 b - Innskudd fra kunder - andel med fast rente

Av innskudd fra kunder utgjør fastrente innskudd (mill kr)	2019
Bokført verdi	311.858

Note 20 c - Innskudd fra kunder fordelt på næring

Innskudd fordelt på næring (mill kr)	2019	2018
Lønnstakere og lignende	3.603,5	3.331,1
Jordbruk og skogbruk	285,8	290,8
Industri	80,0	74,0
Elektrisitet-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	5,6	6,4
Bygge- og anleggsvirksomhet	335,4	329,0
Varehandel, reparasjon av motorvogner	160,1	178,2
Omsetning og drift av fast eiendom	331,6	323,4
Offentlig administrasjon	670,2	585,4
Andre næringer	787,2	749,3
Sum	6.259,5	5.867,5

Note 20 d - Innskudd fra kunder fordelt på geografiske områder

Innskudd fordelt på geografiske områder (mill kr)	2019	2018
Nord-Fron	1.770,5	1.759,18
Sør-Fron	839,1	808,30
Ringebu	635,6	493,19
Lillehammer	1.019,1	959,18
Øyer	133,7	135,84
Gausdal	100,3	86,59
Sel	757,1	724,68
Resten av landet	1.004,0	900,49
Sum innskudd fordelt på geografiske områder	6.259,5	5.867,5

Note 21 a - Obligasjonsgjeld

	2019		2018	
	Beløp	Gj.snittlig rentesats %	Beløp	Gj.snittlig rentesats %
Lån fra kredittinstitusjoner	-	-	-	-
Sertifikatlån	-	-	-	-
Obligasjonsgjeld	1.259.762	2,48 %	1.255.645	2,02 %
Sum obligasjonsgjeld og andre låneopptak	1.259.762		1.255.645	

Gjelden har følgende forfallstruktur;	Beløp	Andel
2020	100.000	8 %
2021	400.000	32 %
2022	345.000	27 %
2023	185.000	15 %
2024	230.000	18 %
Over-/ underkurs	(238)	0 %
Obligasjonsgjeld og andre låneopptak	1.259.762	

Gjennomsnittsrenten er beregnet på grunnlag av faktiske rentekostnader i året i prosent av midlere beholdning.

Note 21 b - Ansvarlig lånekapital

	2019	2018
Spesifikasjon av ansvarlig lånekapital		
SBGG07 PRO 3 mnd Nibor + 1,90 % (call opsjon 2019)	-	60.000
SBGG13 PRO 3 mnd Nibor + 1,90 % (call opsjon 2022)	40.000	40.000
SBGG18 PRO 3 mnd Nibor + 1,75 % (call opsjon 2024)	60.000	-
Sum ansvarlig lånekapital pr 31.12	100.000	100.000

Det er i 2019 bokført rentekostnader på 3,7 MNOK for den ansvarlige lånekapitalen.

SBGG07 på 60 MNOK ble godkjent innløst av Finanstilsynet i vedtak 6. mai. Nytt ansvarlig lån (SBGG18) ble etablert 22. mai med et volum på 60 MNOK.

Gjennomsnittlig løpetid for beholdningen av obligasjonslån og ansvarlig lånekapital er ved utgangen av 2019 på 2,5 år.

Note 22 Finansielle instrumenter

Swap avtaler	Nominelt beløp		Virkelig verdi	
	2019	2018	2019	2018
Sikring av utlån til og fordringer på kunder	800.000	300.000	3.148	2.258
Sikring av innskudd fra og gjeld til kunder	-	-	-	-
Sikring av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	-	-	-
Sum	800.000	300.000	3.148	2.258

Nominelt beløp tilsvarer det referansebeløp (hovedstol) som er avtalt i bytteavtalene og som er grunnlag for beregning av renter og avkastning. Virkelig verdi tilsvarer det banken ville betale ved realisasjon av avtalene 31.12.2019.

Sikringsinstrumentene er ikke balanseført da de på balansedagen er ansett å være effektive. Instrumentene sikrer virkelig verdi av balanseførte eiendeler og gjeld. Mer-/mindreverdi på instrumentene motsvares av tilsvarende mer-/mindreverdi på sikringsobjektene (utlån, innskudd og innlån).

Netto resultatført tap knyttet til sikringsinstrumentene ved virkelig verdisikring var kr. 1.051.512,- i 2019. Gjenværende vektet løpetid på derivatene er 4 år og 10 måneder.

Note 23 Egenkapital

Spesifikasjon av endring i egenkapitalen	2019	2018
Egenkapital pr 01.01	915.239	821.119
Estimatavvik pensjon ført mot egenkapital pr 31.12.	-851	
Årets resultat	154.376	97.120
Avsatt til gaver	-5.000	-3.000
Sum egenkapital pr 31.12	1.063.765	915.239

Resultatet etter skatt i 2019 utgjør 1,79 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital. I 2018 var tilsvarende andel 1,22 %.

Note 24 Kapitaldekning

Banken følger EU's kapitaldekningsregelverk for banker og verdipapirforetak CRD IV/CRR.

Pr. 31.12.19 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 %, systemrisikobuffer 3,0 % og motsyklisk buffer 2,5 % (opp fra 2 %). Disse kravene er i tillegg til minstekravet til ren kjernekapital på 4,5 %, slik at minstekravet til ren kjernekapitaldekning er på 12,5 %, kjernekapitaldekning på 14,0 % og kapitaldekning på 16,0 %. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et individuelt Pilar II krav for banken på 2,2 % med virkning fra 31.12.2017.

Fra og med 2018 foretar banken forholdsmessig konsolidering for eierandeler i foretak i samarbeidende grupper ref. Finansforetaksloven § 17-13. Pr. 31.12.19 foretar banken forholdsmessig konsolidering for eierandeler i SB1 Boligkreditt AS, SB1 Kredittkort AS og SB1 Finans Midt Norge AS.

Bankens investering i datterselskap faller inn under størrelsesunntaket i forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpassing av CRR/CRD IV § 17. Det utarbeides derfor ikke kapitaldekning på konsolidert nivå for datterselskap.

SpareBank 1 Gudbrandsdal benytter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko.

	Morbank	
	2019	2018
Ansvarlig kapital		
Sparebankens fond	1.063.765	915.240
Egenkapital	1.063.765	915.240
Fradrag for vesentlige og ikke vesentlige eierandeler i finansiell sektor	- 149.637	- 143.858
Ren kjernekapital	914.128	771.382
Fondsobligasjon	-	-
Fradrag for vesentlige og ikke vesentlige eierandeler i finansiell sektor	-	-
Kjernekapital	914.128	914.128
Ansvarlig lånekapital	100.00	100.00
Periodisert rente ansvarlig lånekapital	397	150
Fradrag for vesentlige og ikke vesentlige eierandeler i finansiell sektor	-1.379	- 1.441
Ansvarlig kapital	1.013.145	870.091
Risikovektet beregningsgrunnlag		
Kredittrisiko	3.976.687	3.974.810
Operasjonell risiko	495.974	388.626
CVA-tillegg (motpartsrisiko derivater)	7.568	1.729
Totalt beregningsgrunnlag	4.480.229	4.365.165
Kapitaldekning		
Ren kjernekapitaldekning	20,4 %	17,7 %
Kjernekapitaldekning	20,4 %	17,7 %
Kapitaldekning	22,6 %	19,9 %
Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage ratio (LR))	10,4 %	9,5 %

Note 24 fortsetter

Bufferkrav	2019	2018
Bevaringsbuffer	112.006	109.129
Motsyklisk buffer	112.006	87.303
Systemrisikobuffer	134.407	130.955
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	358.418	327.387
Minimumskrav til ren kjernekapital	300.175	292.466
Tilgjengelig ren kjernekapital	255.534	151.529

Spesifikasjon av risikovektet kredittrisiko	2019	2018
Stater	-	-
Lokale og regionale myndigheter	-	-
Offentlig eide foretak	-	-
Institusjoner	122.887	90.001
Foretak	837.265	978.800
Massemarked	346.412	271.471
Pantesikkerhet i eiendom:		
- Pantesikkerhet i boligeiendom	1.979.433	1.892.626
- Pantesikkerhet i næringseiendom	390.263	461.749
Forfalte engasjementer	24.754	53.465
Høyrisiko-engasjementer	-	-
Obligasjoner med fortrinnsrett	13.541	15.032
Andeler i verdipapirfond	25.232	25.000
Egenkapitalposisjoner	145.296	97.717
Øvrige engasjementer inkl utsatt skatt	91.604	88.949
Sum kredittrisiko	3.976.687	3.974.810

Forholdsmessig konsolidering	2019	2018
Ren kjernekapital	1.056.794	941.938
Kjernekapital	1.073.399	959.683
Ansvarlig kapital	1.192.799	1.083.509
Beregningsgrunnlag	5.172.454	5.461.937
Kapitaldekning		
Ren kjernekapitaldekning	20,4 %	17,2 %
Kjernekapitaldekning	20,8 %	17,6 %
Kapitaldekning	23,1 %	19,8 %
Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage ratio (LR))	9,0 %	8,5 %

Note 25 a - Likviditetsrisiko

(mill kr)	Uten	Inntil	1 mnd	3 mnd	1 år		
Post i balansen (tall i hele mill. kr)	løpetid	1 mnd	til 3 mnd	til 1 år	til 5 år	Over 5 år	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	71	-	-	-	-	-	71
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	527	-	-	-	-	-	527
Utlån til og fordringer på kunder	504	4	5	19	350	6.577	7.459
Obligasjoner og sertifikater	2	-	-	10	116	11	139
Øvrige eiendeler med restløpetid	-	-	-	-	-	-	-
Øvrige eiendeler	559	-	-	-	3	-	562
Sum eiendeler	1.662	4	5	29	469	6.589	8.758
Gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	-	-	-	-	-
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	-	5.948	312	-	-	6.259
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	-	-	100	1.160	-	1.260
Øvrig gjeld med restløpetid	5	14	3	52	-	-	75
Ansvarlig lån	100	-	-	-	-	-	100
Egenkapital	1.064	-	-	-	-	-	1.064
Sum gjeld og egenkapital	1.169	14	5.951	464	1.160	-	8.758
Poster utenom balansen:							
Ikke-balanseførte finansielle instrumenter	-	-	-	-	-	-	-
Netto likviditetseksponering	493	-11	-5.946	-435	-691	6.589	-

Kasse-, drifts- og brukskreditt er tatt med i gruppen inntil 1 mnd.

Byggelån er tatt med i gruppen 3 - 12 mnd.

Pr 31.12.2019 hadde banken følgende lånemuligheter i Norges Bank og andre avtalte trekkrettigheter:

Type	Låneadgang/ ramme	Herav trukket beløp	Forfall på trekkramme
Låneadgang i Norges Bank	188.376	-	
Trekkrettighet oppgjørskonto	50.000	-	01.04.2020

I tillegg til egne trekkrettigheter har bankens kunder trekkmuligheter for inntil 432,3 MNOK pr 31.12.2019.

Note 25 b - Markedsrisiko

Markedsrisiko knyttet til renterisiko

Renterisiko oppstår som følge av at rentebærende eiendeler og forpliktelser har ulik gjenstående rentebindingstid. Den totale renterisikoen kan splittes i tre elementer:

- Basisrisiko
- Rentekurverisiko
- Spreadrisiko

Basisrisiko er den verdiendring som finner sted på bankens eiendeler og gjeld når hele rentekurven parallellforskyves.

Basisrisikoen er vist i tabellen på neste side ved at renterisiko er beregnet som effekten av virkelig verdi av en renteendring på 1 % - poeng. Det er ikke tatt hensyn til administrativ renterisiko.

Basisrisiko (mill kr)	2019	2018
Likvider og fordringer på sentralbank og oppgjørsbank	-1,0	-0,8
Fastrenteutlån	-49,1	-42,2
Utlån for øvrig	-16,4	-15,7
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende papir med fast avkastning	-4,5	-1,5
Øvrige eiendeler	-1,7	-1,4
Sum eiendeler	-72,6	-61,5
Innskudd fra kredittinstitusjoner	0,0	0,0
Innskudd fra kunder	15,5	14,5
Sertifikat- og obligasjonsgjeld	3,1	3,1
Annen gjeld	0,5	0,5
Sum gjeld	19,1	18,2
Sikret med rentebytteavtaler	54,2	33,7
Sum renterisiko	0,7	-9,7

Negativt fortegn indikerer at banken taper på en renteoppgang.

Renterisiko endringstidspunkt

(mill kr)	Uten	Inntil	1 mnd	3 mnd	1 år		
Post i balansen (tall i hele mill. kr)	renteeksp.	1 mnd	til 3 mnd	til 1 år	til 5 år	Over 5 år	Sum
Konter og fordringer på sentralbanker	18	53	-	-	-	-	71
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-	527	-	-	-	-	527
Utlån til og fordringer på kunder	-	-	6.784	49	548	79	7.459
Obligasjoner og sertifikater	-	-	139	-	-	-	139
Øvrige rentebærende eiendeler	-	-	-	-	-	-	-
Ikke rentebærende eiendeler	559	-	-	-	3	-	562
Sum eiendeler	577	580	6.923	49	551	79	8.758
Gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	-	-	-	-	-
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	5.948	-	312	-	-	6.259
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	-	1.260	-	-	-	1.260
Ansvarlig lån	-	-	100	-	-	-	100
Ikke rentebærende gjeld	75	-	-	-	-	-	75
Egenkapital	1.064	-	-	-	-	-	1.064
Sum gjeld og egenkapital	1.139	5.948	1.360	312	-	-	8.758
Poster utenom balansen:							
Ikke-balanseførte finansielle instrumenter	-	-	-	-	675	125	800
Netto risikoeksponering	-562	-5.368	5.563	-263	1.226	204	800

Kassekreditt og byggelån er klassifisert i intervallet inntil 1 mnd.

Tabellen under viser den såkalte rentekurverisikoen, dvs. risikoen for at rentekurven forskyver seg ulikt innenfor ulike tidsbånd ved en renteendring, ved å måle bankens netto renteesponering innenfor de ulike tidsintervallene.

Rentekurverisiko (mill kr)	2019	2018
0 - 3 mnd	-0,4	-1,2
3 - 12 mnd	-4,7	-0,6
1 - 3 år	-0,1	-7,3
3 - 5 år	5,6	-9,9
Over 5 år	0,3	9,4
Sum renterisiko	0,7	-9,7

Spreadrisikoen er risikoen for at markedets prising av de enkelte utstedere ikke endrer seg tilsvarende som de underliggende referanserentene, for eksempel statsrentene eller swaprentene.

Spreadrisiko (mill kr)	2019	2018
Sum spreadrisiko	-2,8	-3,3

Note 25 c - LCR	2019	2018
LCR	175 %	207 %
Myndighetskrav	100 %	100 %

Liquidity Coverage Ratio (LCR) måler størrelsen på bankens likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon.

Note 26 Garantiansvar

Garantiansvar fordelt på garantiformer	2019	2018
Betalingsgarantier	27.676	25.525
Kontraktsgarantier	80.325	117.108
Lånegarantier	50.292	46.632
Garanti bankenes sikringsfond	-	-
Annet garantiansvar	15.056	13.841
Sum garantiansvar	173.349	203.106

Note 27 Pantstillelser

Det er innskudd på 52,7 MNOK og deponerte obligasjoner på 135,7 MNOK, totalt 188,4 MNOK som gir mulighet for å benytte Norges Bank ved funding. Se for øvrig note 25.

Note 28 Overgang til IFRS

Finansdepartementet har fastsatt endringer i årsregnskapsforskriften for unoterte banker. Fra 1. januar 2020 skal IFRS gjelde direkte for unoterte banker, med unntak og forenklinger regulert gjennom årsregnskapsforskriften. 1. kvartal 2020 vil være første rapportering som SpareBank 1 Gudbrandsdal anvender den endrede årsregnskapsforskriften. Prosessen med å gjennomgå effekter av endringer i forskriften er igangsatt og banken vil i delårsregnskapet for 1. kvartal 2020 gi utfyllende informasjon om effektene ved overgangen til den nye forskriften.

Banken vil benytte seg av overgangsreglene i forskriften og effektene av overgangen til ny årsregnskapsforskrift på bankens egenkapital vil bli ført mot egenkapitalen per 01.01.2020. Sammenligningstall vil ikke bli omarbeidet.

Banken forventer at overgangen til ny årsregnskapsforskrift hovedsakelig vil medføre følgende endringer i presentasjon og i innregning og måling:

- Presentasjonsmessige endringer:
 - Endret oppstillingsplan for balansen og resultat samt at utvidet resultat innføres som nytt begrep i regnskapsoppstillingen. En oppstilling over inntekter og kostnader som reverseres over resultat, f.eks. endring i virkelig verdi for investeringer tilgjengelig for salg, og poster som ikke reverseres over resultat; f.eks. estimatavvik IAS 19 pensjon. Enkelte krav til spesifikasjon av egenkapitaloppstilling.
 - Renteinntekter som regnskapføres etter effektiv rentes metode presenteres separat i resultatregnskapet. Renteinntekter fra de ulike balansepostene skal spesifiseres. Tilsvarende for rentekostnader
 - Det kreves egne linjer for kreditttap på utlån og rentebærende verdipapirer målt til de ulike målekategoriene. Tilsvarende gjelder kreditttap på garantier og ubenyttede rammekreditter.
- Den vesentligste endringen av overgangen til IFRS vil være endringer i regelverket for nedskrivning av tap på utlån etter IFRS 9. Etter dagens regler skal nedskrivning for tap finne sted når det er objektive bevis for at en tapshendelse har inntruffet etter første gangs balanseføring. Etter IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kreditttap (ECL). Fra tidspunktet for første gangs balanseføring resultatføres en andel av instrumentets 12 måneders forventet tap. Endringer i kredittrisikoen anses som et økonomisk tap og vil medføre resultatføring av forventet tap over hele levetiden. Utlån til kunder med fast rente er regnskapsført til amortisert kost og markedsverdien av sikringsinstrumenter som inngår i en effektiv sikring er ikke balanseført. Ved innføring av ny årsregnskapsforskrift vil alle derivater bli innregnet og målt til markedsverdi. Fastrenteutlån vil utpekes til måling til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet for å redusere et regnskapsmessig misforhold. Beregninger foretatt ved utgangen av 2019 indikerer et noe høyere avsetningsnivå ved anvendelse av IFRS 9.
- Lån som kvalifiserer for overføring til SpareBank 1 Boligkreditt. Sparebank 1 Gudbrandsdal overfører deler av personmarkedsportefølje til boligkredittselskapet, Sparebank 1 Boligkreditt. Utlån til kunder i personmarkedet måles nå til amortisert kost, men ved innføring av ny årsregnskapsforskrift velger banken å måle hele pengemarkedsportefølgen til virkelig verdi med verdiendring over resultatet, da utlån til kunder i personmarkedet inngår i forretningsmodell både for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for salg.
- Goodwill avskrives ikke etter IFRS, men er gjenstand for årlig test av verdifall.

Erklæring fra styrets medlemmer og adm. banksjef.

Avgitt i samsvar med Lov om verdipapirhandel § 5-5 2. ledd pkt 3

Styret og adm. banksjef har i dag behandlet og godkjent årsberetning og årsregnskap for SpareBank 1 Gudbrandsdal for kalenderåret 2019 og pr. 31. desember 2019.

Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2019, etter vår beste vurdering, er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarter og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av bankens eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Opplysningene i årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til banken, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretaket står overfor.

Vinstra, 21. februar 2020

Pål Egil Rønn
styreleder

Morten Randen
nestleder

Guro Selfors Lund
styremedlem

Siv Sviland Høye
styremedlem

Trond Amundsen
styremedlem

Jorunn Blekastad
styremedlem

Trond Skjellerud
styremedlem

Per Ivar Kleiven
administrerende banksjef

Styret i SpareBank 1 Gudbrandsdal

Navn: Pål Egil Rønn
Alder: 51 år
Stilling: Næringslivsleder og eiendomsutvikler
Rolle: Styreleder

Navn: Morten Randen
Alder: 64 år
Stilling: Daglig leder Nordbohus Vinstra AS
Rolle: Styrets nestleder

Navn: Guro Selfors Lund
Alder: 48 år
Stilling: Revisor i forvaltningsrevisjon Innlandet Revisjon IKS
Rolle: Styremedlem

Navn: Siv Sviland Høye
Alder: 48 år
Stilling: Daglig leder i TIMBR AS
Rolle: Styremedlem

Navn: Trond Skjellerud
Alder: 48 år
Stilling: Daglig leder i Eidsiva Bredbånd AS
Rolle: Styremedlem

Navn: Jorunn Blekastad
Alder: 46 år
Stilling: Systemeier CRM i SpareBank 1 Gudbrandsdal
Rolle: Ansatterrepresentant i styret

Navn: Trond Amundsen
Alder: 61 år
Stilling: Forsikringsrådgiver bedriftsmarked SpareBank 1 Gudbrandsdal
Rolle: Ansatterrepresentant i styret

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Storgt. 132, NO-2615 Lillehammer

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00
Fax: +47 61 27 01 01
www.ey.no
Medlemmer av Den norske revisorforening

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til generalforsamlingen i SpareBank 1 Gudbrandsdal

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for SpareBank 1 Gudbrandsdal som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2019, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med de relevante etiske kravene i Norge knyttet til revisjon slik det kreves i lov og forskrift. Vi har også overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i selskapets årsrapport bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Før datoen for revisjonsberetningen mottok vi årsberetningen med unntak av kapittelet «Banksjefen har ordet». Styret og Adm. banksjef (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen vi har mottatt og gjennomgått før datoen for revisjonsberetningen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke

vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg

- ▶ identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll;
- ▶ opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll;
- ▶ vurderer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige;
- ▶ konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det foreligger vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet. Hvis slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, må vi modifisere vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapets evne til fortsatt drift ikke lenger er til stede;
- ▶ vurderer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen, tidspunktet for vårt revisjonsarbeid og eventuelle vesentlige funn i vår revisjon, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom vårt arbeid.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Lillehammer 21. februar 2020

ERNST & YOUNG AS

Rune J. Baukhol
statsautorisert revisor

Uavhengig revisors beretning - SpareBank 1 Gudbrandsdal

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Foto: Terje Solberg - Frøningen Foto

Hovedkontor

**SpareBank 1
Gudbrandsdal**
NO 937 888 104

Nedregata 69
2640 Vinstra
Telefaks 61 21 80 01

Avdelingskontor

Meierivegen 3,
2647 Sør-Fron
Faks 61 21 80 75

Hanstadgata 5,
2630 Ringeby
Faks 61 21 80 85

Storgata 54,
2609 Lillehammer
Faks 61 21 80 99

Storgata 17,
2670 Otta
Faks 61 21 80 60

Kundesenter 91502095
Åpent 07-24, alle dager